

העונות הזדה

הפרשה הסנסציונית של הגזבר צבי בן-אפריים-

אילת הפכה לסדום

כפולות סגור

1 הפעם הראשונה, אחרי שנים רבות, פוצצה השבוע אסיפה פוליטית בתל אביב, על ידי פלוגת-סער מאורגנת. למעלה ממאה צעירים מאורגנים, אנשי תנועת-חרות, ביצעו מיבצע מפואר זה על פי תוכנית ערוכה מראש, לפי כל הכללים הזכורים לזרואן מימי הפאשיזם האירופי. מי הפסיד במיבצע זה?

הפסידה תנועת-חרות. מזה שנים משתדלת תנועה זו, בהצלחה חלקית, להינקות מן ההאשמה שהיא תנועה פאשיסטית. היא משתדלת להיראות כמפלגה ליברלית ימנית. פלוגת-סער אינן משתלכות יפה בתמונה תמימה זו.

בכחירות מושטת תנועת-חרות קולות רבים של אנשים המואסים בשלטון מפא"י, והמצביעים בעד חרות כהפגנת-מחאה, מבלי להזדהות עם רעיונותיה. הם יחשבו פעמיים לפני שיעשו זאת שוב, אם יסתבר להם כי התרופה גרועה מן המחלה. איש אינו מעוניין לעבור מן הפח של הש.ב. אל הפחת של פלוגת-הסער.

הפסידה גם הדמוקרטיה הישראלית. אם יתברר כי כוח פוליטי חדש אינו יכול להשמיע את קולו, על חשבוננו ובאולם ששכר, מבלי להקים לעצמו קודם לכן צבא פרטי להגנה עצמית — יהפוך המערך הפוליטי במדינה במהרה לגיונגל של פלוגות-מחץ מפלגתיות.

מי הרויח ממיבצע זה? רק אותה קבוצה שקיימה את האסיפה. בעזרת מפוצציה זכתה יציאתה אל הציבור לפרסום דראמטי.

1 ארץ מתחלכת האגדה שיש יותר מדי מפלגות. אין דבר הרחוק יותר מן המציאות.

בארץ ישנן רק שתי מפלגות — אחת גדולה מאד ואחת קטנה מאד. הקטנה היא מקי"י שבגלל עברה ועמדתה, נבצר ממנה למלא תפקיד חשוב בישראל. הגדולה היא המפלגה הציונית, המאחדת את כל הפלגים מחרות ועד מפ"ם, ממפא"י ועד אגודת-ישראל, שכולם משתתפים בחלוקת-השלל של המדינה היהודית המאוחדת ושאר הקרנות והתקציבים של המשטר. הסכסוכים והמאבקים בניהם הם מריבות משטחיות. אין הן משקפות הבדלים מהותיים בגישה. הן משקפות רק את הרצון הכללי לקבל מנה גדולה יותר מן הקצרה המשותפת.

אם המפלגה הציונית הגדולה תתחלק רק לשני פלגים, כפי שרוצה דויד בן-גוריון, או לתריסר פלגים, כפי שרוצים האינטרסנים טימם יותר — אין בכך כל הבדל. החשוב הוא כי כל הפלגים האלה מאוחדים בכנות וברצינות לגבי כל ההחלטות העיקריות — הרחנות והמעשיות — של המשטר הקיים.

לכן אין זה נכון שאנו סובלים מעודף של מפלגות. נכון החיפך: אנו סובלים מחוסר מפלגות.

מאות אלפי הבחורים, הנמנעים מהצבעה ביום הבחירות, מרגישים בזאת. הם חשים כי אין כל ברירה. יש הרגשה כללית, כי המפלגות האלה — שכולן, להלכה או למעשה, בנות שלושה ומעלה — אינן משקפות את המציאות של היום, וכי הויכוח בניהן אינו נוגע לבעיות של היום.

מצב זה גורם לאדישות, לציונות, ללא-אייכפתיות. החיים הציוניים מתנוונים והולכים. צעירים, אשר עוד לפני תריסר שנים ראו בענייני האומה את התוכן העיקרי של חייהם, מתייחסים עתה אל הפוליטיקה כאל דבר מלוכלך ומזוהם, אשר מוטב להתרחק ממנו. אין זה מצב המושך אנשים מוכשרים, גם כשיש להם מה לומר, לעסוק במלאכה הפוליטית. השטח נשאר פנוי לעסקנים אפורי

רים כשק, לאנשי-בינוס פוליטיים, שאינם מסוגלים אלא לחזור על פראזות ישנות וללכת בדרכים ישנות. באומה קטנה, הזקוקה לכל כוחותיה וכשרונותיה, והנתבעת ללכת בדרכים חדשות ונועזות — זהו אסון לאומי.

1 פיכה, יש לקדם בברכה כל גוף פוליטי חדש, כל דמות חדשה, המחליטה לנטוש את עסקיה הפרטיים ולקפוץ לתוך הבריכה המוזהמת של חיי-הציבור הישראליים.

גם לולא היה זה נסיון רציני, גם לולא היתה אפשרות לחייב אף מילה אחת מדבריו — מן הראוי לקדם גוף כזה בשמחה. גם אם תוצאתו היחידה תהיה להכניס חיים חדשים לעצמות היבשות הפוורות בזירה

למשהו חדש, אמיתי ומעורר-אמון. זו האווירה שהולידה, לפני עשרה חודשים, את התנועה הפוליטית הראשונה מאז קום המדינה — הפעולה השמית. והיא שהולידה, השבוע, את הקבוצה החדשה של שמואל תמיר, אליעזר ליבנה וחביריהם.

1 מ בחינה אחרת ראוי גוף חדש זה לברכה: הוא הולך, בלי כל ספק, בכיוון הנכון.

יתכן כי חברי פלוגת-הסער, שפוצצו את אסיפתו, נדחמו למשמע רעיונותיו (אם בכלל הקשיבו להם). קוראי העולם הזה לא יידעו. מן הנושאים, שהועלו עד כה בדבריהם

החדשה אינה, על כן, שהיא מדי חיקה לכת מדי. הביקורת היא הפוכה: שאין היא די מרחיקת לכת, לאור הצרכים של המציאות.

1 שוואה קצרה בין שני הגופים שקימו בזה אחר זה מגלה את המשותף ביניהם, וגם את ההבדלים.

גם הפעולה השמית, וגם הקבוצה החדשה, הוקמו על-ידי אישים שבאו מכל הקצוות של המפה המפלגתית הישנה. בשני הגופים בולטים אנשים בעלי עבר אישי מפואר, אם במחתרת ואם בצה"ל. בכיוון הכללי של דבריהם, יש דמיון ניכר בין שני הגופים. לעומת דמיון זה, מוזקרים כמה הבדלים יסודיים, המעידים על גישה שונה:

בשעת הכיפוף

נדחק הקהל אל הבמה, בשעה שערוד-הדין שמואל תמיר, ליד המיקרופון, מנסה להתגבר על שירתם של כחמישים אנשי פלוגת

הסער החרותית, שפעלו תחת ניצוחו של חבר מרכז תנועת-החרות שנכח במקום. מאחורי תמיר יושבים, לפי כיוון השעון, אליעזר ליבנה, אריה מארינסקי, עירי ז'בוטינסקי, שרי ויינשל ויעקב ויינשל.

ובפרסומיהם של חברי הגוף החדש, נידונו, בשנים האחרונות, בהרחבה מעל עמודי עתון זה. מדיניות של שלום כלפי מדינות ערב, איחוד הארץ על-ידי פדרציה, מתן שוויון זכויות למעוטים בישראל, התנגדות למשק השגור, חיסול ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית — כל אלה דרישות הנראות בהכרח כמינימליות לדור שלם של גוער אינטי-ליגנטי, שהמרץ על-ידי העולם הזה למחשבה עצמאית מאז שחר נעוריו.

העובדה שכל הגופים החדשים, שקמו במדינה בשנים האחרונות, שמו את פעמיהם אל כיוון כללי זה, יש בה משמעות עמוקה מאד. לפני תריסר שנים, ערב מלחמת-תש"ח, כאשר הרמנו בפעם הראשונה את דגל ההשתייכות במרחב השמי, היינו קבוצה זעירה, שנחשבה למסורפת ולאופיסטיטית. היום הולכים בדרך זו, בצעדים גדולים או קטנים, אנשי-ציבור מוכבדים, הויכוח על ההשתייכות השמית עוד נמצא בראשיתו — אולם שום אדם רציני, אינו מכחיש עוד בלבו, כי זהו רעיון ריאליסטי מובהק.

הפועלה השמית הציבה מידע עם ילדתה דגל רעיוני ברורי. היא בחרה בשם שביטא את מהותה האידיאית, ופירסמה את המיני-שר העברי, מיסמך מאסיבי בן 82 סעיפים שיצר בנין אידיאי מוצק חדש. הגוף החדש לא קרא לעצמו עדיין בכל שם שהוא, גם לא פירסם עדיין מצע. שני הדברים נידחו בכחונה, כנראה כדי לאפשר את הצטרפותם של יסודות שונים שאינם תמימי-דעים בכל העניינים.

הפעולה השמית הגדירה את עצמה בפירוש כגוף רעיוני ופוליטי החותר, בתור שכזה, להפלתו של המשטר הקיים ולהתחלפתו במשטר חדש. הגוף החדש הגדיר את עצמו בזהירות כקבוצה מדינית, שחבריו — כולם יחד וכל אחד מהם לחוד — טרם בחרו סופית בדרכם המעשית. הדבר נובע, כמובן, מהבדל יסודי בגישה. (המשך בעמוד 18)

* החלל הסופי של המינשר, המפתח את דמותו הסוציאליטית והכלכלית של המשטר החדש במדינה ובמרחב, והכולל למעשה 35 סעיפים נוספים, יתפרסם בחדש הבא.

אין כל אפשרות לשינוי מהותי בבחירות לכנסת הרביעית. ניתוח תוצאות הבחירות להסתדרות, בהן כבר הצביעו למעלה ממחצית הבוחרים לכנסת, מוכיח כי למפלגות הקואליציה הנוכחית כבר מוכתח רוב, על סמך הקולות שקיבלו להסתדרות. בסך הכל תיתכן תזווה לגבי חמושה מקומות בכנסת.

לפי הניסוי, משנה רק אחוז מבוטל את הצבעתו בין ההסתדרות לכנסת. אם יהיה אחוז הקולות הכשרים לכנסת כמו להסתדרות (75% מכלל בעלי זכות הבחירה) יהיה המודד לכל מקום בכנסת 7500 קולות. הניתוח במקרה זה:

הקומוניסטים קיבלו בהסתדרות מספר קולות שיסייק כמעט לשני מקומות. לאור ירידת הניכרות ברחוב הערבי, בגלל ויכוח רע"מ-יעראק, יקבלו לכל היותר 2 מקומות נוספים מקולות לא-הסתדרתיים. מסקנה: מק"ת תרד 6*4 מקומות בכנסת.

מפ"ם כבר קיבלה די קולות ל-9 מקומות. קולות לא-הסתדרותיים (כולל ערבים שישפרו ממק"י) יוסיפו לה לבטח מקום נוסף, עם אפשרות רחוקה למקום נוסף שני. מסקנה: 10 מקומות בטוחים. לעומת 9 כיום.

אחדות העבודה קיבלה די קולות ל-11 מקומות, יעם טיכוי לא-בטוח למקום נוסף. מסקנה: 11 בטוחים, לעומת 10 כיום.

מפא"י כבר קיבלה די קולות ל-35 מקומות בכנסת, תוסיף לבטח שני מקומות מחוץ להסתדרות. ערביי מפא"י יקבלו לפחות מקום אחד נוסף על חשבון ירידת מק"י ברחוב הערבי, ותופעה זו עלולה להוסיף עוד מקום שני נוסף — או לערביי מפא"י או למפא"י עצמה. המסקנה: 37 מקומות בטוחים למפא"י ו-6 לערבייה, בסך-הכל 43, לעומת 45 כיום.

הפרוגרסיבים כבר קיבלו די קולות ל-3,6 מקומות, יוסיפו בחוץ לפחות 2,5. המסקנה: 6 בטוחים, לעומת 5 כיום.

הדתיים יישארו כנראה סטטיים, עם תזווה מסויימת מאגודת ישראל ופועלי אגודת ישראל לדתיים-הלאומיים, הודות להשתרשות מפלגה זו בעליה החדשה. תופעה זו עלולה להוסיף מקום נוסף. המסקנה: 13 בטוחים לדתיים-הלא-מייים ו-3 בטוחים לשני פלגי האגודה, ביחד 16 מקומות בטוחים, כמו כיום.

הציונים הכלליים צפויים לירידה של עד 3 מקומות, בגלל נשירה ימינה ושינוי המודד. המסקנה: 10 מקומות בטוחים, לעומת 13.

חרות תקבל את 3 מקומות הצ"כ שיתפנו. המסקנה: 19 מקומות בטוחים, לעומת 16.

השבון זה מסתכם ב-119 מקומות שהם כבר בטוחים לגמרי, עם מקום אחד שילך, קרוב לודאי, לחרות, למפא"י, למפ"ם, לאחדות העבודה או לדתיים.

השבון זה יכול להשתנות רק אם יגרל המודד בצורה ניכרת, עליידי השתתפות מספר הרבה יותר גדול של בוחרים בהצבעה, מכפי המצוי פה כיום. במקרה זה יהיה המשקל של הקולות הבטוחים של מפלגות הפועלים קטן יותר, ויישאר מספר נוסף של 3*4 או 4 מקומות למישק חופשי. (במקרה

שמספר הקולות הכשרים יגיע ל-80%, כמעט כמו בבחירות לכנסת האחרונה, והמודד יגיע ל-8000 לציר, יתנו הבוחרים שכבר הצביעו בהסתדרות למפ"ם 8,5 מקומות בטוחים בכנסת, לאחדות העבודה 10 מקומות ולמפא"י בלי ערבים 33 מקומות בטוחים, מחוץ לקולות לא-הסתדרתיים שקיבלו. הן בציבור העברי והן בציבור הערבי.

עליה זו במודד אינה באה בחשבון אם לא יופיעו כוחות חדשים לגמרי בבחירות, שיגייסו רבבות חדשות של בוחרים מבין שאחוז הקולות הכשרים יגיע ל-80%, כמעט כמו בבחירות לכנסת האחרונה, והמודד יגיע ל-8000 לציר, יתנו הבוחרים שכבר הצביעו בהסתדרות למפ"ם 8,5 החלוקה של שאר המקומות בכנסת לפי הפרופורציה שהסתמנה כנ"ל. כך נוצר מצב שהסיעות ההסתדרותיות, שכוחן כבר מגובש לקראת הבחירות, מעוניינות באדישות מכסימלית של הציבור, כדי להוריד עד כמה שאפשר את המודד ולהעלות את משקל קולותיהן.

שלוש עובדות בטוחות לחלוטין לאור המספרים היבשים: (א) לא יתכן נצחון מכריע של חרות, שישנה את הרכב הכוחות במידה שתספיק אלטרנטיבה בארבע השנים הקרובות, (ב) למפלגות הקואליציה הנוכחית (כולל ערביי מפא"י) מובטח, גם במקרה הרע לכן ביותר, רוב של כ-65 מבין 120 המקומות בכנסת הבאה, (ג) החלוקה העיקרית בין שמאל, מרכז, דתיים וימין בכנסת הבאה, לא תהיה כמעט שונה מן החלוקה בכנסת הנוכחית, ועיקר התזווה האפשרית תהיה בקרב כל גוש בתוך עצמו.

העם

טומו שחיתות

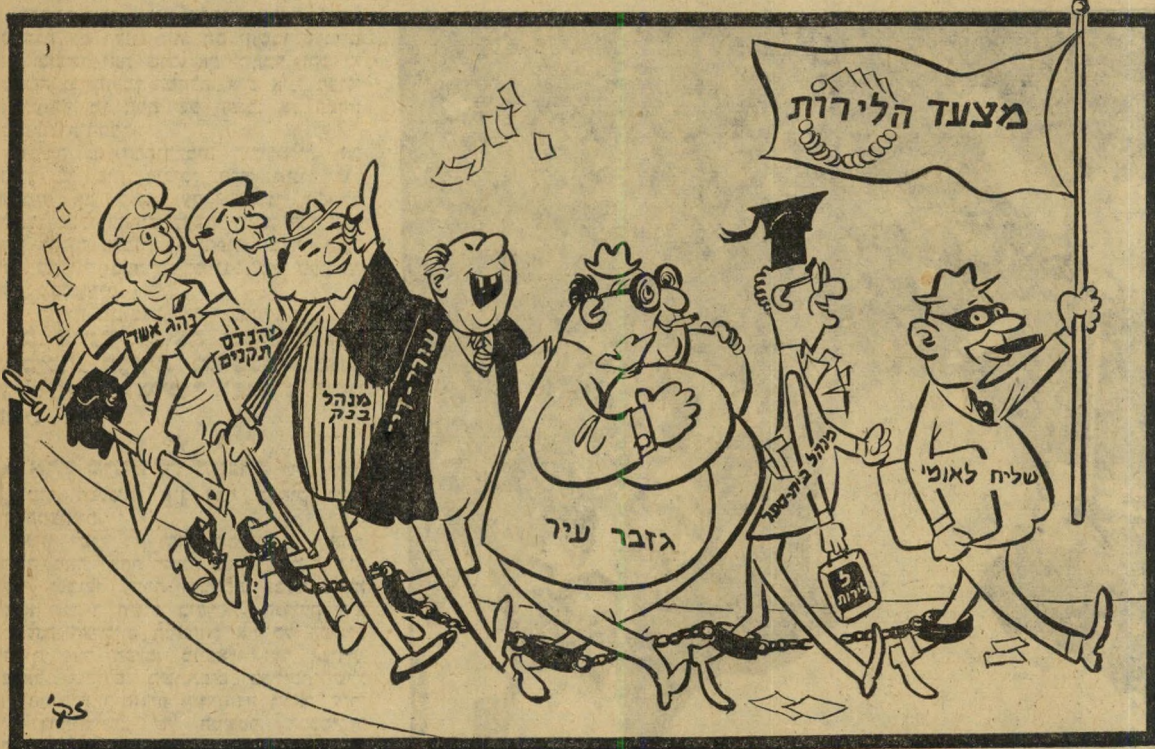
סופרים בלשיים רבים גילו מזמן כי מע" שה רצה אחד או שניים מוועדים את הקורא, אך מעשירי רצח רבים הופכים לפארסה מבדחת. גיבוב דומה של עכירות הפך השבוע את עתוני ישראל לפארסה. מעשיה-שחיתות באו בתכיפות כזאת, ומכיונים כה שונים, עד שהאזרח שוב לא ידע אם לבכות או לצחוק. בעתון של יום אחד יכול הקורא למצוא שלושה-ארבעה מעשי-שחיתות חדשים. עוד לפני שהספיק לחשוב עליהם, בא העתון של יום המחרת עם ערימה חדשה. המיוחד בתמונה היה שחיתות זו לא היתה מוגבלת לחוג אחד, למקצוע אחד או לרמה אחת. היה נדמה כאילו פשטה השחיתות בכל המקצועות, הפכה לנחלת-הכלל. ליגלג אורח אחד: "אפשר לפתוח טוטו-שחיתות. נחש מי יהיה הגנב הבא, מה יהיה מקצועו ומה סכום הגניבה."

הרג חולה מן הראש. חלק מיבול השבועיים האחרונים: אדם הנאשם ברצח ובשוה, שנשלח בשליחת האומה לחוץ-לארץ, מנהל בית-ספר, שמכר תעודות-גמר בכסף לבני-טובים, גזבר-עיר, שנאשם בניוף מיסמכים,

אולם בישראל נוצר מצב קריטי: ככל שאיחלת המיבצע בולטת יותר, כן גובר המאבק הילדותי בין העסקנים, התובעים ל- עצמם את הזכות הבלעדית עליו. תוך כדי ויכוח גילו הנוגעים בדבר שהם שקרנים. 35 יום לפני. הויכוח המחודש התחיל כאשר טען ביגני בדבר שוב, כי לשרי אחדות-העבודה לא היה מושג על המיבצע אלא 48 שעות לפני פתיחת-המסקנה: רק הזקן הגאון ידע, תיכנן וביצע את הכל, תוך התעלמות מוחלטת מן הממשלה. אלא שהפעם לא שתקו שרי אחדות-העבודה. בהודעה בעתונם קבעו כי ביגני שיקר: "ההתיעצות הראשונה של ה. בן גוריון עם החתומים-מטה (השרים ישראל בריהודה ומשה כרמל) נתקיימה בחדרו של ראש-הממשלה בירושלים... 35 ימים לפני המיבצע... הוטל על משה כרמל תפקיד-הקישור להכנת המיבצע."

היתה זאת ההודאה הרשמית הראשונה כי ממשלת-ישראל שיקרה בטענה כי המיבצע היה ספונטאני, הגבה על הפרת-גבול מצרית, ולא תוכנן זמן רב מראש בפרוט-רוט עם ממשלות צרפת ובריטניה.

היתה זאת גם הודאה בכך כי מפא"י ואחדות-העבודה תיכננו את המיבצע מאחורי גבם שרי מפ"ם, ששמעו עליו רק יומיים לפני התחלתו — דבר שלא הפריע

"לא נותקה עוד השלשלות..."

מאז למפ"ם להמשיך לשבת בממשלה. במצב בלתי-יציבים הועמד גם יגאל אלון, שעזן בשיחותיו עם מנהיגים הודיים כי הוא ומפלגתו התנגדו למיבצע הזכור לדראון לכל מנהיגי אסיה ואפריקה.

עתונות

לביא שאג - נצחר לא יירא! מאורע הבידור היחידי שיומת עירית טבריה לתושביה נהפך, ערב יום העצמאות, למאורע גדוש שיעמום. עשרת אלפים איש התקבצו כדי לצפות בחזיון ההיסטורי אשר דן, משום מה, דחקא בתקופת מרד החש"מונאים... מערכת הרמקולים היתה גרועה... כשנשמעה מהבמה הקריאה: "יחי אנטינו" כוס! התזיקו רבים אחריה וקראו: יחי...! הקולות היחידים ששלטו למעשה בשטח, במשך שעה וחצי בה הוצג החזיון, באו מפיותיהם של מכורי הגזון והפלפל! במלים אלה תיאר צבי לביא, כתבו המי מושקף של מעריב בגליל, את הגיגות יום-העצמאות בטבריה. אום אחד שלא יכול היה לשכוח לו זאת, היה יוזם החזיון — ראש העיר משה צחר. צחר גמור-הקומה ובעל הבלורית הבן-גוריונית, ידוע כקנאי לכל מה שקשור בטבריה ובכבודה. הוא ראה ברשימתו של לביא עלבון צורב לעירו ולעצמו, חיפש הודמות לפרוע את החשבון. ההזדמנות נמצאה בכנס תלמידי בית-הספר (המשך בעמוד 6)

עורך-דין, שנאשם במעילה בכספי-לקוחותיו, מנהל-בנק, שנאשם בניוף חתימת לקוחותיו על צ'קים, מהנדס-תקנים ומנהל-מפעל ידוע, אשר קצין-בטחון האשימם בגניסון לשחור, נהג אש"ה, שזיוף כרטיסים ומעל בכספים.

מינפה כללית כזאת שוב אינה יכולה להיות מקרית. כאשר הזהירו הלוחמים בש-חיתות, ובראשם העולם הזה, לפני שלוש שנים בפני גידולי-השחיתות הראשונים, נע"שה הכל כדי להשיקם ולהשימם. עתה הפך הגנע למחלה לאומית נוראה. אין זו מחלה הניתנת לריפוי עליידי שופי-טים ובתי-סוהר. היא זקוקה לריפוי חברתי יסודי — ריפוי החייב להתחיל מן הראש.

מפלגות

ניתוח אחרי המוות

מעולם לא היתה האיחלת הפוליטית של מיבצע-סיני כה ברורה כמו החורש. המצרים חסמו את תופשי-המעבר של המטענים היש-ראליים באוניות זרות בתעלת-סואץ — ובזאת חיסלו את אחד התישגים הקטנים האחרונים ששרדו מן המיבצע. האפריקאים הטילו חרם על ישראל במסיבת יום-חרותם. בבריטניה ובצרפת נעלמו מומן כל האישים שידם היתה במיבצע בישהמול.

איך הפכה שנת-העשור לביזנס פרטי של קבוצת פרוטקציונרים של קבוצת-החצר

סוף שחרור - לעשור

ב 15 בחודש מאי הסתיימה שנת-העשור. באותו תאריך התפרקה גם ועדת העשור, הגוף שתיכנן וביצע במשך שנה את הקירוס הממלכתי. אורחי ישראל, להם ניתן עתה לנוח מפירוט רעשיות, ומשפע של אירועים ילדותיים שהכניסו את המדינה כולה לקנחיים מלאכותי, יכלו רק להעלות השערות ולנחש למי היה צורך בביצוע מיליוני לירות, ערב שנת-הבחירות, לשם הרמת-מוראל מלאכותית. אולם ביום בו התפרקה ועדת-העשור, התברר לפתע כי למטבע זה היו שתי פנים. הצד השני של המטבע לא היה קשור באינטרס פוליטי או מפלגתי, אלא באינטרס פוליטי של קבוצת אנשים מובילים, אשר אנשיה החליטו לנצל את שנת-העשור לקידום מעמדם האישי.

אנשים אלה, כולם עובדי ועדת-העשור שהתפרקה, מצאו כי שנת-העשור אינה רק עסק לאומי-פוליטי-מפלגתי, אלא גם ביזנס פרטי מצויני. הם החליטו כי יש להמשיכה, לשם כך הקימו במשותף חברה לאירועים בע"מ, שהצביעה לה למטרה לארגן בעתיד חגיגות, פסטיבלים, תערוכות ומאורעות-בידור אחרים, על בסיס מסחרי. זכותה של כל קבוצת אנשים היא להקים חברה מסחרית למטרה כלשהי. אולם ברוב מהשתמשו קבוצת אנשים זו בנכסי המדינה למטרותיה הפרטיות, מנצלת קשרים והשפעה אצל אישים התופסים עמדה בצמרת השלטון, לשם הפקת רווחים, הופכת זכות טבעית זו לשערוריה צבורית.

★ ★ ★

תקציב כוזב למטרה פרטית

קבוצת של חמישה אנשים מעובדי ועדת-העשור הקימו, מיד אחרי פירוק הוועדה, את חברת עשור, חברה לאירועים בערבון-מוגבל. קבוצה זו כללה את אריה אפרת, סגן-המנהל-הראשי של ועדת-העשור וראש אגף-האירועים בה, את בנימין בלומנטל, הגנרל הראשי של ועדת-העשור, את אפרים וילף, המומחה להפעלת זיקוקין של ועדת-העשור, ועוד שני עובדים טכניים של הוועדה.

חברה זו לא רק שנטלה לעצמה את השם עשור, הקשור למפעל רשמי של המדינה, אלא אף החלה להשתמש בסמל מסחרי שהוא העתק כמעט מדויק מסמלה של ועדת העשור, ושנבחר במטרה ברורה ליצור רושם מוטעה, כי החברה חזתה העשור שהתפרקה — חד הם.

חברה זו, שבשלב ראשון קיבלה את הזכות להמשיך במפעלים שהחלה בהם בשנת-העשור, נצרה העברת תערוכת תחביב מתל-אביב לערים אחרות, או סיכום לקחי שנת-העשור, לא נוצרה באורח מקרי לאחר שהאנשים שעזבו את ועדת-העשור נכנסו לקחו עבודה. היא היתה פרי תכנון מחושב ויסודי, שנעשה עוד תוך כדי עבודה בוועדת-העשור, בעזרתם הפעילה ובסיועם של ראשי הוועדה. הוא חזן לכך שאינפורמציה ידע וקשרים, שנרכשו תוך כדי עבודה בשירות ממלכתי, ישמשו לאחר מכן לצרכים פרטיים.

לפני שבוועדת מספר המהיר מנהל ועדת העשור, אלוף-משנה דוד ניב, בפני אחד העתונאים הצהיר שפורסמה כלשונו: "בשנים הבאות שוב לא יוכלו המארגנים (של חגיגות העם) לשוב לאותה מסגרת עלובה של שנים עברו. גם בעתיד יצטרכו לספק לקהל את המסגרת הכללית של חגיגות, יהיו אלה במות או דוכנים, הופעת אמנים, חובבים או מקצועיים — אבל יצטרכו לשמור על רמה מסוימת, כי אחרת לא יתיה הקהל נכון לקבל את החגיגות."

בעת באותה תקופה התגלה במקרה, על-ידי אחד העתונאים, פירוס התקציב שהכנינה ועדת-העשור, שכלל את הסכום שצריכה לעלות הקמת חמש במות בידור בתל-אביב. תקציב זה, שקבע כי הפעלת חמש במות בידור בתל-אביב, צריכה לעלות בסכום של כ-130 אלף ל"ה, היתה מוצר ביתר. הוא כלל בתוכו סעיפי-הוצאות שלא היו צריכות להיות, וסעיפי הוצאות הקשורים המור הודה אריה אפרת, או ראש אגף-האירועים וכיום כאשר נשאל לשם התקציב המור הודה אריה אפרת, או ראש אגף-האירועים וכיום ראש חברת עשור: "התקציב הזה הוא פיקציה גדולה. זה משהו מעין הערכה תקציבית. למעשה לא יוצאו סכומים אלה... למעשה הוכן התקציב בצורה כזו שאם תבוא בשנה הבאה, כשועדת העשור כבר לא תתקיים, חברה פרטית ותחבץ את הסכום הרשום בתקציב, תהיה זו תביעה ריאלית."

במלים אחרות מעידות שתי עובדות אלה על כך, שתוך כדי עבודתם בשירות ממלכתי בוועדת העשור, הכינו מספר אנשים את הקרקע להקמת פרטית מסחרית שלהם, בתנאים שהיו כדאיים מאד-מאד.

פירושה של הצהרת ניב הוא שאירועי שנת-העשור אורגנו מראש בהיקף ובמימדים שהביאו לביבונו ניכר, כך שהיה צורך להמשיך באותו ביבונו גם בשנים הבאות — אלא שאז יפלו פירות הבובונו הממלכתי לידיים פרטיות. יהיו אלה אותן הידיים, שאפרת הכין עבורן תקציב פיקטיבי בעת עבודתו בוועדת-העשור, כדי שבבואו כעבור שנה לדרוש את הסכומים המופיעים בתקציב זה כבעל-עסק פרטי, לא יראו דרישותיו מפורזות.

★ ★ ★

פרסומת פרטית בתקציב ממשלתי

ית עובדות אלה, שבאו רק עם סיום פעולותיה של ועדת-העשור, היו את השלב הסופי של סידרת מעשים שכהונו לאותה מטרה. מעשים קודמים באותו כיוון: ריכוז קבוצת אנשים, מהקימו מאוחר יותר את חברת עשור. בצמצום הביצוע הטכני של ועדת-העשור, על-ידי סילוק כל האנשים, שלא נמנו עליהם. פירסום ספר של טיכום פעולות-העשור, שהכיל היתירות לעשיה בשטחים ובאירועים רבים, שלאנשי ועדת-העשור לא היתה כל יד בהם, חוץ מתמיכה תקציבית. במלים אחרות: פירסום ספר של פעולות ועדת-העשור כביכול, שאינו אלא פירסום מסחרי לחברה החדשה.

ניצול מעמדם של אנשי ועדת-העשור בנסיון לרכישת תחנת-דלק. הבטחת זכויות ותוקפת לגבי אירועי שנת-העשור, שיימשכו גם בשנים הבאות. כל המעשים הללו לא יכלו להיעשות על ידי עובדים בכירים של ועדת-העשור, ללא סיוע ותמיכה מצד אחד מראשי-הוועדה. משום כך מובילים כמעט כל החוסים אל אדם אחד — אלוף-משנה דוד ניב, מנהל ועדת-העשור.

באופן פרטי ניב איננו שותף בחברת עשור, והוא גם מכחיש בתוקף כל שייכות אליה. אולם כל אנשי החברה הם אנשי שלומו וחסדו. אריה אפרת, היה סגנו של ניב במשך שנים, כשהיה מפקד פיקוד-הדרכה. בלומנטל הוא שכנו של ניב לביתו. שאר אנשי החברה נמנים אף הם על מקורביו של ניב. את כולם הביא הוא אל ועדת-העשור, העלה אותם לתפקידים בכירים, אחרי שסילק את העובדים שקדמו להם, שלא נמנו על אנשיה. אולם כדי להבין את השתלשלות המאורעות, וכיצד הגיע ניב אל העסק ששמו ועדת העשור, יש להזכיר מספר שנים אחרונות. אלוף-משנה דוד ניב, בן גדרה, ששמו הקודם היה חבקין, הוא צעיר פיקח עד מאוד ומארגן מוכשר. כשרונותיו אלה הביאוהו מדרגת סרן במלחמת העצמאות עד לתפקיד ראש פיקוד-הדרכה של צה"ל בדרגת אלוף-משנה. אלא שבשנת 1956, בתקופת מבצע סיני, נעצרה באיזה מקום הקרירה המזהירה של ניב.

אלוף-משנה לאזרח

אלוף-משנה דוד ניב (חבקין), מי שהיה מנהל ועדת-העשור וכיום מועמד לתפקיד מנהל לשכת-התיירות הישראלית באנגליה, ניב אינו מרבה לדבר על עסקיו. "בשביל האזרח אני הייתי, הווה וגם אהיה אלוף משנה", אומר דוד ניב בכל הזדמנות, כשמדברים על עתידו.

★ ★ ★

במקום מומחים, אנשי

ה פגם האסתטי בעברו של ניב לא הפריע לו להתקדם מתוך למסגרת הצבא. במדינה בה נשלחים שוודים בשליחות רשמית, לא היתה כל סיבה שאלוף-משנה שהועבר מתפקיד לא ימונה לניהול חגיגות העשור. כאשר יעקוב פרי, מנהל חזרת העשור שקדם לניב, התפטר מתפקידו בגלל סיכסוך עם מאיר וייסגאל, ניצל ניב את הפריצה, מונה לתפקיד מנהל ועדת-העשור.

בשחצנות האופיינית לו ובחס הולול לכל הכפופים למרותו ואינם מאנשי שלומו, הצליח ניב להסתכסך כמעט עם כל עובדי ועדת-העשור. למרות היותו מארגן מוכשר, לא היה לגיב נסיון ממשי באירועים שעמדה ועדת-העשור לבצע בעצמה. אף על פי כן ניסה להתערב ולכוף את דעתו על עובדים, שהיו מומחים בשטחים בהם עסקו. הוא ניסה בכל הזדמנות לכוף את סמכויותיו בשטחים בהם לא היה לו כל מושג.

במצב זה טבעי היה שאנשים שלא יכלו לעבוד במחיצתו פרשו סגן מנהל במקומם מיהר ניב למנות את אנשי שלומו. במקום הגנרל אהרון עפרי, סגן מנהל בנק הדואר, מינה ניב את שכנו בלומנטל. במקום ראש אגף האירועים צבי פרופס, הוא מינה את אריה אפרת, שהיה סגנו בצבא. במקום ראש אגף יחסי-הצבור, דוד לנדור, הוא מינה את עורך בטאון הפרש של מנגנון החושך שלמה טנאי.

אולם נשארה עוד קבוצת אנשים, בעלי תפקידים בדרגות נמוכות יותר, מומחים בשטחים, שהסתכסכו אף הם עם ניב. כאשר הסתיימו חגיגות יום העצמאות של השנה שעברה, וניב יכול היה למצוא תואנה של צימצומים במנגנון, הוא דאג לפטר את כולם, החל ביעקוב אגמון, האיש שהיה אחראי להפעלת במות הבידור ביום העצמאות, וכלה באורה הרצוג, מכירתו של וייסגאל ויוזמת החידון התניכסי. איש לא יכול היה לבוא בטענות אל ניב, על פיטורים אלה. איש לא יכול היה לבוא אליו בטענות גם כאשר כעבור חודשים מספר, כאשר לקראת הגל החדש של החגיגות הכפילה ועדת העשור את מספר עובדיה, לא גייס ניב שוב את העובדים שהנטשו כבר בעבודה זו, העדיף להעסיק את מכריו וידידיו, כולל את אחיו אשר חבקין.

הסביר השבוע ניב את צעדיו אלה לכתב העונם הזה: "יש עניין של הבדלי גישה, ואינני חייב לעבוד עם אנשים שיש לי עמם הבדלים כאלה. אחרי יום העצמאות תשי"ח קיבנו התפקידים ולא היה יותר מקום לקבוצת אנשים. אבל אחרי חמישה חודשים, לקראת יום העצמאות תשי"ט, הייתי מוכן לקבל קבוצת קצינונים בדרגת סרן, או לקחת אנשים שהיו מוכרים לי בגישתם."

★ ★ ★

לקצינונים, תחנת דלק

עוד בתקופה ההיא החליט ניב לפעול לטובת אותה קבוצת קצינונים שהכניס לוועדת העשור. כאשר תיכננה ועדת העשור את התערוכה החקלאית בבית-דגון, שמו הקצינונים לב לעובדה שבאיוור התערוכה ובקירבתה אין כלל תחנת דלק. ניב, שלא ראה כל סתירה בין תפקידו כמנהל ועדת-העשור לבין התערוכה פרוטקציונרית להקמת מפעל מסחרי פרטי, פנה במכתב רשמי אל וייסגאל, ביקש ממנו להתערב אצל יצחק (המשך בעמוד 12)

ניצוד הצליחו קציני

לזושה אנשי משטרה בכירים
במשטרת ישראל, שני קצינים וסמל, הואשמו לפני חודשים מספר בהאשמה חמורה מאוד. השלושה, פקד משה (מקס) בראונסל, ראש לשכת החקירות של מטה הנגב, מפקח ראשון ויקטור אבולעפיה, קצין לתפקידים מיוחדים במשטרת באר-שבע וסמל חיים לובינסקי, הואשמו כי בסוף חודש יוני או בתחילת יולי 1957, או סמוך לתקופה זו, חברו יחד באחד הלילות, תקפו בבנין מש"טרת באר-שבע אורח ישראלי. הם הואשמו כי הכירו בראשו ובגופו וגרמו לו הבלות גופניות של ממש. בית-משפט השלום ב-ירושלים התבקש להזמין את שלושת הנאשמים האלה, להרשיעם בעבירה ולגזור את דינם בכל חומרת הדין.

אף על פי כן, ולמרות שהתביעה הגושה רשמית לבית-המשפט, לא הובאו השלושה לדין. שני הקצינים מסיימים לשרת בתפקידים במשטרת באר-שבע, ואילו הסמל, ש-השתחרר בינתיים מהמשטרה, מנהל כיום אטליו גדול בבאר-שבע. קרוב לוודאי שהשלושה לא יועמדו לעולם למשפט. כי ה-איש שהאשימם בכך שתקפוהו ועינוהו, שינה את עדותו. גם אם יחזור היום על האשמותיו, אין עוד סיכוי כי בית-משפט יתן אמון בעדותו של אדם, המשנה את עדותו תוך תקופת זמן קצרה.

כיצד קרה הדבר, שאדם שהאשים אחרים בעינוי, חזר בו מהאשמתו? כיצד הצליחו קציני משטרת באר-שבע להימלט מהמשפט שהיה צפוי להם? התשובה לשאלות אלה נמצאת בסיפור מוזעזע של אורח ישראלי, סיפור השופך אור על מצב של טרור ופחד מצב ללא חוק, בו שרונים חלק מאורחי המדינה.

בגלל תשובה חיובית — צינוק

ביום המיושי, ה-19 לחודש יוני 1958, יצא הבדואי עבד אל-קאדר עבד אל-כרים האני (26), נשוי ואב לילדה, המשתייך לשבטו של השייך סולימן אל הווייל, לבאר-שבע כדי לקנות ירקות. בהגיעו לשוק בבאר-שבע, התישב האני יחד עם ארבעה ממכריו בפתחה של חנות ירקות, עישן עמם יחד סיגריות וזולת והחליף מילים.

לפתע ניגש אל החבורה ערבי אחר. הוא היה מוכר להם. היה זה סלימ בראקא אל-עבדי, בדואי העובד כשומר במשטרת באר-שבע. הוא ניגש ישר אל האני ואמר לו בקול מצהה: "אתה, עבד אל-קאדר, לך תדבר עם הקצין ששון, במשרד המושל הצבאי. הוא קורא לך".

האני לא העיז להמרות את פקודתו של ששון. בכל רחבי הנגב קשה למצוא בדואי שיעיז להמרות את מוצא פיו של רב-סרן ששון ברצב, סגן המושל הצבאי במחוז הנגב, והממונה על שבטי הבדואים. ששון נמך הקומה ידוע כרודם של הבדואים, מפניו הם פחדים פחד-מחתי.

את מה שאירע אחר-כך, סיפר השבוע עבד אל-קאדר האני לכתב העולם הזה: "הלכתי אל הקצין ששון במשרד המושל הצבאי. הוא אמר לי לבוא אחריו במכונית. כששאלתי לאן הוא לוקח אותי, הוא השיב: 'למשטרת באר-שבע'. הגענו למשטרת באר-שבע והקצין ששון העלה אותי לחדר שהיה מוכר לי. זה היה החדר בו הכיני ועוניתי כאשר הובאתי למשטרה כפעם הקודמת.

"זה קרה בדיוק כדורם לכן. עבדתי בשדה במאהל של סולטן אל-הווייל, בנו של השייך סולימן, ליד קיבוץ דביר. היו שם אולי 50 אוהלים. פתאום, לפנות ערב, בא הצבא והקיף את המאהל. החילים נכנסו לתוך האוהלים, עשו חיפוש ולקחו את כל הגברים לבית-הסוהר בבאר-שבע. אחרי שלושה ימים אסרו גם בנו של השייך, סולטן אל הווייל. 28 יום החזיקו אותנו בלי להביא אותנו בפני שופט. אחרי זה התחילו להוציא בכל פעם כמה עצורים לתופשי. האחרונים נשארנו אני וסולטן, בנו של השייך. אחרי זה גם אני שוחררתי.

עבר כשבוע ימים ואל המאהל בא הקצין ויקטור אבולעפיה עם עוד שניים לבושים אורחית. הם שאלו אותי, אם הייתי נהגו של סולטן. אמרתי שכן. עצרו אותי וורקו אותי לצינוק. למחרת לקחו אותי לחקירה."

בקתות מכוש, עינויים

אותה תקופה גילתה מ שטרות יש-ראל רשת של הברחת נשק ותחמושת, בה היו מעורבים גם איש-צבא ישראלי וסוחר יהודי מפתח-תקה. באדמותיו של שייך סולטן נמצאו ארגוני תחמושת שהכילו 25 אלף כדורים רובה. הוא הואשם בכך

במדניה

(המשך מעמוד 4)

התיכון בטבריה. בלחץ נאומו לא פסח צחר על לביא שבמקרה נקלע לאולם, הצביע עליו באצבע וכינהו: "אותו גבר צעיר, חדל-אי-שם, שקץ מאוס, ממורמר וציני, שבא מ-באר-שבע להשמיץ את עירנו". למחרת הב-חין לביא, המתגורר בטבריה, בשינוי היחס כלפיו מצד תלמידי בית-הספר התיכון. בר-חוב החלו לכנותו בשמות כמו "חדל-אי-שם" ו"שקץ מאוס". כאשר רכב על קטנועו, היו רצים אחריו ומיידים בו אבנים.

"ונוסף לזה — דגנראט!" באחד הימים, כאשר נערי בית-הספר המטירו עליו אבנים, השאיר לביא את קטנועו ליד שוט-מקומי, מיהר לטלפון הקרוב וצילצל לראש העיר: "בגלל הכינויים שכינים אותי זורקים עלי אבנים ברחובות" תשובתו של צחר: "מה שכיניתי אותך זה לא מספיק — אני מוכן לכנות בעוד כינויים."

לביא לא היסס, כינס את כתבי העתונות הטבריינים. הללו הזמינו את צחר לפגישה, סיכמו כי צחר נהג שלא מקרובל. צחר התחייב לשלוח מכתב התנצלות ללביא, לפרסם את העתקו בבית-הספר התיכון.

כאשר עברו ימים מספר ושום מכתב הת-נצלות לא הגיע, פנה לביא לעורכו, אריה דיסנציק, גולל בפניו את הפרשה, ביקש את התערבותו. דיסנציק שלח מכתב מחאה, זכה בתשובה של צחר בו הוא מתלונן על שמעריב מצא לנכון לשלוח לעירו "כתב ממורמר, ציני ורואה שחורות, ונוסף לזאת — דגנראט."

גם חילופי המכתבים עם עורך מעריב לא הביאו את צחר ליד התנצלות. שוב הת-כנסו כתבי העתונות היומית בטבריה, הח-ליטו חגיגות על פעולת תגמול: שמו של משה צחר לא יוזכר עוד בכתבותיהם מט-בריה, כדי שיואל להתנצל.

ממשל צבאי

מחירו של יושב-ראש

כשהוחלט לפני שנה להקים מועצה מקו-מית בכפר קרע שבמשולש, המכו בכך המפלגות המקומיות בהתלהבות. כי בכפר, המונה כמה מאות משפחות, שרר שיחי-משקל מזור בין שתי המפלגות הראשיות: מפא"י ואחדות-העבודה. כל מפלגה היתה בטוחה כי היא תזכה בכהונת יושב-הראש, ובטובות-ההנאה הקשורות בכך.

סדרה פנים מינה את חברי המועצה, לפי יחס הכוחות שבכפר: חמישה חברים ל-מפא"י, חמישה לאחדות-העבודה ואחד ל-מפ"ם. אחד עבדאללה, ראש מפלגת אחדות-העבודה בכפר, היה בטוח כי המשרה הנכ-ספת בטונה בכיסו — לפי הוראת מרכז מפ"ם חייב היה הנציג המפ"מי להצביע בעד אנשי אחדות-העבודה.

אולם בחירת יושב-ראש המועצה, שנער-כה מיד לאחר הישיבה התגיגית הראשונה של המועצה הממונה, הביאה הפתעה ל-עבדאללה: בגלל נימוקים בלתי-מוסברים הפך הנציג המפ"מי את הוראות מפלגתו, הצביע בעד יריבו של עבדאללה, איש מפא"י וחסידי הממשל-הצבאי חסן מצאלחה.

הסכם עם המחלקה הערבית. אר-לם עבדאללה לא התייאש. הוא ידע כי לפי הסכם פנימי בין אנשי מפא"י במקום, חייבת כהונת היושב-ראש לעבור לפי התור לשאר החברים. המועמד הראשון: מוחמד עתאמנה. הסכמים כאלה, ידע עבדאללה, מהמים תמיד פתח להפתעות.

בתום המועד לא הסכים היושב-ראש ל-התפטר, גרם לתסיסה. ביוזמתו של המועמד השני כונסה הישיבה בהעדרו של היושב-ראש. ברוב-קולות פיטרה המועצה את מצאלחה, התפורה מבלי שהצליחה להסכים מי יהיה היושב-ראש החדש.

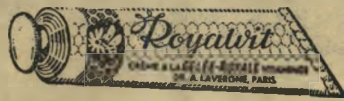
עבדאללה המשיך לבחוש בקצרה, הבטיח למי שהבטיח כי תמורת כהונת היושב-ראש הוא מוכן אסילו לעבור למפא"י. לאחר כמה בקורים של אנשי המחלקה הערבית בהס-תדרות, שנערכו בכפר, נחתם הסכם. עבד-אללה הפך לאיש מפא"י כרת וכדין, משך אחריו למפלגה היריבה חברים נוספים של אחדות-העבודה. הוא היה בטוח כי בהצבעה הקרובה יצביעו עבורו חבריו ויריביו כאחד. וכאן ציפתה לעבדאללה הפתעה-חמיו: ל-אחר הסכם נוסף, שערכו אנשי מפא"י עם חבריו בלי ידיעתו, הועמדה מועמדותו של מוחמד עתאמנה. הנציג המפא"י, שצריך היה להחליף את היושב-ראש הראשון של מועצת כפר קרע, ברוב דעות, כשחבריו מאחדות-העבודה, שהלכו אחריו למפא"י, מצביעים בעד, נבחר עתאמנה כיושב-ראש המועצה.

סוף סוף גם בישראלו

Royalvit

ק ר מ פ נ י מ ג ל ה ר ו י א ל
ל פ י ד ר ל ב ר ג פ ר י ז
מונע התהוות קמטי פנים
ומטהר את גוף העור

רויאלויט מופק ממזון מלכת הדבורים.
מחיר פרסום לישראל: 4.250 ל"י

גמד

הירחון המצויר לבידור והומור
מס' 18 כבר הופיע!
כ ה ל ח י!
טרי — ישר מהתנור.
64 עמודים • 500 פרוטה
להשיג בכל הקיוסקים

תחרות ביידע הספורט

זכיייה מובטחת לכל משתתף

ענה על 5 השאלות המובאות להלן ושלה תשובתך עד 15.6.59 ל"ספרית פועלים", תל-אביב, רח' אלנבי 73 (תחרות ביידע הספורט).
אם תהייה כל תשובותיך נכונות, תקבל בחינם את הלכסיקון "מי ומה בספורט", העומד להופיע בקרוב בעריכת אורי זמרי וישראל 99. באם לא תהייה כולן נכונות, תקבל תעודה שתזכה אותך בהנחה של 35% מהמחיר ברוטו בעת רכישת הלכסיקון.
תעודה זו תומצא לכל משתתף בתחרות שיגיש את תשובותיו ל"ספרית-פועלים" לפי הכתובת הנ"ל עד התאריך שנקבע.

השאלות:

- מה הוא השיא היחיד של "הפועל" (מלפני קום המדינה) העולה על השיא הלאומי הרשמי של ישראל?
 - אילו שוערים הופיעו עד כה בנבחרת הכדורגל הלאומית שלנו וכמה פעמים הופיע כל אחד?
 - מה מקור המושג "הט-טריק" (הבקעת 3 שוערים רצופים במשחק כדורגל על-ידי שחקן אחד)?
 - מי היהודי היחיד שזכה עד כה לאמן נבחרת שחיה אמריקאית אולימפית?
 - מי היהודי היחיד שזכה עד כה ב-2 מדליות-זהב אולימ-פיות לא בענף ספורט אחד?
- תשובות לבעיות אלה ולעוד אלפי בעיות כשרה"ה הספורט תוכל למצוא בלכסיקון

"מי ומה בספורט"

בחוצאת "ספרית-פועלים" — ורק בו!

לפני (חופש הקיץ) הכנה בחשבון, אנגלית ובעברית בחודשים יולי ואוגוסט (ללא תשלום) (הדימויים) טיפול אינדיבידואלי, שיטות לימוד קלות, עזרה למפגרים (ללא תשלום) (הסיום) סידור המסיימים בעבודה הודות לקשרינו הרבים שלושת שלבי ההכשרה לפקידות

ב"מרכז מורים מוסמכים" (נוסד 1935) הרשמו מייד!
כיתות שנתיות — בקר • צהרים • ערב
לבוגרי בי"ס יסודי — לגומרי 5,6,7 תיכוניות
תל-אביב, רח' הס 12, טלפון 65061, 1-8, 5-8

משפחת באר-שבע לשנות את עדות הכדואי שהאשיאם בחקיפה ובעינויים בכלא?

האם עונה האני?

בדיוק בתקופה בה עמדה במרכז ההתעניינות הציבורית פרשת הקצין ויגור, שלמדת היותו איש משטרה ותיק הירשה היועץ המשפטי להעמידו למשפט פלילי. שני הקצין נים והסמל ראו את עצמם מובאים גם כן לדיון מפורטים מהמשטרה. הם החליטו לפעול.

כאשר הביא רב סרן ששון ברצבי את האני למשטרת באר-שבע, לחדר שהיה מוכר לו מתקופת עינויו, פגש האני שם את מיועציו הותיקים: הקצינים בראונטל ואביר לעפיה.

★ ★ ★

בחצות, הצהרה בשבועה

מה שאירע באותו חדר בבנין משטרת באר-שבע נשאר בגדר תעלומה. פקד משה בראונטל סירב לדבר על כך. אמר הוא השבוע לכתב העולם הזה: "כל זמן שהתלונה נגדי ונגד חברי נמצאת בידי היועץ המשפטי, אינני מוכן להגיד דבר". רביסרן ברצבי התחמק מכל פגישה שהיא. בהעדר עדויות אחרות, נשארה רק עדותו של עבד אל-קאדר על מה שהתרחש בחדר:

"הקצין ששון הביא אותי לקצין אביר לעפיה ואמר לי: הגה עבד אל-קאדר. הקצין ששון הלך והקצין אבולעפיה הושיב אותי על הארץ ושאל: עשית משפט נגדי? פחדתי ממנו ואמרתי: לא. אז אמר לי אבולעפיה: החזקנו אותך פעם במשך חודשיים והוצאנו אותך מבלי שיקרה לך דבר, אבל עכשיו ניתן לך למות. כששמעתי זאת הייתי כמו משוגע."

"אחר כך באו הקצינים ששון ואבולעפיה ואמרו לי שבשביל המשפט שעשיתי נגד הקצינים, המושל הצבאי רוצה לשלוח אותי לשלושה חודשים לשייך אבירמועמר. כששמעתי זאת פחדתי נורא ואמרתי: אני לא עשיתי משפט ולא לקחתי עורך-דין ואני לא יודע כלום. ככה דברו אתי עד עשר בלילה."

בשעת-לילה מאוחרת הועיקו קציני המשטרה את עורך-הדין יעקב מראש, שהכין הצהרה בשבועה עבור האני. בתשע בערב הובא במיוחד גם שופט השלום הבראשביעי אליהו (דאוד אל נאטור) נאווי. בנוכחותם חתם עבד אל-קאדר האני על הצהרה בשבועה. לפיה לא הגיש כל תלונה נגד הקצינים על עינויו, וכי הוא הוסת לחתום על האישום נגד הקצינים למרות רצונו.

גילה השבוע האני: "שאלתי אותם: על מה אני חותם? הם אמרו: שאתה לא העמדת בכלל עורך-דין. חתמתי על הגייר והשופט דאוד אל נאטור חתם מתחת לי. חתימתי. במשך כל הזמן הזה שהייתי בתחנת המשטרה, משעה עשר בבוקר עד שעה שתיים-עשרה בלילה, לא נתנו לי שום דבר לאכול. עכשיו אני מפחד מהקצינים שיהרגו אותי."

★ ★ ★

דאוד רגיה, מאסר ארוך

מעט שנה חלפה מהיום בו הכריחו קציני משטרת באר-שבע את עבד אל-קאדר האני, אורח ישראלי משבט אל-הווייל, לכפור בכתבי-האישום שהגיש נגדם. האשמות תיו של האני על הדרך בה הוצאה ממנו כפירה זו, הובאו במלואם לידי היועץ המשפטי של ממשלת ישראל ולידי מפקד משטרת ישראל. אילו היה אורח רגיל מוראשם בהאשמות מעין אלה — האשמות של איום על ערבותי ראשי לשנות את ערו-תו — ובית-המשפט היה מוצא אותו אשם, היה צפוי לו עונש מאסר של 7 שנים. אולם לא המפכ"ל ולא היועץ המשפטי, לא מצאו לנכון לפעול לבירור האשמותיו ה-חמורות של האני.

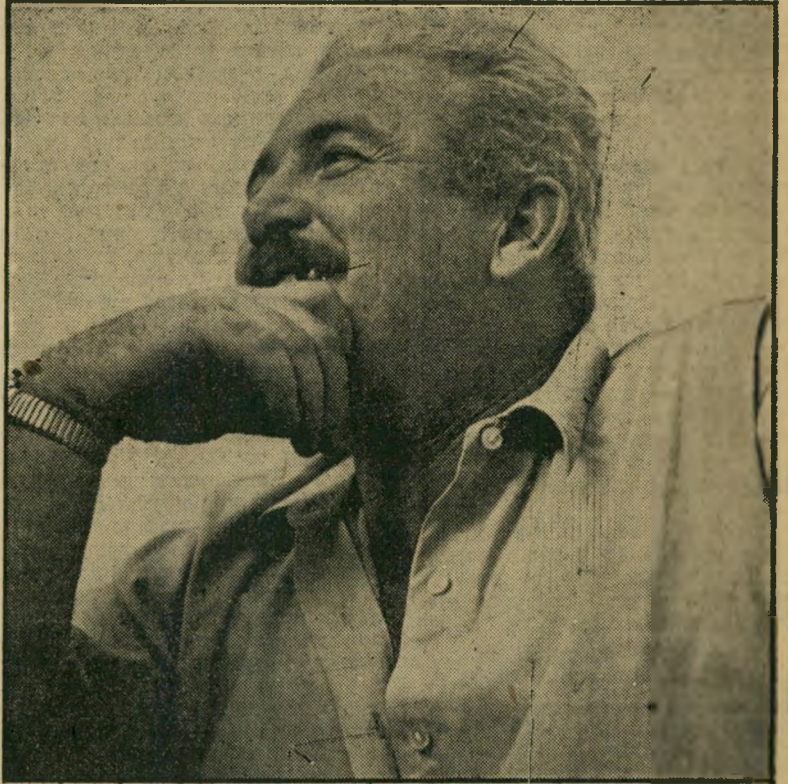
במצב מעין זה אין מנוס מהמסקנה, כי במדינת ישראל קיימים שני סוגי אזרחים — אלה הכפופים למרות החוק, ואלה הנמצאים מחוץ למסגרת כל חוק שהוא, מופקדים למשטר של טרור ופחד, ללא כל זכות אנושית או אזרחית שהיא.

מוחמד אבר-סיאם משבט אל-אובב: "אני בן 60 שנה ולא ראיתי אף פעם בחיי בן-אדם, שעשו לו כמו שעשו לעבד אל-קאדר."

גם אחרי ששוחזר, לא הורשה האני לחזור אל שבתו. הוא הוגלה לשבט אחר למשך שלושה חודשים. כאשר נכנס לבית הסוהר, היה משקלו 80 קילו, וכאשר יצא ממנו שקל 50 קילו בלבד. רק כשחזר לשבט סו, אחרי שלושה חודשים, הלך האני לירופא. למרות הזמן שחלף מתקופת-העינויים, גילתה בדיקת הרופא (דוקטור האפ מברא-שבע), כי עבד אל-קאדר סובל מכאבים, שנגרמו מחבלות ומכות חזקות בראשו. בי-בטנו ועל גבו.

כאשר הובא עבד אל-קאדר האני להעיד במשפטו של סולטן אל-הווייל, הוא חזר בו מהעדות שחתם עליה. בית-המשפט הצבאי פסק כי הוא עדיין וגור לו שבוע מאסר. אולם אחרי שעתיים בצינוק הסכים האני לחזור לבית-המשפט, למסור עדות מרשיעה נגד סולטן. סיפר הוא השבוע: "בבית הסוהר באו אלי תיכף שוב השלושה, בראונטל, אבולעפיה ולובינסקי ואמרו לי, שאם לא אודה הם יתחילו להכות אותי שוב. פחדתי והסכמתי לשקר."

סולטן אל-הווייל נידון לשמונה שנות

הסמל חיים לובינסקי, כיום בעל-אחד משלושת אנשי המשטרה שעינו את האני

שעסק בסחר בלתי-חוקי בתחמושת, ומכר אותה למסתננים מעבר-לגבול. המשטרה רצתה לשכנע את עבד אל-קאדר האני, שהיה נהגו של סולטן, להעיד נגדו. על צורת השכנוע סיפר האני עצמו:

"בחקירה היו הקצין אבולעפיה ועוד שוטר שמן. הם החזיקו בידיהם מקלות של מכוש. הם אמרו לי: אתה מוכרח להגיד לנו במה עסק סולטן! אמרתי להם שהוא עוסק ברעיית-צאן. אבולעפיה אמר לי: תוריד את הבגדים. כשהייתי ערום, כביום היחודי, הם התחילו להכות אותי במקלות בידי וברגלי. הם אמרו לי לשכב על האדמה והמשיכו להכות אותי. איבדתי את הכרתי. כשחזרה אלי ההכרה ראיתי שאני נמצא בצינוק."

"למחרת שוב קראו אותי למשרד של בית-הסוהר. היו שם מלבד הקצין אבולעפיה גם הסמל חיים לובינסקי והקצין בראונטל. הם לקחו את הכאפיה שלי וקשרו את עיני ולקחו אותי לאדמה שם מצאו את הכדורים. "למי שייכים הכדורים?" שאלו אותי. אמרתי להם: "אינני יודע, האדמה לא מדברת." הם החזירו אותי לצינוק. בשעה 12 בלילה הוציאו אותי מתוך הצינוק. שוב פעם היו שם אבולעפיה, בראונטל ולובינסקי. הפשיטו אותי ערום. לשניים מהם היו מקלות ולחיים לובינסקי היה שוט והתחילו להרביץ בי עד אשר יצא דם מכל חלקי גופי. אבדתי את הכרתי. כשהתעוררתי, שוב מצאתי את עצמי בצינוק."

כך זה חזר ונשנה במשך 17 יום. כל פעם היו מביאים אותי לחדר. כל אחד מהם היה עומד בפניה אחרת, ובל אחד היה מכה אותי וזורק אותי לפינה השניה. כל פעם הייתי מאבד את הכרתי. כשהייתי מתעורר, לא יכולתי לאכול ולא להרים את הצלחת במשך שלושה ימים. בחדר החקירות שמו רמקול שדובר ערבית ואמר: אני סולטן, אני לקחתי נשק ומכרתי אותו. הבנתי שזה שקר. בפעם אחרת הביאו שני עוזרים של סולטן שאמרו, שהם ידעו כל הזמן שסולטן מברית כדורים. אמרתי להם: "מה אתם רוצים ממני? תהרגו אותי אבל אני לא ראיתי שום כדורים."

אחר תקופת-מעצר ממושכת הסכים האני להודות כי היה נוסע לתל-אביב ופתח-תקוה, כדי להביא סחורים יהודים עבור הפרות. לבסוף חתם גם על עדות, שידע כי סולטן אל-הווייל סחר בנשק עם יהודים, ומכר

קרוב עינויים?

עבד אל-קאדר האני, שעונה במשטרה כדי לסחוט מפיו הודאה במשפט-נשק, הגיש תביעה פלילית נגד מעניו, שיכול היה לזהר-תם, נעצר והוכרח לחתום על הצהרה בשבועה כי הוסת להגיש את התביעה הפלילית.

מאסר. עבד אל-קאדר עבד אל-כרים האני נסע לתל-אביב לעורכי-הדין שמואל תמיר וישראל פיקל שהגישו תלונה רשמית נגד שני קציני המשטרה והסמל, שעינווהו בכלא שלא כחוק. הוא הביא עמו את עדויותיהם של אנשים שראוהו מוכה בבית-הסוהר, ותעודה רפואית של רופא שאישר כי נחבל בגופו.

אולם כדי להביא את שני הקצינים וה-סמל לבית-המשפט היה האני, אחרי שהגיש כתב אישום לבית-המשפט, צריך להמתין להיתר של היועץ המשפטי. בינתיים לא טמנו הקצינים את ידיהם בצלחת.

הם קיבלו את גליון האישום שלהם

אותו לערבים מעבר לגבול. הם הביאו לי עדות מוכנה. לא ידעתי מה נעשה אתי. אני לא קורא ולא כותב עברית או ערבית. אבל חתמתי להם."

★ ★ ★

בצינוק, מכרים וזתיקים

אחרי 29 יום של מעצר ועינויים שוח-זר האני מכלאו. העידו שני בדואים אחרים ששהו יחד עמו בכלא בעזן אשמות אחרות: "בבית הסוהר גילחו לו את שערות ראשו ואת שפמו... שמענו כי ביקש ש-יביאו לו רופא ולא הביאו." העיד סאלם

בעל האדמות הגדול ביותר בארץ-ישראל של שנת 1948, לא היה עבדאל קדר אל-חסיני, נציגם הורני של משפחת חסיני התקיפה ולא יוסף ח'יק, בעל זכות החתימה של הקרן הקיימת. חלק הארי מהאדמות האלויות לעיבוד בארץ-ישראל, היה שייך לאללה, עובד באינטנסיביות על ידי נאמניו עלי-אדמות.

רכושו של אללה בארץ-ישראל גדל והלך בהתמדה מאז כיבושה של הארץ עלידי הכליף עומר, בשנת 639- נסיכים מוסלמים ובעלי-אדמות עשירים, שהיו רוצים להקדיש את רכושם לצדקה, היו מוכרים אותו ליד רשות-הקדש מיוחדת (תקאף). רשות-ההקדש מצידה היתה ממנה נאמנים, שהיו בעלים את הרכוש, מחלקים פירותיו לגזרעים. כהונה זו, שהיתה עוברת לרוב בירושה מאב לבן, הקנתה לבעליה כוח רב, הפכה אותה למעשה לנציגיו של אללה על-אדמות. כמותם חייבים היו להיות ברילב ונקי כפיים, כמוהו חייבים היו להיות תקיפים וצודקים.

השבע חייב היה בית-המשפט העליון בירושלים להחליט אם נציגות זו, מחייבת גם את אללה עצמו.

פירות לקיים בזאללה. עוסמאן חסוני (80) היה הממונה בימי המנדט על אדמות ההקדש המוסלמי בסביבות לוד. עוסמאן נזר על לב עבד-הירדן עם כיבוש העיר בידי כור חות, הקובצו והפלימים, חזר ללוד אחר שנה. לפני שנה חש עוסמאן כי קרובים ימיו למות. הוא ביקש להעביר את כהונתו לבנו יעקב (40). בית הדין השרעי נתן את הסכמתו בשמחה להמשך השושלת, אולם עוסמאן נוכח במהרה, כי ישראל יש תוקף מועט מאד להסכמת בית-הדין המוסלמי. שר האוצר והאפוסטרופוס על נכסיהם הקדשים, של רשות העובד והנכסים אחר בריחת עוסמאן העביר את הפקוח על אדמות אללה לר-שות-הפתוח.

נציגו של עוסמאן, עורך הדין יצחק בן ישי, פנה לבית-הדין העליון, תבע לתת תוקף להחלטת בית-הדין המוסלמי. אחר כל עילה טובה לפניו זו. בפסק דין אחר הכיר השופט העליון ד"ר יואל זוסמן בתוקף החלטותיו של בית-המשפט השרעי לגבי אדמות ההקדש. בן-ישי ציפה כי הצד שכנגד יטוח את תוחתיו על פסק-הדין התקדימי של השופט זוסמן, יעשה הכל לערערו. בהתאם לכך גם הכין את חומר ההוכחות שלו. לבן-ישי ציפתה הפתעה. נציגו האוצר והאפוסטרופוס העלו את הטענה, כי על ה"מבקשים היה לפנות לבית-משפט השלום, לא להטריח בבקשתם את בית-הדין העליון על מדינת ישראל. כוונתם היתה ברוחה: עד שיסתיימו כל ההליכים המשפטיים של ה"פרשה, כולל אפשרויות הערעור בבית-המשפט במונח זה אפילו אדמות של אללה נישא פירות יקרים.

האיבר אדלה את הזכויות? בית-הדין העליון לא הסכים לטענה זו, העדיף לשמוע את באי-כוחו של המבקש לפני ש"כ ריע מי חייב למעשה לשמוע לבקשה. לבוש גלימה שחורה ובקול בוטה העלה בן-ישי את טענות המבקש: על-פי-החוק המוסלמי שיכוח אדמות ההקדש לאללה עצמו. איש אינו רשאי למכור, או לעבדן ללא רשותו המפורשת של בית הדין השרעי. עוסמאן חסוני לא לקח עמו את הבעלות על אדמות אלה כשנמלט לירדן. לכן אין האפוסטרופוס על נכסיהם הפקדים יכול לטעון לבעלות על אדמות אלה. "אחרי הכל", ציין בן-ישי בחיזק לגלגני, "אללה לא ברח מלוד בומן המל-חמה".

בית המשפט העליון נענה לבקשת חסוני. בספטמבר יתכנס בית-המשפט שוב, יחליט אם בגלל בריחתו של עוסמאן חסוני לירדן, איבד אללה את זכויותיו על אדמות ההקדש.

משפט

קרב לפי נקודות

שלושת שופטי בית המשפט המחוזי בתל-אביב, חייבים היו להחליט בבנייה גורלית: זאם הרדה לוטפי נבלוס מרצונו הטוב ב"יצא אשתו, או שמא נלקחה ממנו עדות זו אינאומים ובכה". טען ישראל הייק, עורך-דינו של המודיע המשטרתי, שנאשם ברצח אשתו תוך ביסוס זליבי כמעט-מושלם לעצמו: "ההודאה ברצח לקחה ממורש באינאומים-עיוניים. לאחר ש צדדי הכחיש כל אשמה ברצח, לקח על (המשפט במסדר 12)

עלילות צבי בן-אפרים, הגזבר ואיש-העסקים המוכשר שניהל מי זייר את חתימת

איש מתושבי אילת לא נדהם השבוע, למקרא הידיעה הרעשנית, שנתפרסמה בכותרותיהם הראשיות של עיתוני הערב: "גזבר עיריית אילת נצטרף, אמרו האתונות השמונת, ויועזו שיה יהיה סופו", אמרו תושבי אילת, החתקים והחדשים.

אפילו תושביה הטרשים ביותר של העיר הדרומית בישראל הכירו את צבי בן-אפרים, הגזבר השמן ועגולה-הפנים של העיריה. "הוא פקח מאד", היתה דעת הרוב בעיר. "הוא מנהל", היתה דעת המיעוט. גם אלה וגם אלה לא חלקו על כשרונותיו של בן-אפרים, העריכו סגולותיו החל ב"ערום" וכי לה בגבול מקצועי".

השמועות על עברו של בן-אפרים רדפו אותו והשיגוהו, כבר בימים הראשונים לבואו לאילת, מיד אחרי סופו של מבצע סיני. "בן-אפרים מעורב בפרשת כספי מכוניות האופים", לחשו תושביהם חברי מפא"י. "בן-אפרים מעל בכספי עיריית צפת", ספרו חברי אחדות-העבודה, "בן-אפרים היה איש אצ"ל וחבר בית-המשפט של הארגון", הסתכלו עליו צעירי חרות בערצה.

בן-אפרים עצמו היה לועז תמיד לכל. "אני גנב", היה נוהג להתפאר, "איש לא יוכל לסדר אותי", היה כרטיס הביקור שלו, "נכנסתי למפא"י משום שאני צריך להתפרנס", היה מספר לדוברי רומנית, "כולם גנבים", היה מסכם בערבית. זינעויותיו במדי עים, בשפות, במתמטיקה ובמשפטים היו כמעט מושלמות. הוא ידע את הכל או היתמר לדעת את הכל. בהוצאותיו האי-שיות נהג ביד רחבה, טס מתל-אביב לאילת ומאילת לתל-אביב פעמים בשבוע, וזל בהתאם למידות גופו המגושמות, ביקרות שבי מסעדות, ונסע בכמוניות מיוחדות בכל קצות הארץ. "בן-אפרים ישלם", היתה סיסמת הכספים של עיריית אילת ממש כמו סיסמת האחוז התל-אביבית "ולמן ישלם".

בית קפה ברחוב הירקון

בשרנוכיה שברומניה היתה משפחת אוסלנדר מן העשירות שבמשפחות היהודיות המקומיות. בן-יחיד לאמו האלמנה, גדל צבי הצעיר בשפע ובכל טוב. מוקף בחפונות ובכל שחשקו נפשו, צמח הילד המסופח באהבה, שהולפה בכמויות ליצור רגשי ועגלגל שכל אחד מבאי ביתה של משפחת אוסלנדר המכובדת היה נוהג לצב"ט, ללספו ולנשקו.

לארץ ישראל עלה צבי אוסלנדר הצעיר, לכשהגיע לפרקו ונישא לאשתו הראשונה דורית, בסוף שנות השלושים. הוא הביא אתו חלק ניכר מכספי אמו, רכש משק חקי לאי לא קטן בסביבות הרצליה וניהלו בכש"רוננו הטכני הרגיל לעסקים ולכספים.

קרב מלחמת העולם השנייה הוריע עסקיו של צבי אוסלנדר. מהסור מספוא וקששים אחרים נאלץ היה למכור את משקו, לעבור לענף עסקים אחר לגמרי: הוא רכש את בית הקפה המפורסם, באותם הימים, ספלנדיד, בקרן הרחובות בוגרשוב והירוקן בתל-אביב, החל להגלו בעזרת אשתו הצעירה.

בשנה הראשונה למלחמה שפעה קופתו של ספלנדיד. חיללים בריטיים, פולנים מצ'כא של אנדרס, ערבים מיפו ואנשי המודיע עין של השיי והאצ"ל מילאו את בית הקפה בהמוניהם. בן-אפרים היה מאושר. אושרו לא נמשך זמן רב. באחת הימים נוכח הוא לדעת כי אשתו, דורית, בוגדת בו עם ערבי תושב יפו. מביאו הקבועים של בית הקפה ביפו.

שלוש ביות של צבי אוסלנדר הופר עד מהרה. כשעזבה אותו אשתו סופית, מכר את שמו לקפה דלית, עבר בעצמו לעסוק בעסקים אחרים.

שנישא בשנית, כמזכיר החוץ של מושב משגב-הבית-ירי שליד גדרה. משם נעלם הוא לפתע פתאום, מבלי לתבוע אפילו את משקו שהוחזר על ידי מזכירות המושב. "התגלו אי-סדרים", מספרים היום חברי המושב, "אי אפשר היה למצוא את הידים ואת הרגלים בספרים שצבי השאיר אחריו". אחרי משגב-הבית נגלה צבי אוסלנדר, ש" החליף כבר את שמו לבן-אפרים, בצפת. יש המספרים כי הוא נתקבל לשם בהמלצת אנשי משרד ראש הממשלה שקשרו אתו את קשריהם בהיותו עוד בעל בית הקפה ספלנדיד. יש הטוענים כי נתקבל לעיריית צפת בזכות כשרונותיו. גם אלה וגם אלה אינם מכחישים את העובדה הידועה והמאור שרת בפי אנשי עיריית צפת: בן-אפרים גורש מצפתו, אחרי שנתגלה כי זינף כמה צ'קים בנתימתו של ראש העירייה אברהם הכהן.

אור כחצות הלילה

תחנה האחרונה של גזבר עיריית אילת, לפני שנתמנה למשרתו הנכבדה, היתה בבית החרושת קינור פרידו בחיפה. משם פוטר בן-אפרים, אחרי שעוררית מעיי לות, שהחזיקה בעודה באיבה. מכיריו ומיר דעיו מתקשים להחליט בדבר הניסוח המודר יק. "הרשעתו של בן-אפרים כוּסלה", אומרת הגירסה הרושמית של ראש-עיריית אילת חנוך נגר. קשה להבין מה היא משמעותה של גירסה זו: האם הגזבר ערער על ההר-שעה, או שמא נחזן הגזבר את המצליח.

בימים בהם נתקבל צבי בן-אפרים לעבודה במועצת אילת, לא היה לאיש מן העסקנים המקומיים, לא פנאי וגם לא רצון, לעסוק בתולדות חייו של הפקיד החדש. זרם התר-שבים החדשים לעיר הדרום גבר בכל יום. מאות פקידי ממשלה, חברי כנסת, שרים ושגרירים הציפו את המקום השומם שנתפרסם בין לילה, עם פרוץ מבצע סיני וסיומו. חשיבותה של עיר הנמל עלתה ושגשגה. מועצת העיר היתה קוקה באופן חזק למנהל עסקים רציני ובריכות. לא היה ספק כי בדמותו של צבי בן-אפרים נמצא האיש הדרוש.

בן-אפרים נכנס לעבודתו בקצב של סופה דרומית. הוא כבש מיד את לב כל עוזריו והכפופים למרותו ביכולת עבודתו. "מתי האיש הזה מוצא לו זמן לנוח", היו שוארות הפקידות בהערצה. "בן-אפרים עובד", היו אומרים תושבי אילת איש לרעהו כש" היו חוזרים אחרי חצות לבתיהם, עוברים על צריף משרד הגזברות המואר באור ני-און, שהיה בוקע מחדרו של בן-אפרים. במשרד הממשלה השונים, בחברות וב"בנקים היו מעריצים את בן-אפרים. "כל זמן שיש לכם את בן-אפרים, לא תלכו לאיבוד", היו פקיד המוסדות מנחמים את עסקני אילת, שהיו באים לתנות את מר גורלם. "הוא יוציא אתכם מן הבוק".

באילת, הרגילה לקצב עבודה בסלני ול"עובדים בטלנים, היתה תפוקת עבודתו של בן-אפרים והצלחתו הפיננסיות בבחינת ה"פלא השמיני של העולם. כולם העריצו את הגזבר השמן. אנשי אחדות-העבודה כמפא"י, שותפי הקואליציה העירונית, שיבחו אותו והלילו אותו בפניו. אפילו כשבאחד הימים הגיעה לאילת השמועה הנוראה על מעלליו של בן-אפרים בקינור-פרידו, התנהלה ה"קירה בכפפות של משי. בן-אפרים התנדב להמציא לחברי המועצה השואלים את תיק החקירה, הוכיח להם כי הוא חף מכל פשע, נקי מכל אשמה.

זוהרות בארבע אוקטבות

מיהו ראש העיר האמיתי של אילת? על כך היו תמיד נחלקות הדעות באילת ומחוצה לה. כולם הצריכו את מעשיו של ראש עיריית אילת, חנוך נגר. כולם ידעו כי הוא אחד מחתיקה של העיר, ושבעשנותיו זכו אילת ותושביה להרבה מהישיגיהם הנר-כחיים. אך מאותו יום בו כבש צבי בן-אפרים את מקומו החשוב ליד שלחן מר-הלת המועצה, היה נדמה מיום ליום כי חנוך נגר הנמך והרזה ממעט ואחלך ליד דמות הענקית ושופעת המרץ של בן-אפרים. חנוך נגר לא הכחיש עובדות אלה מעולם. עמיתו לעיניו של הכתיש עובדות אלה עקבית ובלתי-פוסקת. "תנו לי הוכחות", היה אומר, בכל פעם שתיבאו לפניו תושבי אילת את עצומותיהם נגד הגזבר ויד ימינו, "הוא אדם

ישר. רק טובת המועצה עומדת לנגד עיניו", היה חנוך ואומר בכל הזדמנות. חלוקת התפקידים בין חנוך נגר לצבי בן-אפרים היתה מושלמת. נגר קיבל על עצמו את תפקיד הדיפלומאט, המתחך ואיש החל-קות. בן-אפרים היה האיש שמאחורי הקל-עים והרמקול הצעקני מלפני הקלעים. במש"דים הממשלתיים היה צופק יצורה, מקלל בכל השפות שבעולם ומבשר ברעשנות על קיומו. הכרזותיו על איתלותו בהחלטות המועצה הקואליציונית, בחברי הנהלתה ובי ראש המועצה בכבודו ובעצמו, הלכו ונעשו תקיפות יותר בכל יום: "אני מצפצף על המועצה ועל חבריה", היה נוהג להגיד בכל הזדמנות בארבע אוקטבות, "שילכו לעזאזל הם לא מבינים כלום! אני אלך לבית הסוהר ולא הם, אם יקרה משהו".

במרוצת הימים טענו רבים מתושבי אילת ש"קרה משהו". התלונות הלכו ורבו, נש"מעו תחילה בחודרי-חדרים, אחרי כן בדוכני האספרסו, יותר מאוחר במרפסות המועצה ולבסוף בתוך חדריה. "פרוטקציה!" סערו הרחוקות, "בן-אפרים רמאי!" צרחו תושבים נרגשים.

התלונות היו רבות. הסיפורים היו מסמ"רישעות. הוכחות לא ממש לא נמצאו בידי איש. אך ברוב-רובם של הסיפורים נמצא תמיד המכנה המשותף שלהם: עורך הדין צבי טוב, יועצה המשפטי של המועצה.

שליחות סודית ללבנון

צבי טוב הקדים לבוא לאילת לפני בן-אפרים. בין הראשונים של עונת ה"בהלה לזהב". הגיע גם הגבר הנמוך וה"חיכני, הציג את עצמו כ"עורך דין טוב ששמו צבי טוב". הבריות חיכיו ואמרו: "טוב מאד".

הלקוחות זרמו בזרם אדירים. גם מבלי לדעת שלפניהם אחד מסובי עורכי הדין בארץ, שהסתבך בחובות כספיים עצומים בתל-אביב, חיכו תושבי אילת בזה אחר זה לפני חדר הקבלה של צבי טוב, במרתף מס' עדת ספרי. צבי טוב היה הפרקליט היחיד, גם כשנתקבל לעבודה במועצה, כיועצה ה"משפטית, נשאר פרקליט היחיד של אילת. הוא היה מציג את תביעותיהם של תושבי העיר, בפני פרקליט המועצה, שהיה במקרה צבי טוב, והיה מייצג את עיני המועצה

ראש-העיר

חנוך נגר האמין אסונות שיערות בכשרונותיו של בן-אפרים. תוכיחו לו, היה אומר בכל פעם שהתלוננו על הגזבר.

בפניו אי נגד תושבי העיר, שחיו מייצגים במקרה על ידי צבי טוב בצורה כזו פרחו העסקים, טוב שתחיל "שלם חלק מן החר"בות הצפוניים, התפנה לעסקים משלו באילת. הפרקליט הטעליה העדיף להשקיץ את כספו ממש ליד אפו. הוא נכנס לשותפות עם בעלי המסעדה סנפיר שמעל לתקרתו, הביא לעזרתו את קובה המפורסם מתל-אביב, מנהל באינם ידע, שנאשם בכמה תיקי הונאה ושכעצמו תיה גם מנהלו הראשון של

את עיני עידית אילת עד שהגיע השבוע אל הנלא בתל-אביב ראש העיר אילת?

אילת ומחוצה לה. הבחירות לועידת מפא"י הגבירו אותה: שתי הסיעות המתנגדות ל-הנוך נגד, האשימו את ראש המועצה ואת בן-אפרים בני-זימן. בכרזים משוכפלים טענו כיצד מוכיר הסנוף חיים בונה ומוכיר מועצת הפועלים צפרוני כי נגד בן-אפרים יהי מחסאי דרורי, איימו על עובדי המועצה, שיחדו חברי מפלגה, שכרו על חשבון ה-מועצה גיפים וכלי-רכב אחרים להסעת ה-בחרים, וכו' עלידייך ברוב מכריע עלי-פני ריביהם.

לאיש באילת לא היה ספק כי הנוך נגד בעצמו לא עסק בניוף הבחירות. למעשה לא היה ספק כי בן-אפרים ודרורי, בעיסוקיהם האפלים, לא שיתפו אפילו את נגד בהכנת המיבצע, אולם גם לא היה ספק כי הבחירות זוייפו. משעמד על כך, בחקירה אישית, גם ראש המוסד לביקורת של מפא"י, אלוף משנה נחום שדמי, אביו של אלוף משנה ישישכר ("איסקה") שדמי, היו המסקנות בל-תינגמעות: המוסד לביקורת של מפא"י ספק כי בן-אפרים פסול לכל פעילות ציבורית ומפלגתית. נגד נזעק לעזרתו של בן-אפרים, אך בשיחה סודית עם עתונאי לא הגן בן-אפרים על מגינו הקבוע: "גם נגד זימן, טען הוא, "אם כך, מדוע לא פסלו גם אותו?"

על דבריו והאשמותיו אלה של בן-אפרים לא ידע נגד מאומה. הוא חרד לגורל משק הכספים של המועצה, ידע כי אם יפטר בן-אפרים או יסתלק מעבודתו, לא יוכל להתייגבר בכוחות עצמו על המעמסה הנוראה ועל המשבר הכספי העלול לפרוץ. הוא ידע גם כי לא בקלות יוכל להשיג גובר-מחליף לעבודתו הקשה מנשוא של בן-אפרים, בתנאי המשכורת העירונית המוצעת. נגד שיכנע את הסייעת היריבות. יחד אתן הצליח להשיג את שינוי החלטת המוסד לביקורת. בן-אפרים נשאר בכהונתו כגובר המועצה.

ערבות לפרקליט הפושע

מכבוד השטרות האילתיים ירד על ה-בורסה התל-אביבית בחודשים האחרונים. סוחר ופושט-רגל, יעקב הלפרין, לשעבר מנהלה המודח של חברת עומר החרותית, הביא אתו את השטרות החתומים בחתימת נגד ובן-אפרים. את השטרות קיבל הלפרין, לקוחו של צבי טוב, תמורת כמות עצומה של מיטות שנקנו במחירים מופרזים מהלפרין, שאיננו סוחר מיטות, עבור מחנה ה-מטילים בהנהלתו של בית-אש. בנק קופת-עמ, לו היה הלפרין חייב כסף רב, קיבל את השטרות לדיסקונט, על חשבון החוב. בן-אפרים פתח בקופת-עמ, באותם הימים, חשבון עובר-ושב, עוד לפני שקיבל את ה-כמת הנהלת המועצה וחבריה לשם כך. ה-חשבון היה דרוש כערבות לשטרותיו של הלפרין.

לבן-אפרים ולטוב היו גם עסקים אחרים עם הלפרין. ציקים דהויים של מועצת ה-עיר אילת שנמסרו לספקים שונים, היו מגני עים תמיד באורח פלא, עלידי מתווכים סמוי-יים, לידי הלפרין ושותפו אוטו הילב. מי היה מתחלק בריבית שהושגה בדרך זו? על כך יאלצו לעמוד חוקרי המשטרה העוסקים עתה במבול המיסוכים המוחרמים.

בינתיים החל צבי טוב להחזק בעומס ה-חובות שרבע עליו. הוא לחץ על בן-אפרים שלא יוכל היה לעזור לו. מיטות שונות ומשונות, שבדאי יוסברו בחקירה המשטרתית, הסכים בכל זאת בן-אפרים, שהאשים השבוע את צבי טוב בכל המידות המגונות שבעולם, לחתום לו על ערבות לשטרות ב-סכום של עשרת-אלפים לירות. מדוע יעשה זאת איש העסקים הממולח שידע כי טוב לא יוכל לפרוע את השטרות? גם על כך יצטרך החוקרים, ואולי גם בית-המשפט, ל-ענות. על כל פנים, היה התנאי של בן-אפרים לטוב: "הבא לי את חתימתו של נגד, כערב שני".

מסתבר כי בן-אפרים היה סבור כי הנוך נגד, שידע היטב על כל מעלליו של צבי טוב, יחתום כערב על שטרות עשרת-אלפי-הלירות של צבי טוב. טוב בעצמו, טוען בן-אפרים, פיקס ככך, זליף את חתימתו של נגד על השטרות, הביאם לבן-אפרים לחתימה. במשטרה סיפר טוב סיפור אחר, ש-יתכן כמובן כי הוא הנכון: "בן-אפרים ויף את החתימה של נגד, מסר הוא בעדותו וגרם למעצרו המייד של בן-אפרים. תושבי צפת, שקראו על כך, זכרו מיד בניוף חתי-

הגיעו אליו על-מנת להעבירם הלאה, שקע בחובות של רבבות לירות. כמעט אף לא אחד מלקוחותיו המרומים על ידו לא פנה לבית-המשפט. חלק מהם העניפו לחכות עד להת-אוששות הכלכלית של פרקליטם. "מה יצא לי אם אפנה למשטרה?" אמר סוחר איכתי. חבריו לגורלו חשבו כמחה. איש לא האמין כי צבי טוב הגיול יגיר את עצמו ביום מן הימים למשטרה בעצמו.

רשימת החובות וההרפתקאות הכספיות של צבי טוב תתפס עמוד שלם בכל פרטיכל משפטי מכובד. מתל-אביב, חיפה וירושלים פנו פרקליטים מרומים לעזרתה של המועצה המשפטית, בבקשה לשלול את רשיונו של טוב, בבית-המשפט באילת נקנס טוב ב-350 ל"י על נהיגה ללא רשיון. תושבי אילת התי-רגלו כבר להעדויות הרבות, שקעו בשי-חות-לחשים כשפרצו הצוהל והשחזני היה נראה שוב, אחרי תקופה ארוכה, בשדה-התעופה של ארקיע. טוב לא נתן לאיש לחי-שוב כי מצבו עגום. "אני סידרתי לאילת מעמד של עיר", התנאר בפרס חגיגות אי-לת, "אם לא אני — היתה המועצה מהכה עוד שנה." גם כשריו עם ראשי-העיר היו הדוקים ביותר. מדי פעם, כשהיה מגיע ל-אילת, היתה תחנתו הראשונה משרדיו של הנוך נגד, או חדרו של בן-אפרים. כשחזר ראשי-העיר משליחותו האחרונה בחוץ-לארץ, היה צבי טוב בין מקבלי פניו בשדה-התעו-פה בלוד, בתוך משלחת צנועה שכללה את אשתו, את צבי בן-אפרים ואותו עצמו.

לאחרונה נפוצו שמועות באילת שצבי טוב עתיד להתאבד. הוא בעצמו היה דואג להפיץ שמועות כאלה. הן נועדו לתצוקת אחת: ל-חבריו הטובים לשעבר, שהתמו כעריבים על שטרות לנושיו. כזה היה מאיר בית-אש, לש-עבר מנהל מפעל הנוחשת בתמוע, המודד ניק מוזס ועורך-הדין בנימין יהודה, לשעבר שר-תפו האילתי של צבי טוב. העריבים היו אובדי עצות: הנושים, לקוחותיו לשעבר של צבי טוב ושותפיו בעסקות אפלות, כמו חברת טקסטיל מזדומת שזכו להלוואות-פיתוח שר-משרד המסחר והתעשייה ומפעלי-אוויר שר-נים — תבעו את כספם.

העריבים לא רצו להביא להתאבדותו של צבי טוב, הם גם לא היו יכולים לשלם את חובותיו. הם התרוצצו מיואשים מפרקליט אחד למשנהו, שוחחו עם ראש המועצה, וב-רו עם בן-אפרים, חיכשו מוצא מן המצב הנורא אליו נקלעו. הם לא ידעו עדיין, אך חשו, כמובן, כי גם צבי טוב, וכנראה גם צבי בן-אפרים, נקלעו שניהם למצב נורא עוד יותר.

זימים לוועידת מפא"י

בתחילת שנת 1959 עזב צבי בן-אפרים את דירת מגוריו באילת, קנה ל-עצמו דירה מפוארת ויקרה ברחוב כצנלסון בגבעתיים. את הדירה רשם הגובר על-שם אשתו, שרכשה לה במרוצת הזמן גם חנות למצרכי תפירה. "זוהי ירושה", היה מסביר. הסברים דומים היו בפיו של ראש המועצ-צה. "הרופא אסר על הגברת בן-אפרים לגור באילת".

ביקוריו של בן-אפרים באילת הלכו והתי-מעטו. מצבה הכספי של מועצת אילת הלך ורע. בעצם הימים הרעים הללו, החליטה המועצה על הוצאה ניכרת ובזבזנית של כס-פיים, למטרה של חניגות מפוארות. בן-אפרים יצא מכליו, השתוללו איים בהתפתחות, אך נכנע. כשביקרה אצלו משלחת של מבקר ה-מדינה, לחקירה תוקפנית, האשים את הוועדה הציבורית לחניגות בביזבזו בלתי-מריסן. מסקנות מבקר המדינה, מי אחראי לביזבזו, הועדה או הגובר, לא נתפרסמו עדיין.

ככל שצבי בן-אפרים רחק מאילת, הפכו גלי-השמועות לים סוער. קבלני-משנה איל-תיים סיפרו על חברות-בינה מיסטריות הי-קמות וגופולות לפרקים. חברות אלה כללו בתוכם בקביעות קבלן בשם זלמן דמוכה, ידי-דו של בן-אפרים. הזוכה תמיד במכרזים וב-עבודות ללא מכרזים. אחרים סיפרו על מח-סני-הירום, שעבודות הברזל שלהם, ניתנו ב-אורת פלא למחסאי-הלא-מסגור על המועצה, נחום דרורי.

לאיש לא היה פנאי להשיב על האשמות. העיר כולה היתה עוסקה בהכנות לחגיגות. ראש העיר יצא לפעילות המגנבית לאנגליה. בן-אפרים התרוצץ אי-שם בעיסוקים פיננ-סיים. בתוך המהומה הפכו השמועות לסעי-רתיוחות, שפרצה ושככה חליפות בתוך

השק"ם האילתי, שגשרף לפתע פתאום ביום-ביקורה של יחידת הביקורת של השק"ם. עסקי המסעדה שגשגו ממש כמו עסקי משרד הפרקליט. קובה ידע כיצד להאכיל את הלקוחות ולהרוות את ארנקיהם — צבי טוב מיהר להקים חברות נוספות ולהיות מבעליהן המרכזיים. שותפיו היו מאושרים. כמו בסיפורי "הבהלה לזהב" של המערב-האמריקאי, באו גם ימי השפע האילתיים-לוספים. אילת חולה מלהיות מוקד-משיכה, לקוחות המסעדה נתמעטו, חברות הטילים והפיתוח של צבי טוב פשטו את רגליהן בזו אחר זו והעסקים היו בכל רע. קובה חזר לתל-אביב, צבי טוב משך את ידיו מן המסעדה, ולתושבי אילת היה על מה לה-שיח בעריבים המשעממים הארוכים.

השיחות הפכו לשמועות נוראות, משנע-לם צבי טוב מאילת. בית-המשפט ירד ליש-בתו הקבועה בעיר והפרקליט איננו. פקיד בכיר במועצה נשלח להתחקות על עקבותיו. הוא סרק את כל מועדוני הלילה בעיר, בהם היה צבי טוב נוהג לבלות, ללא המערב-חוזרים מחוץ-לספרו שראו אותו בפאריס. פסימטיים מלקוחותיו היו בטוחים כי הוא אבד להם לעולמים.

צבי טוב חזר. נשלחתי לשליחות בטחור-נית סודית, סיפר בסוד לכל מי שרצה לשמוע. "לא היתה ברירה, הייתי מוכרזה לנסוע". לקרובים יותר ממכרו מסר פרטים נוספים: "הייתי בלבנון".

היה יסוד להאמין לסיפורי המשונים של צבי טוב. כולם ידעו כי הפרקליט המצליח, שעבר בעבר במשרד הגדול של עורך-הדין יעקב הררי, ושהיה יועצן המשפטי של עיר-יות פתח-הקוהה ורמת-גן, עבד גם תקופה קצרה במשרד החוץ. "צבי שלנו עוד יגיע רחוק", אמרו חבריו במפלגת אחדות-העבר-דה באילת, שניהלו את כל עסקי מפלגתם לפי עצותיו של חברים הנערץ. הם רק לא ידעו עד כמה רחוק עתיד היה הפרקליט ה-טוב כשמו להגיע.

סיפוריו של צבי טוב נתברו. שירותי ה-בטחון ומוסדות מוסמכים אחרים הכחישו את שליחותו. צבי טוב, שחיכה כל הזמן לקבלת אישור לקביעותו בעבודה, כיועץ-המשפטי של המועצה, נשלח לחפש את פר-נסתו בכוחות עצמו. הוא לא התיאש: הוא קרא לעזרתו פרקליט חבר מתל-אביב, הגדיל את משרדו הפרטי, מינה כמזכירו את אחד

הערב
מהנדס מאיר בית-אש אובד-עצות, נוכח המצב הכספי ה-קשה אליו נקלע, פרקליטו לשעבר, צבי טוב, חתתם אותו כערב על חובות שלא שילס.

מפקיד חברת חרות ההסתדרותית, שנאשם במעילה ופתח פרק חדש בחייו.

איומי התאבדות

דפרק החדש בחייו של צבי טוב היוו-עגום ביותר. הוא הסתיים השבוע ב-בית-הסוהר המשטרתי ביפו. טוב החל למי-עול בכספי לקוחותיו. הוא לא שילם אגרות-משפט שנמסרו לו, לקח לרשותו כספים ש-

החשוד

צבי בן-אפרים מובל ב-השכמת הבוקר מדירתו המפוארת שבגבעתיים, אל מטה המחוז. בן-אפרים בטוח כי צדקתו תצא לאור בקרוב. מותיו של ראש עירם, גם כן בידי בן-אפרים. הנוך נגד עצמו הכחיש, על-כל-פנים, ובכל-תוקף, שחתם אי-פעם על השטרות שחתימתו מתנוססת עליהם. הוא גם לא זכר שחתם על השטרות של הלפרין. ייתכן אפוא שגם כאן החתימה זוייפה. אם כי ייתכן, מודה הנוך נגד, שהוא חתם על שטרות אלה מבלי לדעת על מה הוא חותם. בן-אפרים, שוכח לאמון בלתי מוגבל, היה נוהג לשאת אתו כמה וכמה חתימות-בלנק של ראש העיר. בימים הקרובים יתברר סופית אם אמנם היה בן-אפרים הפעם קרבן לעלילה שפלה על הפרקליט שהסתבך, או שהוא עצמו יסבך אחרים בעדותיו במשטרה. ערמומיו-תו וידיעותיו המשפטיות והפיננסיות ידועות לכל תושבי אילת, המפקקים ביכולתם של חוקרי משטרת ישראל להתגבר על הגובר הפיקח. אחת משיניהם ילכך כאן הרבה אנ-שים. אמר בודאות הנוך נגד, כשנודע לו על מעצרו של בן-אפרים. "בן-אפרים היא חף מפשע", אמר כעבור זמן קצר. החקירות המשטרתיים והמשפטיים שבעקבותיהן זיכחו באיוו משתי הפעמים צדק ראש העיר ואם צדק בכלל. תושבי אילת מחכים לכך בקיצור-רות.

רחיי ישראל

בעוד ארבעת הגדולים שוכרים את ראשם

אתונה
 על רקע האקרופוליס ההרוס (למטה) הצטלמה יהודית במצלמתו העתיקה של צלם המקום, לאחר שקודם לכן הרימה כוס לחיי ישראל עם ראש עיריית אתונה במשרדו (למעלה). בקבלת-הפנים המפוארת שערך ראש-העיר ליהודית, בה השתתפו רוב חברי מועצת העירייה, שתו המשתתפים כוס שנייה לחיי יידידות המדינות העתיקות-חדשות: ישראל ויוון.

וינה
 ליד הגלגל הענק בפראטר הוינאי (למעלה) ובלשכתו של ראש העיר של וינה (למטה), הופיעה יהודית מזרחי, מלכת-המים של ישראל, כשגירינייד של רצון טוב. מעל גבהי 35 המטרים של הגלגל הענק צפתה יהודית על כל וינה, לאחר שנהנתה קודם מניסיעה מסובכת ברכבת-השדים. ראש-העיר העניק לה מדליון ואלבוס תצלומים מפואר.

במיוחד על הפראטר הוינאי, ממנו — ממרומי גלגל ענק, עליו נערכה הסצנה המכרעת ביותר בסרט האדם השלישי — כך אמר, אפשר לראות את וינה במבט אחד. יהודית שמעה להמלצה, יצאה עם. מלחיה לפראטר, שהינו לונה-פארק משוכלל ביותר, כולל בתוכו את כל האטרקציות העולמיות של הבידור הקירקסי.
 לאחר מסע מזויזע ברכבת-השדים המפורסמת, טיפסה יהודית על מרומי הגלגל. הנוף שגילתה מעליו, כך היא טוענת, היה המרתק ביותר שראתה בכל חלקי מסעה עד כה. העתונים הוינאים נתנו פירסום רב למסע מלכת-המים הישראלית. וכשביקרו יהודית ובני-לוייתה במסעדת הצ'ארדש הוינאית, הכירוה הכנרים הצוענים שבמקום, כיחזו את כינורו תיהם ופתחו בשירי-עם יהודיים. השמחה לא היתה שלמה עד שלא הדביקו יהודית ובני-לוייתה שילינגים אוסטרים למצחם של הכנרים, כפי שדורש המינוח.

★ ★ ★

סינדה בחלון-העץ

זלם לשיא הפירסום זכתה יהודית באיסטנבול. כשהגיעה ללשכתו של ראש העיר התורכית, ציפו ליהודית כתביהם וצלמיהם של שמונת עיתוני הבוקר הראשיים היוצאים בעיר הבוספורוס. לאחר צפייה ארוכה, בה החליפו ביניהם המלכה הישראלית וראש העיר התורכית ברכות ומזכרות הדדיות, הסתערו כתבי העתונות על יהודית ובני-לוייתה, דרשו כי תצטלם כשהיא לוחצת את ידו של ראש העיר. יותר מאוחר, כשהתפרסמו הצילומים מים בהם מחייך התורכית הקשיש אל יהודית, הפכו הם לסנסציה-יוטא בעיר הגדולה: ראש-העיר התורכית שכה הירכה להחליף חיוכים עם מלכת המים הצעירה, ידוע כשנאי-נשים מובהק.
 צלמו של עיתון הצהריים של איסטנבול, כמעט וגרם לתקרית בינלאומית. הוא ביקש את

ברית ישראל-יוון נחתמה בהרמת כוסיות יין וברכות לחיים בלשכתו של ראש עיריית אתונה. ראש העירייה, מלחה שמונה מחברי מועצת העיר, ברך את מלכת המים הישראלית יהודית מזרחי, שהגיעה לאתונה כשגירירת הרצון הטוב של ישראל, קרא להכרת ארצו בישראל דה-יורה.
 אפילו אנשי הנציגות הישראלית באתונה, המורגלים ביחסה האוהד של האוכלוסיה היוונית לישראל, בניגוד ליחס הרשמי של המדינה היוונית, היו מופתעים מקבלת-הפנים הלבבית, לה זכתה המלכה הישראלית הצעירה בהגיעה לבירה ההלנית. במסיבת קבלת פנים, שערכה קהילת אתונה היהודית למלכת המים ולמלחיה, חקרו אנשי הנציגות הישראלית את כתב-העולם הזה שליווה את המלכה, שאלוהו לפרטי-פרטים של קבלת הפנים בלשכת ראש העיר, דיחתו אתריכך דו"ח מעודד למשרד-החוץ בירושלים על תוצאות הביקור.

לא היה זה המקום היחיד בו זכתה יהודית מזרחי לקבלת-פנים חמימה ולבבית. סיכם איש השגרירות הישראלית את ביקורה של יהודית באיסטנבול, התחנה האחרונה במסעה על פני בירות הים התיכון: "מסע כזה שווה יותר מאלף ביקורים רשמיים של שליחים ממשלתיים."

★ ★ ★

שידינגים למצח הצוענים

בוינה, אליה הגיעה יהודית לאחר מסע ארוך בצרפת ואיטליה, קיבלו את פניה ראש עיריית הבירה האוסטרית וחברי מועצתו, בטכס מיוחד שנערך בלשכתו. ראש העיר, שהתעניין לדעת כיצד התרשמה יהודית מעירו, העניק לה אלבום תצלומים מפואר של העיר, הוסיף על כך מודרך מפורט, כששמע שיהודית טרם הספיקה לבקר בעיר. הוא המליץ

בשלוש בירות

יימה יהודית מזרחי ועידת כיסגה פרסית משלה

איסטנבול

מבט לעבר אסיה שלחה מלכת המיס מעל הגדה האירופית של הבוספורוס (למעלה). בלשכת ראש עיריית איסטנבול (למטה) ציפו ליהודית שבעה צלמי עתונות יומיים, הציפו את עתוני הבוקר של יום המחרת בצילומים מוגדלים של יהודית, שכונתה באחד מעתוננים אלה בסעות כמלכת היופי של ישראל, שנת... 1758. החיים ארוכים בתורכיה.

שואר המלך

היווני חייב להיות לפחות בגובה של שני מטרים, כדי לזכות במשרה בה הוא ניצב על משמרתו שלוש שעות ביום, בלי להזיז אף לא אבר בגופו. אפילו יהודית לא הצליחה לזנוע את המסורת בת מאתיים השנה, לגרום לשומר־הסף שיעיף בה מבט. הוא לבוש בתלבושת הלאומית של תושבי צפון יוון.

ית שתצלם עבור עתונו בגן הסמוך. תוך שתי דקות הפך הגן השקט למקום של הת'ית המונית רועשת. מאות עוברים ושבים, שהכירו את יהודית מתצלומיה בעיתוני קר, נקלהו, תבעו אוטוגרפים מהמלכה המצטלמת, כמעט ודרסו אותה בהתלהבותם. רק י של המשטרה, שהגיעה למקום, חילצה את המלכה הנבוכה מחנק בטוח. קרית אחרת, בה היתה מעורבת המלכה באיסטנבול, נגרמה לאו דווקא עלידי מעריצים ים. הגורם היה סתם תולעת־עץ. כששכבה יהודית במיטתה המפוארת במלון, מחליפה בין גילוי־הערצה אחד למשנהו, שמעה קול עץ מתבקע מכיוון החלון. היא נבהלה, נתי היסטוריה ברוב, בהלתה לחצה על חמשת כפתורי המרכזיה הפנימית שלייד מיטתה, הן את כל צדתי המלון. אלא שהם לא הצליחו לעזור לה, מכיון שעל כל שאלותיהם בה בבכי והצביעה על החלון. ראשי־המצרים לא התעצל, פרק את כל החלון ממסגרתו, גילה דבר. הציל את המצב צלם העולם הזה, שהגיע אותו רגע למלון. כאחד בקי ומנוסה רחם של רמשים למיניהם, תפס סכין, ובמכה אחת חיסל את גילויי־החביבה של תולעת־למלכת המיס של ישראל.

★ ★ ★

בצעיר - "לא" לנסוך

יסטנבול היתה התחנה האחרונה במסעה של מלכת־המיס עליפני בירות היס־התיכון. כשערכה יהודית את הסיכום הראשון של מסעה, בשדה־התעופה התורכית, יכלה להצטער על מאורע אחד שהחמיצה: הנסוך פאול, יורש־העצר של כס המלכות היווני, הזמינה בהמ של ידיד משותף, לטיול ממושך במכוניתו הפרטית על פני עתיקות אתונה. לצערה מלכת המיס קשורה בלוח מסעות קבוע, היתה חייבת להשיב, בצערה, בשלילה על נו של הנסוך היווני.

הדנובה הכחולה

הזמרה באוזניה של מלכת־המיס בזמן טיול בדרושקה היוניאת המסודר תית, בה מוסעים התיירים לרוחבה ולאורכה של עיר הדנובה. במושב האחורי של הדרושקה מתנמנם צלם העולם הזה, שליווה את מלכת־המיס במסעה הארוך, הנציחו ביסדרת תצלומים.

(המשך מעמוד 5)

הלפסון, בעל העברת פז, כדי לעזור לאותם קצינונים, בניבו של ניב, לרכוש תחנת-דלק באזור. רק העובדה שבנינים נסלל בקרבת מקום המשכו של כביש החוף, שעלול היה לסכן את הכדאיות המסחרית של תחנת-הדלק, מנעה את הקמת התחנה.

גם היום אין ניב תופס את הפנים שבמעשהו זה. אמר הוא השבוע: "אותם הקצינונים אנו אלי באופן אישי, ולא כמנהל ועדת העשור. אז ביקשתי מוייסגאל שידבר עם הלפסון שיעזור לבחורים במימון הרכישה של תחנת הדלק. מדוע לא לעזור להם? אם יש לך גישה למישהו שיוכל לעזור, או למה לא לעזור?"

טבעי הדבר שהתנהגותו של ניב שהיתה בבחינת אני ואפסי עוד, והגישה פעם עד ליד הכאת צלם עתונות בפומבי, השפיעה גם על אנשי הסתו שעבדו עמו. כל התנהגותם היתה התנהגות של שויץ בהרגישם שהכל שייך להם ומגיע להם.

כאשר החליטה ועדת העשור על הוצאת מטבעות ומדליונים לכיסוי הגרעון הגדול בתקציב הוצאות ועדת-העשור, הוצאה לשוק כמות מוגבלת של מטבעות רגילים וכמות קטנה עוד יותר של מטבעות בליטוש מיוחד. קבע מבקר המדינה אחרי שביקר פרשה זו: "כמות המטבעות שהועברה לבנקים ולסניפי הדואר לא סיפקה את דרישות הקהל, בשום לב לביקוש המוגבר, לא נמכרו בדרך כלל יותר מכמה מטבעות לדורש". אולם אריה אפרת, סגנו של ניב, הירשה לעצמו לרכוש 200 מטבעות רגילים ו-20 מטבעות בליטוש מיוחד בשתי של כאלפיים וחמש מאות ל"י. רק אחרי שמבקר המדינה העיר את תשומת לבו של אפרת כי איסוף-מטבעות במעמדו דומה לפרשה בה היה מעורב ניב, נאלץ אפרת להחזיר 140 מטבעות רגילים ו-18 מטבעות בליטוש מיוחד, זכה למרות זאת לכמות משולשת של מטבעות משיכול היה לרכוש כל אורח אחר.

נאשם-ברצח נבוכדני ופרקליט הייך אחרי בדיקת הרופא, איזמים בעינויים?

גודל אישיותו של וייסגאל

אולם יותר מכל סיפור אחר יעיד על אפיו של ניב ועל הרגשת העלינונות שלו סיפור בחירת המקום לתערוכת תחביב. באחד הימים קיבלה הנהלת התיאטרון-הקאמרי מכתב מועדת העשור בו הועמדה בפני עובדה: "הגנו להודיעכם שהחלטנו להקים את תערוכת תחביב באולם הקאמרי החדש הרחוב פרישמן פינת רחוב דיזנגוף, ואנו מתחילים בעבודות הכנת האולם לתערוכה בימים הקרובים".

הנהלת התיאטרון-הקאמרי שהופתעה מצורה הצופה זו של קביעת עובדה, החלה לנהל עם הועדה משא ומתן, דרשה ערבויות ותמורה כספית עבור השימוש באולם. כאשר לא הגיעו הצדדים לדי הסכם הציע ניב שמאיר וייסגאל, שהוא יושב ראש ועדת העשור וגם יושב ראש חוג יידי התיאטרון-הקאמרי, יהיה הבורר. הנהלת הקאמרי סירבה לבוררות, גילתה אותה שעה כי בעתונות כבר הופיע מכרו של ועדת-העשור על עבודות בנייה באולם שלהם.

בעקבות זאת הודיעה הנהלת הקאמרי לניב על סירובה לקיים את תערוכת תחביב באולמה. ניב נסע לקבל את פני וייסגאל בשדה-התעופה, טען בפניו כי יעקב אגמון, מנהל הקאמרי, כינה אותו (את וייסגאל) כאפס ועובר בטל.

כתוצאה מכך שלח איש הנהלת התיאטרון-הקאמרי גרשון פלוטסקין את המכתב הבא לניב: "בשבת התקיימה ברחובות הנהלת התיאטרון בהשתתפות מר וייסגאל, במהלך הישיבה הביע מר וייסגאל את התמרמרותו כלפינו בגלל דברים שציטט מתוך מכתב שנשלח כביכול על ידינו אליך ואשר מתוכו ניתן להבין שהיתה פגיעה ולולול במר וייסגאל. אני יכול להבין שגרים לך צער על המשא-ומתן בענין שכירת אולם התיאטרון נסתים לא בהתאם להסדר שנראה לך. אולם אינני יכול להבין מה צורך יש להביא דברים שלא נכתבו ולא נאמרו בשום מקום ושיש בהם רק להביא נזק למוסד. הייתי רוצה שתראה במכתב זה מהאזה שמיי וישם המוסד על שיתוך זאת. בתשובה לברצח זה כתב ניב את המכתב הבא: "מר וייסגאל כיושב ראש ועדת העשור חייב לקבל את כל האינפורמציה על הנועשה בעשור, כולל דעתי על תשובתו של אגמון על סיכומנו בביתך. אני מאמין בגודל אישיותו של מר וייסגאל ולכן אינני

ספורט

כדורגל

האטרה, לא הרושם

על משחק השבוע בין מכבי ת"י אביב לבין מכבי חיפה, שהסתיים בתיקו 1:1, כותב שייש גלדר:

יש עתון אחד, קוראים לו הארץ, וחבל שאתם לא קוראים אותו. אתם לא יודעים שאתם מפסידים. הנה, למשל, לפני שבוע, היתה שם רשימה גדולה של כדורגל. על מה אתם חושבים הוא כתב שם? על מצב הכי דורגל? על התפר? עות הקהל? איפה? דוקא עלי.

על הרשימה הוא שם כותרת יפה: הרשאי שחקן-חובב לכתוב בעתון? ובפנים הוא כ"ר תב כאילו זה שאני כותב בעתון, עושה אותי לשחקן פרופסיונלי. ובכן אתם רואים, הכל כבר בסדר בכדורגל בארץ. שחקנים לא מקבלים כסף בעד משחקים, מאמנים זרים שבאו מחוץ-לארץ לא משחקים אצלנו בקבר צות. הכל בסדר. היחיד שמסכן את החובבנות זה אני, מה שאני רוצה להגיד לארון פס, זה שאני לא אשם שהרשימות שלי יותר פרופסיונליות מהרשימות החובבניות שלו. חצי-חצי. איך שנגמרה הלילה בכדורגל, היו החברה גמורים איתה ביחד. כמעט כ"ר למ רצצים ועיפים מזה שמשחקים חודשים כדורגל בלי הפסק. אבל אצל הקבוצות זה לא קבע הרבה. הקבוצות כבר קבעו נסיעות לחוץ-לארץ וטיולים לחופש.

בגלל זה החליטו לא לעשות הפסקה ב" משחקים ואירגנו איהו משחקי גביע, שבט"י יהיה אחד מאותם הגביעים. המשחקים עלי-הם לא נגמרים ואף אחד בסוף לא לוקח אותם. הפעם היה זה גביע על שם רוזנפלד, והשתתפו בו ארבע קבוצות: הפועל תל-אביב ומכבי יפו, חיפה ותל-אביב. בשבוע שעבר, כסיבוב הראשון, הפסדנו 0:1 למכבי יפו. השבת עלינו לשחק נגד מכבי חיפה.

גם אנתו וגם הם היינו מעוניינים לחזק קצת את הפרסטיגיה שלנו, שירדה אצל ה"קהל. עלינו לשחק בהרכב מלא. אבל רק החליח המשחק. ראינו שרצון לחזק ויכולת לחזק, והפרסטיגיה עומדת ללכת עוד פעם לאיבוד. מכבי חיפה עלו עלינו בהרבה. הם התקפיים כמעט כל הזמן ובמהירות, עד ש" היינו גרוגני. אלא שחזן משער אחד, מרגליו של מנציל, הם לא הצליחו לנצל את החורים הרבים שעשתה ההגנה שלנו. אצלנו לא היה שום קשר בין הגנפים השונים, ולא היה כמעט בכלל מה לדבר על הכנסת גולים. המאמן ראה את העניינים כמו שהם, ר החליט לעשות מהפכה בקבוצה. בחצי השני עלינו לשחק עם הרכב שונה לגמרי. הוציאו החוצה את השוער בנירזי שהיה עייף, את רונקי, את מתניה ואת נחמיאס, ובמקומם הכניסו שחקנים צעירים. מה שקרה אחרי זה, פשוט קשה להאמין. התחלנו לשחק כמו קבוצה אחרת. היה מלחוק. כזה, שכמוהו לא הראנו זמן רב.

בחצי השני הכניס פלשל את שער השח"י, ויך, כתוצאה מריסטה שלי. התוצאה 1:1 שיקפה באמת את מהלך המשחק. חצי מש"י חק היה של מכבי חיפה וחצי שלנו.

במדינה

(המשך מעמוד 8)

עצמו סמל המשטרה ניסים ענתבי את הסיי פול בחקירה, איים על מורשי בתא-המעצר כי אם לא יודה באשמה, יעונה קשות."

רביפק אריה נאור, ראש-ענף-פלילי בזמן מעצרו של נבלוסי, ועד-התביעה, לא הכחיש את האשמתו של עורך-הדין, הודה כי ענ"י תבי חקר את נבלוסי בתאו.

היתה זו הודאה מורה מאד. גם הכשתו של נאור כי ענתבי שלח את רופא המשטרה לבדוק את הנאשם ברצח, הבטיח לו, לכש" נמצא בריא, כי ישלח לחזר-עינויים מיוחד אם לא יודה. לא ביטלה את רושם ההודאה. החוק קובע במפורש כי אין לחקור, או לק"י בל עדות בתא-המעצר.

האם השביעה את האחים. הסיבוב הראשון במשפטו של נבלוסי הסתיים בתו" צאה 1:0 לטובת ההגנה. ברוב-קולות הח" ליטו השופטים מקס צ'ירנובלסקי ואליעזר מלחי, נגד דעתו של השופט פסח אבישר, לא לקבל את הודאתו ברצח של הנאשם. קבע השופט מלחי: "אחטא למצפוני אם איני ששוכנעתי כי הנאשם מסר עדות מר"י כסיבוב הבא שוב היתה יד התביעה על התחבונה. שני אחיו של לוטפי נבלוסי, אח" מד ועדן, סרבו להעיד נגד אחיהם, סיפרו כי אמם השביעה אותם לא להעיד נגד בנה. הם הואשמו בביוון בית-דין, נכלאו לחודש.

אולם כסיבוב האחרון של המשפט ציפתה ההתפעה העיקרית לשני הצדדים כאחד. גם התביעה וגם ההגנה קיח כי עדותה של מל"כה אלפסי, אהובתו של אחמד, אחי נבלוסי, והחשודה הראשונה ברצח, תשנה את המאון לטובתם. השבוע, כשנקראה מלכה אלפסי להופיע בפני בית המשפט, התברר כי נעלמה, ללא השארת עקבות. ההכרעה במש"פטו של לוטפי נבלוסי נדחתה עד שהתביעה תצליח להמציא לבית המשפט את מלכה אל-פסי, כשכל אחד משני הצדדים משוכנע כי הצד השני העלים את העדה החיונית.

תזכיר

אינטרס המעביד

"מלווה" העליה ייגבה. למרות הדעה המגובשת של כל הציבור החתיק, שבוטאה במאמרי העורך על נושא זה, החליטו מפ"ם ואחדות-העבודה שכדאי להזן יותר לעזור לחיי אשכול בגבית המס. החשבו: בין הצולים מקרב עדות המורה נתעורר הרושם כי המלווה נועד רק לאשכנזים ובוטל כש" הופסקה עלית האשכנזים. מפלגות השמאל מקחת להרחח בציבור זה יותר קולות משיפסידו בציבור הותיק, שישלם את המס... תביעה להעלאת שכרו של המורה הבלתי-מוסמן ושיפור תנאיו המקצועיים, העלתה במרכז הסתדרות המורים על-ידי נציגת אחדות-העבודה ברמכ. כביסוס לת"ביעה טענה נציגת אחדות-העבודה, כי המו"רה הבלתי-מוסמן, משכר עוד פחות מנער שליח. בסידרה מיוחדת על טירור בהסתדרות המורים, גילה העונג הזה (1126) כי רודן של הסתדרות המורים שומר על תנאי-הקייפות של המורים הבלתי-מוסמכים, בהגיגו על האינטרסים הבלתי-מוסמכים - משרד הח"י נוך. גילויי העונג הזה וערדו בציבור המו"רים את התסיסה הגורמת לפעולות חמו"רות של המלגות הבלתי-מוסמכות.

עשור - חברת אירועים בע"מ

העשור - עצמאות למי? (למטלה) שהוא העתק כמעט מדויק הסמל ועדת העשור (למטה) מוכיח את אפשרות ההטעיה הסמונה בסמל חברת עשור.

עשור עצמאות ישראל - ISRAEL'S TENTH ANNIVERSARY

חושב כי הדבר יפגע בתיאטרון. העתקים של מכתב זה, בו הוא מביע את אמונתו בגודל אישיותו של וייסגאל, שלח ניב לוייסגאל עצמו ולתדי קולק.

משורה לדא מכרז

יב אינו מכחיש כי עשה הרבה כדי לעזור לאנשי עשור. אמר הוא השבוע לכתב העולם הזה: "רעיון הקמת החברה אינו חדש ושמעתי עליו מזמן. לדעתי חשוב מאוד שקמה חברה כזאת, סוף סוף יש פעם גוף שיוכל לבצע עבודות בשביל גופים צבוריים. אשמח אם תקומנה עוד חברות כאלה. השוק הפרטי ילך לכל חברה שתהיה יותר כדאית. מי שהיה יותר חזק הוא ישראל."

כאשר נשאל ניב אם אינו סבור שחברה אשר נושאת את שם וסמל העשור והמתימרת לזקוף לזכותה את כל מבצעי העשור, תראה בשוק הפרטי יותר כדאית מאשר חברה אחרת, ותהיה יותר חזקה מכל חברה אחרת בהיותה מצוידת בכל האינפורמציה, הסקיצות והתכניות של מפעלי העשור שנשאר בידה, השיב הוא: "בקשר לסמל הם באמת לא התיעצו בי, אבל אינני רואה את הענין כחמור. אני חושב שחברה זו צריכה ללא ספק לקבל את העבודות רק באמצעות מכרזים."

בתשובה לשאלה מדוע למרות דעתו זו נמסרה לחברת עשור העברת תערוכת תחביב לחיפה וביצוע סיכום לקח העשור ללא מכרז, השיב ניב: "בדברים כאלה יכולים לעשות רק האנשים שעבדו בזה." תשובה מסוג זה היא שתעניק כנראה לחברה חדשה עבודות ללא מכרזים משום "שדברים כאלה יכולים לעשות רק האנשים שעבדו בזה." ורק אנשי חברת עשור עבדו בזה בועדת העשור. כך על כל פנים מעיד ספר סיכום פעולות העשור ממנו הוצאו שמות כל האנשים שקדמו בעבודה בועדה לאנשי עשור.

את סיבת ולולו של אלוף-משנה ניב במכרזים אפשר להבין אולי מהתחנה הבאה בדרך הקריירה המהירה שלו. למרות שאינו שולט באנגלית, ישלח ניב בעוד ימים מספר לאנגליה לשמש כראש-לשכת-התירות-הישראלית שם - תפקיד השווה למשרה דיפלומטית. ניב זכה בתפקיד זה ללא כל מכרז. כי לפי נהג תקדימי של נציגות מנגנון המדינה, זכאי כל קצין בכיר בהג"ל לקבל תעסוקה בדירה מקבילה במשרה ממשלתית ללא מכרז. כך זכה ניב, שהורשע בעבירה מללית, במשרה ממשלתית שאיש לא בחן אם הוא האדם המתאים ביותר לשאת בה.

כאשר התבקש ניב להגיב על כך השיב: "אני משתלם עכשיו בשעה האנגלית. אבל בעבודה שלי לטען את האזרח הוא שאני הייתי ולא היה האזרח אלוף-משנה."

סיפורו האישי של מנהל הבנק אנתוניה שנעצר השבוע כחשוד בזיוף חתימות "קיבלתי רשות לזייף!"

הבנק החדש סרב לקבל את הסניף, ואני יסדתי את חברת תלני לאשראי, שהמשיכה את הפעולות הכספיות.

★★★

מדוע נוהגים כי כפושע?

ר פי הסכם עם בנק ארץ-ישראל בריסניה פתחתי לפני כשלוש שנים, את סניפם בנתניה, הבנק עצמו לא השקיע אף פרוטה בעיסוקה, ולא סימן מאומה בפעולה זו. כאשר הפסקתי לעבוד אתם, ביקשתי שיחזירו לי את כספי, אולם עד היום הם נשארו חייבים לי 15 אלף לירות.

כשפתחתי את סניף בנק ארץ-ישראל בריסניה, הנה העברתי אליו את כל לקוחותי והיפקדים שלי. כשראיתי שאצטרך להפריד מהאנשים הללו, פתחתי משרד חדש והודעתי על כך ליוזמי. רובם הגדול הביעו רצון להעביר את פקדונותיהם אלי, ואני בצעתי זאת עבירם. נכון שבמקרים אחדים נעשה הדבר בצורה לא מקצועית. חתמתי על היפקדים, של איתם אנשים, במקום שיחמרו הם עצמם. זה לא נהוג אמנם, אבל היו לי

מספוט צבאי נגד שלושה יהודים, שהואשמו כקומוניסטים. למעשה היו אלה שלושה בעלי משפחות, ששיתפו פעולה עם הבולשביקים כדי להתפרנס מכך. הבטחתי לרב כי אגש לבית-המשפט ואנסה להציל את היהודים. בית-המשפט קבע את מושבו לי שעות אחר-צהריים, והמשפט הראשון היה נגד שלושה פורעים שרצחו יהודי ושדדו את רכושו. הם הודו ונידונו למיתה.

פניתיו אל נשיא בית-הדין וביקשתי לי אפסר לי להסביר את עמדתם של הנאשמים היהודים, אבל הוא סירב ועטן כי יש להם מומחה יהודי מיוחד לתפקידים מעין אלה. ראיתי שאין לי מה לעשות, ומאחר שלא רציתי להשפיל את עצמי לפניו, חזרתי למשרדי וחיכיתי לראות איך יפול דבר. כעבור שעות אחדות הופיעו שוב הרב והכבדים, הודיעו לי כי השלושה נידונו למיתה. הם התחננו כי אעשה כל מה שאוכל להצילם. השעה הייתה שעת-לילה מאוחרת. ניגשתי אל ביתו של בלכוביץ, שכ-מפקד צליון היה עליו לאשר כל גורדין לפני ביצועו.

עזרוו האיש הודיע לי כי הוא ישן ואסר עלי להפריע לו. כתבתי לו פתק וביקשתי מעוזרו, שיראה לו אותי, לפני שיאשר את גזר דינם של שלושת היהודים. הוספתי שאם יחון אותם, אהיה אני עצמי אחראי לכך שהם יהיו נאמנים למשטרה. למחרת בבוקר שוב בא אלי הרב והודיע כי מורי בלים את ששת הנידונים, שלושת הפורעים ושלושת היהודים, לבית הקברות, להוצאתם להורג. אמרתי לרב, כי אם הוא מאמין באלוהים, שישב אתי במשרדי ויחכה לראות מה יקרה לשלושת היהודים.

השישה הובלו לבית הקברות, שם היו כבר מוכנים שישה קברים. ראשונים הובלו שלושת הפורעים. הם נורו ונפלו-ישר לתוך הקברים. אחריהם הובאו היהודים למקום. ברגע האחרון ניגש אליהם מפקד כיתת הירורים, ואמר להם כי גם הם ראויים לאותו גורל, אבל המפקד היהודי ביקש חנינה עבורם, ועתה עליהם ללכת אליו ולכפר על עונם בשורות נאמן.

★★★

שש שנים שירתתי כשוטר

אני ישבתי וחיכיתי במשרד יחד עם הרב. פתאום נראתה ברחוב התה לוכה המורה ביותר שראיתי מעודי. שלושת הנידונים צעדו בראש, ואחריהם כל אנשי העיירה, יחד עם הילדים, הנשים והוקנים. כולם באו להודות לי ואני זכיתי בו במקום בשלושה חיילים.

אחרי שהשלמתי את הגיון היסודי ב"מקום, המשכתי הלאה בהסוהר כל הסכינה. עם גמר המלחמה בין הפולנים והבולשביקים, חזרתי לרובה ומשם עליתי לארץ. זה היה בשנת 1920. באתי לתל-אביב בתקופה של שפל וחוסר-עבודה. בתור שומר-דלת הצטרפתי מיד להסתדרות הפועל-המורחית. יצאתי למושבות פתח-תקוה וראשון-לציון והתחלתי לעבוד כפועל חקלאי, כביכוש העבודה העברית. המשכתי בכך שנים אחדות עד שיום אחד ראיתי מודעה שקראה לצעירי רים להתגייס למשטרה. הגשתי בקשה ואחרי שבערתי בחינות נתקבלתי לשרות תחת פיקודו של חיים הלפרין, המשמש כיום המפקח העירוני הראשי בתל-אביב. שרתתי יחד עם הקצינים פלג, שטיינברג, אחיאסף וורטמן ורבים אחרים שכיום תופסים עמדות נכבדות במשטרה.

התחלתי בשרות בשנת 1923. אחרי שש שנים נודע לי במקרה כי הסתדרות בני-בנימין, עומדת להקים כפר חודש. פניתיו אליהם ועובדו ב"עמם, שהיה המוכיר הכללי של הסתדרות. הסכים לקבלני כמתושב. שלשלתי לידיו 125 לירות תמורת 25 דונם אדמה. הפסקתי את עבודתי במשטרה והצטרפתי לכפר שבו עבדתי בין היתר כמסד הכספים, שאחר כך הפך להמואה חסכונית.

עבדתי שם עד לשנת 1946, בה נפגשתי עם עורך-הדין ברקאי מתל-אביב שהיה אחז ממנהלי בנק נורוק-אידלמן. הוא הציע לי לפתוח סניף של הבנק בנתניה. הסכמתי ופתחתי את הסניף, אחרי שהתסרת' מ"הגואה וחטונו. המוסר, ששינה את שמו לבנק שרוך, הסתבך קצת ונמכר לבנק ארצי.

בין שאר פרשות-השחיתות, שהציפו השבוע את המדינה והרחימו את האזרח, הזדקרה גם פרשתו של חיים גורליק, המנהל בן ה-61 של "בנק ארץ-ישראל-בריסניה" לשעבר, שנעצר ונאשם בזיוף מיסמכים. החשד נגד גורליק הוא - שחתם את שם לקוחותיו על צ'קים, והשתמש בצורה זו בכספי הלקוחות כאוות-נפשו. נראה כי אין מאשימים את גורליק שמעל בבסק, אלא בכך ששילם ללקוחותיו ריבית רגילה על כספם, בעוד שהוא עצמו הלווה את הכסף בריבית קצוצה - דבר שבתנאי המשק הישראלי יכול היה להכטיף לו רווחים גדולים מאוד. גורליק עצמו לא הכחיש את עצם העובדות, אך טען שהלקוחות הרשו לו לעשות בכספם ככל העולה על רוחו, כולל לחתום את שמותיהם. מבלי לקבוע עמדה בענין שידרו בפני בית-המשפט, מפרסם "העולם הזה" לחלוף את סיפורו האישי של גורליק, הנוגע לא רק לפרשה, אלא גם מתאר את דרך חייו של האיש. בתקופה בה נאשמים אנשים מוכבדים בתכופות נזכרת והולכת במעשי-שחיתות, יש משום חשיבות חברתית ברקע האישי של החשודים.

מאת חיים גורליק

אבל נראה שגורלי בכל זאת נחרץ אחרת.

★★★

"היצעתי לגנרל צבא יהודי"

ר עיר נכנס הצבא הרוסי-הלבן של הגנרל בלכוביץ, ששיתף פעולה עם הפולנים של פילסודסקי, בהנהגת המנהיג האנטו-קומוניסטי סבינקוב והפרעות השתרסו ללו באין מפריע. החיילים גנבו את הרכוש, אנסו את הנשים ורצחו באין מפריע. קקצין לא יכולתי לסבול את ההשתוללות ופניתיו אל מספר מורים ומורות יהודיים בבית ה"ספר העברי במקום, והחלטנו לנסות לארגן גדוד יהודי שיגן על הישוב.

באחד מאותם ימים עברתי במקרה ברחוב הראשי בעיר, והופתעתי לראות ליד פתח אחד הבתים, שני חיילים מגדודו של בלכו-ביץ, ובידיהם חרבות שלופות. שאלתי אחד מהם, מדוע הם ניצבים שם ומי נמצא בפנים הבית? הוא ענה לי כי בלכוביץ וסבינקוב נמצאים בפנים. ביקשתי להודיע לסבינקוב כי אני רוצה לשוחח אתו. לא מחוצצתי באותו רגע, מה ללול לצמוח לי מהחוצפה הזאת, ועוד לפני שהספקתי לחשוב מה לומר, יצא החייל שוב, ציזה עלי להיכנס לבית.

המנהיג הלבן שאל מי אני ומה רצוני. הסברתי לו כי בכוחותי לארגן גדוד יהודי, והייתי מעדיף לעשות זאת במסגרת צבאית. סבינקוב ביקש ממני לחכות ונכנס להתייעץ עם הגנרל. כעבור דקות אחדות הוא יצא והודיע לי חגיגתי, כי הם החליטו להרשות לי להקים את הגדוד במסגרת שלהם.

כבר למחרת, הופיעו כל העתונים שהגיעו מורשה, עם שתי ידיעות ענקיות על אותו ענין. באחת נאמר כי הגנרל בלכוביץ התיר לי להקים גדוד יהודי במסגרת צבאית. ובשני ניה הייתה התראה של הגנרל, כי כל חייל, שיפתש בשוד, רצח, או פעולה אחרת נגד היהודים, ייהרג במקום.

ההתרגשות שחוללו שתי הידיעות בקרב היהודים, היתה עצומה. אני עצמי מוניתי כמוציאן לפועל של הפקודות מבחינה צבאית וחקוית. הוסמכתי להרוג במקום כל פורע שיתפש על-ידי. עברתי עם אנשי כספיים ובעיירות באזור, ובכל מקום ששדדו מי יהודי פרה, החזותי לו שתיים, שלקחתי בי חזרה מן הפורעים. היהודים באותם המקרים מות היו נבהלים ברגע הראשון, כאשר היו רואים אותנו, ורק אחרי שהיינו מתחילים בפעולות הטיהור, היו נרגעים ומימי מים ראש בגאווה שהיתה ממש על גדוניהם.

★★★

בקשתי מהמפקד הנינה

אחת מהעיריות שנקראה טרוב, נכנסתי במקרה לביתה של שושנה, טרוב יהודי. הוא התחלחל כשראה אותי, כי לבושי היה בדיוק כמו לבושם של מפקדי הגדודים האחרים. התחלתי מיד לדבר אליו אידיש, והמסכן כמעט התעלף. בטום אופן לא האמין כי אני אמנם יהודי. רק למחרת בבוקר, כשהלכתי אתו לבית-הכנסת, הוא ראה כי אני יודע לקרוא בתורה, נשתנה יחסו אלי. קבעתי בבית את משרדי למשך כל זמן שהותי במקום.

למחרת באו אלי רב העיירה ונכבדיה, וסיפרו לי כי באותו ערב עומד להתקיים

ש כתתי במיטתה מבלי שיכולתי להתנועע. הפצע שברגלי הכאיב לי מאוד. פתאום דפק מישהו בדלת. ניגשתי לפתוח, עמדו שם ארבעה אנשים, הקצין יהושע דר, ממשטרת פתח-תקוה, סמל-משטרה נוסף ושני אורחים, פקיד ופקידה שזיהו את עצמם כעובדי המפקח על הבנקים. הם ביקשו רשות לערוך חיפוש בביתי. מובן שלא התנגדתי, כיון שידעתי כי אין לי מה להסתיר.

אנשי המשטרה ערכו את החיפוש בעיר לות רבה. הם לא השאירו ארון, מגירה או מיטה אחת בכל הדירה, שלא חיפשו בהם ובסביבתם. אחרי שסיימו את הבדיקה הקפידתי ולא גילה דבר, הודיע לי הקצין דר, כי אמנם לא גילה כלום בחיפוש, אולם הוא ביקש ממני שאצטרף אליו לתחנת-המשטרה בפתח-תקוה. זה היה בשעה שש לפנות ערב. הסברתי לקצין כי אינני מסוגל ללכת, בגלל הפצע ברגל, אבל הוא עמד על שלו ונתן הוראה לקרב את מכונית המשטרה עד לפתח הבית, כדי שלא אצטרך לצעוד ברגל.

לא תארתי לעצמי כי יאשימו אותי ב"עברות חמורות. דר אמר כי ייתכן שאשוב באותו ערב, אבל הוא אינו בטוח. נסעו לפתח-תקוה, ושם אחרי חקירה קצרה, הודיע לי הקצין כי עליו להכניס אותי לתא הכלא. נדהמתי עד שכמעט לא יכולתי לדבר. מיוסרתי לקצין כי אני חולה-סוכר, הנמצא בטיפול רפואי מתמיד, וכי אינני יודע אם אוכל להחזיק מעמד בתנאי כלא.

★★★

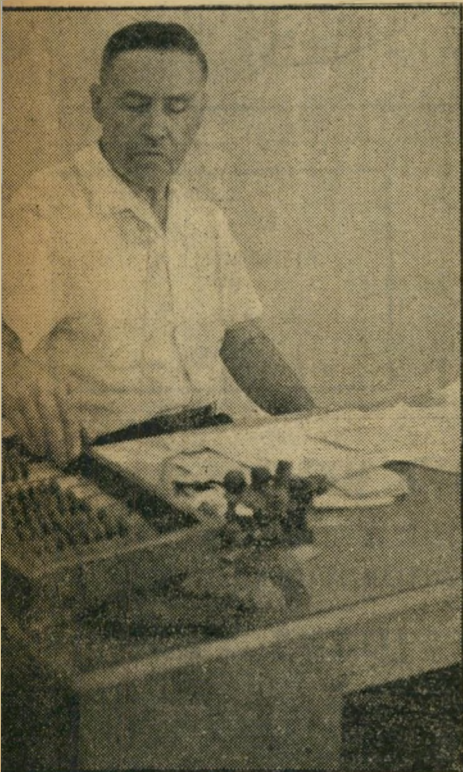
"האדומים גייסו אותי לצבא"

ר צעתי לו להכניס אותי עם שוטר למלון במקום, ולחייב אותי בכל הי הוצאות. אולם הוא סירב לשמוע על כך. הושלכתי לתא כלא אפל, שבו היו כבר מוטלים מספר אנשים, כשישה או שבעה, יהודים וערבים, שזיהו את עצמם כפושעים ומסתננים. מחוסר-ברירה מצאתי לי מקום על מדרון למוכל, וכך שכנתי כל הלילה, נעקץ על ידי אלפי היתושים, וחזוה ביתר האסירים העושים את צרכיהם בדלי שעל-ידי.

כל אותו לילה לא עצמתי עין והיה לי המון זמן לחשוב על כל מה שעבר עלי ב-61 שנות חיי. נמצאתי כבר במצבים טובים ונרמתי מזה שהייתי נתון בו, אולם מעולם לא נהגו בי כפושע. להיפך, על אף היותי יהודי, בגולה, זכיתי ברוב המקרים לכבוד הערכה שלא יהודים רבים זכו להם באותם ימים.

חייתי בין הקצינים היהודים הראשונים, שהוסמכו ברוסיה בשנת 1917. עברתי בית-ספר לקצינים, ואחרי שנתיים-קצתן בי גדוד חיל-רגלים, חזרתי הביתה והמשכתי בעבודתי הרגילה (הורי היה סוחרו בעצים), עד שהבולשביקים פרקו את צבא הצאר וייסדו במקום את הצבא האדום. הם סבלו ממחסור חמור בקצינים בעלי-מקצוע וניסו אותי כלי לשאול הרבה שאלות.

נאלצתי להילחם בחזית הפולנית, עד שהי רוסים נחלו מפלה ניצחת ליד ורשה ותתי חילו לסגת. גם אני נסוגתי יחד אתם, וכך הגעתי עד למינסק. הצבא האדום המשיך לסגת, אולם אני נשארתי בפיתק. פשטתי את המדים וניסיתי לארגן לי את חיי כאזרח.

נאשם גורליק

בכלא, ליד גנבים ומסתננים

על כך אישורים מאותם הלקוחות הורשתי לעשות כל פעולה בשמם, כולל חתימה. בבקורת שערך המפקח על הבנקים, הוא העיר לי שאסור היה לי לפעול בצורה שבה פעלתי. מאז עברה למעלה משנה ולא שמעתי כל תלונה מצד הנהלת הבנק, שבו לא עבדתי יותר.

עכשו מאשימים אותי בכך שניצלתי פקדונות של לקוחות, שביקשו להפקיד את כספם בבנק, לצרכי הפרטיים. וזה בשעה שאפשר לומר, כי מלכתחילה היה הון הבנק כולו שלי, ויכולתי לעשות בו ככל העולה על רוחי. יחד עם זה נכון הוא, כי בכמה מקרים טייתי מן המקובל בעסקי בנקאות. כשהרגשתי, למשל, שאני עומד להפסיק את עבודתי בבנק, הודעתי ללקוחותי כי אני מעביר את כספם אלי, כדי שיהיה בטוח יותר.

עשיתי כבנק בדרך כלל כל מה שרציתי, כיון שהרגשתי שזה בסמכותי. אם פה ושם טייתי מהדרך, את זאת יזכיר בית המשפט. אולם דבר אחד ברור לי: לא מעלתי באמון נם של לקוחותי. והראיה: גם כיום, אחרי המקרה, עדיין מוסיפים לקוחותי הישנים לעבוד אתי, בלי כל חשש. לא מעלתי דבר פעם בכספם שלהם, ולא גנבתי מהם דבר. ואם כך, מדוע זה נהגו בי כפושע פלילי?

הווי

חג האורים

ב בארייעקוב, הצית חולה נפש מחסן בגדים בבית החולים, חור כעבור ארבע שעות, הצית את משרדי ההנהלה, טען, כאשר נתפס, כי חגג בדרך זו את ל"ג בעומר.

★ ★ ★

בן ס"ה לחופה

ב נצרת, ביקשה אשה מוסלמית ממשרד רדי הבטוח הלאומי כי יפסיקו את תש"לומי קיצבת הויקנת לבעלה בן ה'65, מאחר שבעלה מתכוון לקנות בכספי הקיצבה אשה חדשה.

★ ★ ★

ייעוד

ב אילת, התקבל שמש חדש לבית הספר הממלכתי המקומי, אחרי שקודמו נאשם בעשיית מעשים מגונים לשתי ילדות בנות עשר, נעצר בתום חודש באשמת ביצוע אינס בילדה בת שבע.

★ ★ ★

גידוי אריות

ב ג'נבה, שחיין, נאבק עתונאי החין על השגת טופס מנאמו של אחד מארבעת מיניסטרי החינוך, איבד בוחק את מכנסיו.

★ ★ ★

הכמ אחורה בוים

ב אילת, הניע נהג גיפ אורחי את הגיפ שלו שעמד על מזח הנמל, במהלך אחרון, עבר את מסלול המזח, קסע במי-המפרץ.

★ ★ ★

קדקוד טכני

ב פורטלאנר, ארצות-הברית, התפרצה אשה בלתי-יודעה לאולפן טלוויזיה, תוך כדי שידור, זרקה בפני מנחה השידור פש"טיות פירות, הסתלקה להפתעת הצופים ה' נדהמים.

★ ★ ★

זה יהיה קרב אחרון

ב וואלמון, צרפת, מסר הרוזן מהאלא מון לנשק המקומי אקדח עתיק, שלא שומש מאז קרב פונטנוי בשנת 1804, נדרש לשלם פיצויים אחרי שהנשק לחץ על הדק האקדח, פצע את אשתו בכדור שנמצא בבית הבליעה מאז הקרב.

★ ★ ★

ציפור הנפש

ב תל-אביב, אחרי ביקור ביריד המזרח הנכונה בצפון-מזרח תל-אביב, מנתה תל-מידה בת תשע, בין יתר מיני הציפורים שהיא מכירה, את הגמל המעופף.

★ ★ ★

שטר לפרעון

ב סאקיה, אחרי הבחירות להסתדרות, סירבו אנשי חודת-הקלפי להחזיר את הקלפי המלא, דרשו שניציגי המפלגות יחתמו להם בו במקום על הבטחה לספק שיכון תוך חודש.

★ ★ ★

שדור חי

ב זירלנר, הולנד, גילה סויר משטרתי קבוצת מבריחים חווים בטלחיויה במס' כאה ליד הגבול, הזעיק במכשיר שלו תג' בורת, גרם לבריחת המבריחים כאשר נקלט השידור במקרה במכשיר הטלחיויה.

★ ★ ★

סוף טוב הכל טוב

ב אורנקי, פאראגואי, הפיץ סוחר-עורות שמועה כי סוף העולם יבוא ב'26 למאי, קנה את בתיהם של תושבי הכפר במחירי הפסד, נתבע לדין כשביקש למכור את הב' תים ב'27 לנאי במחירים מופקעים.

★ ★ ★

הלב הנמהר

ב פתח-תקווה, טיפל רופא באשה צעיר'רה, שטענה כי היא סובלת מהתקפת לב, גילה כי כאביה באו בגלל שהידקה את מחוכה יתר על המידה.

★ ★ ★

הארי בחבורה

ב ממפיס, ארצות-הברית, גילתה חברת צעיר-בעלי-חיים, כי במשך החודש האחרון נתנה מחסה ל-193 כלבים, 301 תתולים, שבעה עכברושים, ארבעה שועלים, שלוש תרנגולות, שני פוסומים, שני שפנים, טיט אחד, בחיזו אחד, שזר אחד, אריה אחד.

תמרחו את העור עם מקלון 'שנקס', המפיץ ריח נעים ובאורח פלא מרחיק יתושים וברחשים. מאפשר שנת-לילה שלווה, ללא הפרעות, בלוי נעים ב' חוץ בערבי הקיץ וספורט מים ללא עקיצות מסרידות. 'שנקס' כה עדין, שאפשר למרוח בו את התינוק מכף רגל ועד ראש! שימו קץ לעקיצות! קנו עוד היום בבית-המרקחת או ב' פרפומריה הקרובה מקלון 'שנקס'.

מחיר המקלון 1.250 ל"י
המפיצים היחידים
חב' נורית בע"מ

מעולם לא היה סיפור כה עצוב כמו סיפורם של יוליה ורומיאו.

מעות רבות נשפכו מאו העלה

שייקספיר, בשנת 1596, על במת תיאטר רונג בסטראטפורד על האחן, את טרגדיית רומיאו ויוליה. השבוע היה דומה כי הטרגדיה שהתרחשה בחרונה בין בן משפחת מונטגיו לבת משפחת קפולט חוזרת על עצמה ביש' ראל. אולם בניגוד למחזה השייקספירי, בו היתה המדינה, בסמכותו של הנסיך, המפס' רת בין שתי המשפחות היריבות, נראה היה כי המדינה, בתוספת פרוטקציה אישית ב' שעורים מדהימים, עושה את הכל כדי לדי' חוף את הזוג הצעיר אל זרועות המחת.

בחדר ערוס-קירות בתל-אביב, חיבקה ולרי קורנר-צימרמן (19), בת למשפחת רבנים הונגרית, את ראשו של צעיר נוצרי יפה תואר. הנס הנינג הרס, בנו של מורה ב' בית-ספר תיכון גרמני, לא אמר מילה. הוא היה עייף. נסיונותיו הנואשים לשאת את אהובתו שחורת-השיער לאשה עלו בתוהו. מדינת ישראל, בה קידה למצוא צדק, הפכה עבור אשתו לבית-סוחר חד סורגים, בו היה הוא חייב למות מרעב או להתאבד.

ולרי קורנר-צימרמן נולדה בבודפשט במלח' מת העולם השנייה. שם נרצח אביה, אלדר צימרמן, בידי הנאצים. אלמנתו, אירנה צימר'מן והתינוקת ולרי ניצלו בדרך נס. מצאו מקלט בכפר גידה בהונגריה. עם חום המל' חמה גישה אירנה צימרמן לסוחר פרוחת עשיר, יעקב קורנר, היגרו יחדיו ב'1949 ל' וינה. בוניה ציפה למשפחה העייפה מקלט: רבה הראשי של וינה, ד"ר עקיבא אייזנברג, אחיה של אירנה צימרמן.

בבית קורנר-צימרמן שררה אחירה יהר' דית חמימה ותרבותית. 'אמי אהבה אותי אהבה עיוורת', אומרת ולרי, 'וגם אבי ה' חורג נהג בי כאילו הייתי בתו'. ולרי קיב' לה חינוך מעולה בקולג' אנגלי. בחזרה מ' אנגליה החלה ללמוד ציור אופנה. היא יצאה בחברה יהודית, התארסה לפני שנתיים עם רוברט פרי, סוחר עצים יהודי מצליח.

חיי משפחת קורנר-צימרמן היו זורמים עדיין באפיקים השקט, ללא זעזועים וטרגדיה, לולא אותו ערב, 13 בינואר 1958, בו הכיר' רה ולרי במרתף הסטודנטים בוניה את הנס הנינג הרס, שחקן גרמני צעיר.

הנס בן ה'24 הוא בן למשפחה גרמנית בורגנית. אביו, מורה בית-ספר תיכון בעיי' רת מינסטר שבחוסטפליה, השתייך למפלגה הנאצית. 'איך טעם להסתיר זאת', אומר הנס בעצבו, 'הפקידים הממשלתיים הוכרחו תחת שלטונו של היטלר להצטרף למפלגה'. הנס, שבגיל עשר חי כבר בגרמניה הכבו' שה, השתוקק מנעוריו להיות שחקן, עבר בהצלחה את בחינות הכניסה לבית-הספר ה' מפורסם לשחקנים: מקס ריינהרדט בוניה.

היתה זו אהבה מבטב ראשון, אומר הנס. 'בראותי את ולרי לראשונה, עוד לפני שהחלפתי עמה מילה, הרגשתי כי היא ה' נערה שנבראה בשבילי ושאובה אותה לעיר' לם'. ולרי והנס החלו להתראות יום-יום. היא אף העזה להזמין לביתה, הציגה אותו

המינוי -

קבלת
חשבונך,
נא
פרע
אותו
בהקדם.

חדוש מהפכני!

בשיטת הטפול בנשירת
שערות והצמחת שער חדש!

טפל בעצמך!

בביתך!

ובזמן הנוח לך!

נסה זאת על חשבוננו!

רובינס קוסמטיקום
מעמיד עתה לרשות-
כם את נסיונו הרב
והידע שלו בשטח
הטפול בשער ומ'
ציע לכם שיטת'
טפול עצמי בביתכם
ובזמן המתאים לכם.

רובינס קוסמטיקום

בהנהלת מר א. רובין ביאוקוסמטיקאי מדולפס

תל-אביב, רח' פינסקר 2, טל. 22128

חיפה, רח' הרצל ו

פרוספקט הסברתי ישלח לכל דורש.

רומיאו גרמי נוצרי ויליה יהודיה מוינה שעלתה בעל כורחה לישראל מתחננים תנו לנו להתחתן!

בפני הוריה. ההורים, שלא הרגישו מיד ב' אהבתה לעלם הגרמני, קיבלו אותו באדיבות. אך ולרי לא הצליחה להסתיר את רגשותיה. פגישותיה התכופות עם הנס, שיחות טלפון ארוכות שניהלה עמו, הרגישו את אמה. מקץ שלושה שבועות להיכרותם, אסר רה עליה אמה לראותו. אך האיסור לא הרע, ולרי המשיכה להיפגש עם הנס בת. שאי בהרגישה במתרחש, הלכה האם אל הנס. אם לא תפסיק להתראות עם בתי, תסולק ממניר ריינהרדט ומאוסטריה. אחי, רבה הראשי של וינה, ידאג כבר לך, איימה עליו. כל זמן שאני בחיים, לא אר' שה לבתי לשאת גרמני!"

לו רק נתנה לי אמי להיפגש עם הנס, מבטיחה ולרי, לא היינו חושבים על נשור אים מיידיים. ידעתי כי על הנס לסיים את לימודיו בקיץ 1959. ידעתי כי מספר שנים תעבורנה עד שיוכל לפרנס משפחה. אך אחי רי אומי אמי החלטנו להתחתן מיד. לא ידענו כי החוק האוסטרי מתיחס אלי כאל קטינה ולא אוכל להינשא ללא הסכמת הוריי.

מועד קשריחונך ליודיה

סצינות כבית קורנר החריפו יום אחד הציעה האם: "ניסע לישראל לי שבועיים-שלושה. תנוחי קצת ותראי את כל העניין בפרספקטיבה אחרת." ולרי הסכימה בהגיעם לישראל, בחורש מארס לפני שנה, הכניסה אותה אמה מיד לאולפן בפתחתקן והי. תשארי כאן שלושה חודשים. אני מק' זהה כי תוך התקופה הזאת תכירי בטעותך, אמרה האם. ליתר בטחון השאירה בידי ולרי כרטיס טיסה בחורה.

ולרי לא חזרה לוינה עם תום לימודיה באולפן. "ניהלתי מלחמת מכתבים חריפה עם הורי, איימתי עליהם כי אם לא יסכימו לנשואי עם הנס, לא אחזור לעולם. סרבתי גם לקבל תמיכה כספית." היא עבדה בחוץ-דול התיאטרון ובדולפין בשביציון.

באוקטובר 1958 חזרה ולרי לוינה. היא קינתה שהוריה יתייחסו אליה כאל בוגרת. לא יערמו מכשולים על דרכה. היא טענה. הוריה אסרו עליה מיד להיפגש עם הנס. משסרבה, איימו כי יכלאוה בחדרה. ולרי ברחה מביתה, התגוררה אצל ידידתה. הוריה, שחשדו כי היא מתחבאת בחדרו של הנס, האשימו אותו בכפן מנהל הסמינר ב' חטיפת בתם. "הייתי עף בודאי מהסמינר, לולא חיבתו של מנהלי אלי, והעובדה כי ולרי באמת לא נמצאה בחדרי, מחייך הנס. הנס, שידע על מקום הימצאה, השפיע על ולרי לחזור לביתה. בחורה, נכלאה מיד ב'

חדרה, החזקה במאסריבית עשרה ימים. "הייתי מאד מודאג, מספר הנס, "והיגש" תי לביתה." בעלותו במדרגות הבית פגש הנס בהוריה. "לא נכניס אותך לדירה. נד' בר בבית-קפה", אמרו לו. בבית-הקפה הת' נפלה עליו האם בצעקות: "פושע, בן מרצ' חים! לא תקבל את בתי לעולם!" הורי ולרי איימו אף להגיש משפט נגדו באם לא יעזוב את בתם. את יוליה הסוררת התכחנו לש' לוח למועד לקשריחונך.

"הייתי אובד עצות", ממשיך הנס. "הרי' גשתי כי עלי לפעול." הוא התקשר עם עורך-דין ידוע, בירעו כי קיימת אפשרות קלושה לשחרר את ולרי מפיקוח הוריה. לה' שיג לה סטטוס של בוגרת, באם יוכיח כי הוריה נוהגים בה באכזריות. עורך-הדין הס' כיס לטפל בעניין, אך דרש מהנס כי ימציא לו הצהרה בשבועה של הוריו, בה הם מת' חייבים לדאוג לפרנסת הזוג הצעיר במקרה ויוכלו להינשא. הוריו הסכימו מיד.

עורך הדין הזהיר את הנס כי הוא עלול להפסיד את המשפט באם יצליחו הורי ולרי להוכיח כי הוא: אינו שפוי בדעתו, או שר' כור או נרקומן. אך הנס צחק.

בינתיים שוחררה ולרי ממאסרי-הבית. בת' חילת מארס הרגישה כי היא בהריון. "שמחת", אומרת ולרי. "חששתי שעכשיו כבר בודאי יורשה לי להינשא להנס. אמא, אני בהריון, אמרתי בפשטות לאמי. היא החזירה כסיד, סטרה על פני, יצאנית ארו' רה! גם את החרפה הזאת לא חסכת לנו?!"

על מה שקרה אחרי כן, מספר הנס: "אמה של ולרי התפרצה לחדרי בצעקות קורעות לב: רוצח! מה עוללת לנו? עכשיו תסולק מאוסטריה! באותו רגע דאגתי לשלומה, ב' ממשיך הנס, "היא היתה במצב היסטרי. ב' נסותי להשקיעה, התקרבותי אליה, ואו סט' רה על פני, סרטה, ובעטה בי. פתאום הס' תוכבה ויצאה כלעומת שבאה."

האם הנגרדת רצה מדידתו של הנס לט' מינר ריינהרדט, שם איימה שתרוצח את הנס באם לא יעזוב מיד את וינה. ולרי, שהור' הרה בינתיים על-ידי הנס כי אמה אינה שולטת ברוחה, ברחה מביתה, עברה לחדרו. למחרת החליטה ולרי לחזור לביתה, פן יואשם הנס בחטיפתה. היא לא הורשתה להיכנס. "אל תעזיני לחזור לביתה," צעקה אמה. ולרי חזרה אל הנס.

אותו זמן חל תאריך המשפט אותו הגיש הנס נגד הורי ולרי. הנס היה בטוח כי יר' כה, אך לא ידע מה הכינוי לו הורי ולרי. הם האשימו אותו בשכרות ובנרקומניות, הביאו כהוכחה את העובדה שביקר פעם ב' מאורת אופיום. "לא הכחשתי זאת," אומר הנס. "ניסיתי רק להסביר לשופט כי ביקרתי תי שם רק פעם אחת בלבד, בחברת ידידי מסמינר ריינהרדט, כדי לחזות באחירה."

השופט סרב לקבל את הסברו. הוא דחה את המשפט. "בנסובות אלה לא אוכל להר' ציא פסקדין לטובתך. נצטרך לברר אם אינך

הנס הנינג הרס, הרומיאו הגרמני, בהצגת תלמידים של סמינר ריינהרדט בווינה. הנס, שקומתו קרובה לשני מטר, הוא השחקן הימני בתמונה.

נרקומן כפי שטוענים הורי הנערה, אמר.

"תדאגי להפלה בישראל"

מחרת, בשעה שש בבוקר, הגיעו ל- חזרו של הנס שני שוטרים. הם ציוו על ולרי להתלבש, הובילוה לבית הוריה.

עם שובה, נכלאה ולרי בחדרה. "אם לא תסכימי לנסוע לישראל, לא ניתן לך לצאת מחדרך," הודיעה לה אמה. ולרי לא הסכימה: היא לא שיערה בנפשה מה צפוי לה הפעם. אמה, שניצלה כעצמה ממחנה ריכוז נאצי, הפכה את חזרה של ולרי למחנה רי' כוז פרטי. ולרי ספגה מהלומות ובעיטות מדי יום ביומו. "כעבור חמישה ימים נע' שיתי אדישה לגמרי," מספרת ולרי. "כאשר שאלתי אותי אמי ביום הששי למעצרי אם כבר החלטתי, מלמלתי את הסכמתני."

מכאן התרחש הכל במהירות הבזק. תוך יומיים סודרו נירותיה. "ארוי את חפציך," ציוותה עליה אמה, "מחר תצאי לישראל." ולרי לא האמינה. "אני בהריון, אמא," הת' חננה, "לא אוכל לנסוע." "אני מאמינה. זו רק תחבולה שלה מוצדק," ענתה האם. לא חר מחשבה שניה אמרה: "ואפילו אם זה נכון — זה עניינך. תראגי להפלה בישראל. דורך בירושלים ישלם את הוצאות הניתוח." "למחרת, בהיותנו כבר בשהד-התעופה שוונס, נתנה לי אמי 30 דולר. היא אמרה כי הסכום יספיק לי לתקופה ממושכת, כי יכניסוני לקיבוץ מיד עם בואי ארצה," מס' פרט ולרי. "הייתי מובלבלת מאוד ולא הר' גשתי בהעדר דרכוני. בעמדי כבר בפתח ה' מטוס, ניגש אלי דודי, הרב הראשי של וינה, דחף לידי את דרכוני. רק בישיבי ב' מטוס גיליתי, מדוע נמסר לי דרכוני ברגע האחרון: בלי ידיעתי וכמובן ללא הסכמתני, הוציאו עבורי הורי אשרת-עולה. עיני חשכו. הבנתי כי כעולה חדשה לא אוכל לעזוב את ישראל מבלי לעבור את שנות השרות ב' צה"ל." דודה של ולרי, בכוח קשריו עם ה' מוסדות הישראליים, הצליח להשיג לבת-אחיו אשרת עולה וכרטיס נסיעה על חשבון ה' סוכנות, בלי שהיא עצמה ידעה על כך. "במחי יד אחד הצליחו הורי להיפטר מ' מני לשנתיים לפחות. הם נצחוו גם בסיבוב זה. ידם היתה שוב על העליונה."

עם שובה, נכלאה ולרי בחדרה. "אם לא תסכימי לנסוע לישראל, לא ניתן לך לצאת מחדרך," הודיעה לה אמה. ולרי לא הסכימה: היא לא שיערה בנפשה מה צפוי לה הפעם. אמה, שניצלה כעצמה ממחנה ריכוז נאצי, הפכה את חזרה של ולרי למחנה רי' כוז פרטי. ולרי ספגה מהלומות ובעיטות מדי יום ביומו. "כעבור חמישה ימים נע' שיתי אדישה לגמרי," מספרת ולרי. "כאשר שאלתי אותי אמי ביום הששי למעצרי אם כבר החלטתי, מלמלתי את הסכמתני."

מכאן התרחש הכל במהירות הבזק. תוך יומיים סודרו נירותיה. "ארוי את חפציך," ציוותה עליה אמה, "מחר תצאי לישראל." ולרי לא האמינה. "אני בהריון, אמא," הת' חננה, "לא אוכל לנסוע." "אני מאמינה. זו רק תחבולה שלה מוצדק," ענתה האם. לא חר מחשבה שניה אמרה: "ואפילו אם זה נכון — זה עניינך. תראגי להפלה בישראל. דורך בירושלים ישלם את הוצאות הניתוח." "למחרת, בהיותנו כבר בשהד-התעופה שוונס, נתנה לי אמי 30 דולר. היא אמרה כי הסכום יספיק לי לתקופה ממושכת, כי יכניסוני לקיבוץ מיד עם בואי ארצה," מס' פרט ולרי. "הייתי מובלבלת מאוד ולא הר' גשתי בהעדר דרכוני. בעמדי כבר בפתח ה' מטוס, ניגש אלי דודי, הרב הראשי של וינה, דחף לידי את דרכוני. רק בישיבי ב' מטוס גיליתי, מדוע נמסר לי דרכוני ברגע האחרון: בלי ידיעתי וכמובן ללא הסכמתני, הוציאו עבורי הורי אשרת-עולה. עיני חשכו. הבנתי כי כעולה חדשה לא אוכל לעזוב את ישראל מבלי לעבור את שנות השרות ב' צה"ל." דודה של ולרי, בכוח קשריו עם ה' מוסדות הישראליים, הצליח להשיג לבת-אחיו אשרת עולה וכרטיס נסיעה על חשבון ה' סוכנות, בלי שהיא עצמה ידעה על כך. "במחי יד אחד הצליחו הורי להיפטר מ' מני לשנתיים לפחות. הם נצחוו גם בסיבוב זה. ידם היתה שוב על העליונה."

האם הנגרדת רצה מדידתו של הנס לט' מינר ריינהרדט, שם איימה שתרוצח את הנס באם לא יעזוב מיד את וינה. ולרי, שהור' הרה בינתיים על-ידי הנס כי אמה אינה שולטת ברוחה, ברחה מביתה, עברה לחדרו. למחרת החליטה ולרי לחזור לביתה, פן יואשם הנס בחטיפתה. היא לא הורשתה להיכנס. "אל תעזיני לחזור לביתה," צעקה אמה. ולרי חזרה אל הנס.

אותו זמן חל תאריך המשפט אותו הגיש הנס נגד הורי ולרי. הנס היה בטוח כי יר' כה, אך לא ידע מה הכינוי לו הורי ולרי. הם האשימו אותו בשכרות ובנרקומניות, הביאו כהוכחה את העובדה שביקר פעם ב' מאורת אופיום. "לא הכחשתי זאת," אומר הנס. "ניסיתי רק להסביר לשופט כי ביקרתי תי שם רק פעם אחת בלבד, בחברת ידידי מסמינר ריינהרדט, כדי לחזות באחירה."

השופט סרב לקבל את הסברו. הוא דחה את המשפט. "בנסובות אלה לא אוכל להר' ציא פסקדין לטובתך. נצטרך לברר אם אינך

עם שובה, נכלאה ולרי בחדרה. "אם לא תסכימי לנסוע לישראל, לא ניתן לך לצאת מחדרך," הודיעה לה אמה. ולרי לא הסכימה: היא לא שיערה בנפשה מה צפוי לה הפעם. אמה, שניצלה כעצמה ממחנה ריכוז נאצי, הפכה את חזרה של ולרי למחנה רי' כוז פרטי. ולרי ספגה מהלומות ובעיטות מדי יום ביומו. "כעבור חמישה ימים נע' שיתי אדישה לגמרי," מספרת ולרי. "כאשר שאלתי אותי אמי ביום הששי למעצרי אם כבר החלטתי, מלמלתי את הסכמתני."

סייג לרומיאו נוצרי

הגיעה ארצה, הודיעה ולרי להנס על הימצאה בישראל. היא סרבה ללכת לקיבוץ, התגוררה אצל ידידיה. היא גם לא גוקקה לניתוח. העינויים וההתרגשות עשו את שלהם. ולרי הפילה את חלדה, באופן

טבעי, מספר ימים אחרי הגיעה ארצה. מברקה של ולרי נפל על הנס כהלם. הוא הצליח ללדת סכום של 1000 לירות. מבלי להודיע על כך מאומה לאיש, עזב את לי' מודיו באמצע, יצא לדרך.

ב'13 לאפריל השנה, שבועיים אחרי בואה של ולרי, הגיע הנס לישראל. כאן ציפתה

לרומיאו הנסער המהלומה המכריעה: כנוצרי לא יכול היה לשאת את ולרי היהודיה. הנס הודיע להוריו על הימצאו בישראל, ביקש מאביו עזרה כפרעון חבו. בתשובה, קיבל הנס מכתב מלא-הבנה מהוריו: "לא היית צריך לעזוב את לימודיך ללא רשות," כתב אביו: "אך לו הייתי בגילך, הייתי נוהג כמך." כי לאהבה חוקים' והגיון משלה. ה' נערה, למענה עשית את כל מה שעשית היא כנראה נערה יוצאת מגדר הרגיל. אנו מק' חים כי תצליחו בקרוב להתגבר גם על ה' מכשול האחרון ולהינשא."

טראגדיה במכונות החוק

ניגוד לפרגדיה הקלאסית, הגיע רומיאו אל יוליה לפני שגמעה את ה' סם נושא-המוות. אולם בעוד שבחורונה העי' תיקה עמדה בפני שני הגואהבים רק איבת המשפחות לרועק, חברו יחד חוקי שתי ה' מדינות אוסטריה וישראל, כנגדם.

לגבי החוק האוסטרי, לא הגיעה ולרי לפיקה. אסורה בנשואין בלי הסכמת-הוריה.

בעיני החוק הישראלי, נחשבת ולרי אמנם כבוגרת, אך לא תוכל להנשא לנוצרי.

כעולה, איבדה ולרי את אזרחותה ה' אוסטריית, הפכה באופן אוטומטי לנתינה ישראלית (העובדה כי הדבר נעשה ללא ידי' עתה והסכמתה אינה משנה דבר בעיני ה' חוק העיזר). היא לא תוכל לעזוב את ה' ארץ לפני שתסיים את שנות שרותה בצה"ל.

לו גם הסכימה ולרי להתנצר, להי' נשא להנס בטכס כנסייתי, וכאשה נשואה לקבל היתר-ציאה משלטונות ישראל — לא היה פותר הדבר מאומה. כי על הנס לחזור לוינה לשם המשכת לימודיו. ובעיני החוק האוסטרי אין כל חשיבות חוקית לנשואים דתיים, אם אינם מלחים בנשואים אזרחיים.

ובאוסטריה, שם נחשבת ולרי לקטינה, לא יוכלו השניים להינשא בלי הסכמת הוריה.

קיימת אמנם עוד אפשרות אחת: גיורו של הנס. אך תהליך הגיור נמשך בארץ קרוב לחצי שנה. ואיך, ממה אתקיים פה? שואל הנס ביאוש. "בתי, אסור לי לעזוב בארץ. ועלי לחזור לוינה כדי לסיים את לימודי. לו הרשו לי להתגבר תוך שבועות מספר, הייתי מוכן לך בהחלט."

הנס הנינג הרס, הרומיאו הגרמני, בהצגת תלמידים של סמינר ריינהרדט בווינה. הנס, שקומתו קרובה לשני מטר, הוא השחקן הימני בתמונה.

השחקן

הנס הנינג הרס, הרומיאו הגרמני, בהצגת תלמידים של סמינר ריינהרדט בווינה. הנס, שקומתו קרובה לשני מטר, הוא השחקן הימני בתמונה.

בידור

מי אמר שהשד שחור ?

השד יודע (סמבטיון) אינו שד משחת. בכלל — השד אינו גורא כל כך. הוא רק שדון קטן, כזה חביב ועליו, בלתי־מוזיק, שאינו מעז להתעסק ברצינות בענינים של שדים, אבל גם אינו מניח ידו מהם, מדגוג אותם בפומון סאטירי או ברמו עוקצני.

תוך שש ההצגות שהעלה סמבטיון על הבמה מאז הקמתו, הספיק התיאטרון הסאטירי של זאב ברלינסקי ואברהם בן־זאב להפוך את עורו כמה וכמה פעמים. תוך תקופה זו עברו דרכו חצי תריסר שחקנים ומספר כפול של מחברים, שתרמו איש־איש במיטב כוחו לנסיון למצוא את הדרך לתיאטרון־סאטירה ישראלי אמיתי.

בגילגול השדי הנוכחי, המורכב משלישית ותיקיה־התיאטרון ברלינסקי־בן־זאב־רחל אטאס, ומצמד צעירים רעננים יוצאי להקת הנח"ל, יוסי פרוסט ואריק אינגטיין, עשה סמבטיון צעד של ממש כלפי דרך הסאטירה האמיתית. שוב אין מופיעים בו נושאי הסאטירה העתיקים כמו הפקיד הממשלתי או עונת התבראה בטבריה. אם כי גם הפעם אי אפשר היה להתר כליל על הביורוקרטיה, במערכון מצוין של יוש, או על הקיבוץ. תחתם הופיעו נושאים אקטואליים יותר.

אולם בהצגתו זו, המשעשעת ברובה, הרי כיה סמבטיון, כי המכשול לסאטירה בקור־תית אינו תלוי בו. במידה שנמצאו מחברים שנועו בנושאים עדינים, גילה הוא העזה להעלותם על הבמה. השד הוא היודע מדוע חסרה העזה למרבית מחברי הפזמונים והמערכונים.

מוסיקה

סיפור הארבעה

"רביעיית בודאפשט לא ראתה מעור לם את בודאפשט" — זוהי ההלצה הרחוקה בחוגי המוסיקה באמריקה על חשבונה של חבורה זו, שפרט לזאת היחס אליה הוא רציני מאד. ההלצה ישנן רגלים ארוכות מאד: כל ארבעת מנגיני הרביעייה הם רוסיים וליטאים לפי ארץ־הולדתם, גרמנים לפי חינוכם המוסיקלי, אמריקאים לפי אזר רחוקם וכמובן — יהודים לפי עמם.

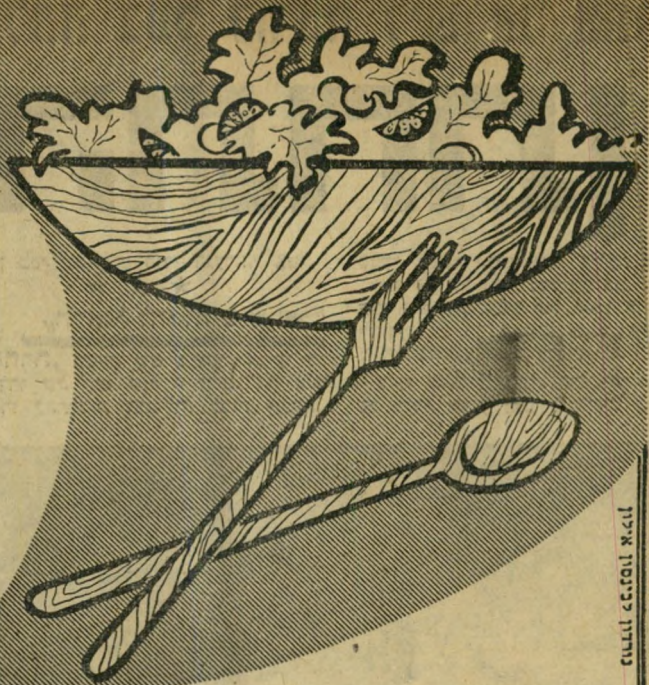
אבן־הפינה של הרביעייה, העומדת לה גיע החודש לשורת קונצרטים בישראל, הוא הכנר הראשון יוסף רויזמן בן ה־59. הוא גם הראשון שהצטרף לרביעייה זאת, כאשר היתה עדיין רביעיית בודאפשט הלכה למעשה, והיתה מורכבת מארבעה מנגנים חוגי גאריים. רויזמן, המשתתף ברביעייה זו מזה 32 שנים, נקרא להחליף בשעתו את הכנר השני של הרביעייה, אימרה פויגאני, שהחליט ליהפך לסוליסט. כאשר הלך באור, תה דרך גם הכנר הראשון, אמיל האור, תפס רויזמן, שהספיק להיות עוד קודם לכן כנר ראשי בתזמורת הסימפונית של אודיסה, את כסאו.

דמוקרטיה צידיקית. באותה דרך הציטרטו לרביעייה, בזה אחר זה, החילון בוריס קרויט בן ה־62, אף הוא יליד או־דיסה; הצילן מישה שניידר, יליד חילנה ותיך ברלין; והכנר השני זק גורודצקי, יליד אודיסה אף הוא.

עד לשנת 1931, לא יצאה הרביעייה מגיבולות אירופה, אף כי שמה — מעל גבי תקליטה — כבר יצא למרחוק. בשנה זו, עשתה את סיבובה הראשון בארצות־הברית, מקום שאליו היגרה כעבור שנתיים ממקום מושבה הקבוע בברלין, אחרי עליית הנאצים לשלטון. מאז הפך שמה של רביעיית בודאפשט לשם־גורדף לביצוע המעולה ביותר של מוסיקה קאמרית.

כיצד מגיעים ארבעה מנגנים, שכל אחד מהם הוא אישיות מוסיקאלית פרשנית בזכות עצמה, לאחדות המושלמת שבה התפרסמה רביעיית בודאפשט? שאלה זו הוצגה פעם לרויזמן, והוא הסביר בפשטות: עלידי דמוקרטיה. בכל מקרה של חילוקי־דעות, נערכת הצבעה ורוב של שלושה לעומת אחד מכריע המיד בנקודות השנויות במחלוקת. קשה יותר המצב, כאשר עומדים זה מול זה שניים לעומת שניים. במקרה זה, קבעה הרביעייה כלל לעצמה, כי מכריעה הדעה הקרובה יותר למה שכתוב בפרטיטורה של היצירה עצמה. מובן, כי אין הדברים כה פשוטים כפי שהם נשמעים. אם עליו לנגן בקצב שאתה מתנגד לו, מת' לנגן רויזמן, רק משום ששלושת חבריך סבורים אחרת, הרי זה נגד עצם הרגשתך.

השמן הבריא לסלט הטבעי

הודו כניסיון אינו

הסלט הישראלי לקיץ

עגבניות אדומות, מלפפונים ירוקים, פלפל ירוק, צנוניות אדומות, חסה ירוקה, בצל, זיתים

וכמובן... לשד יצהר

לשד-יצהר שמן זך ובריא

המוסד לביטוח לאומי

מעביד

זכור

כי החל מחודש אפריל 1959 ואילך, עליך לציין בדיון וחשבון למוסד לביטוח לאומי (טופס 102 של מוסד ההכנסה) את שכר עובדיך עד לסך — 360 ל"י לחודש (במקום — 300 ל"י לחודש כפי שהיה עד המועד הנ"ל).

נא לתקן פרט זה בכל הטפסים הקודמים הנמצאים בידך.

למדו אנגלית

מהר וביסודיות בבית הספר "קדימה" תל־אביב, רחוב בן־יהודה 74

- קורסים מרוכזים למבוגרים מכל הדרגות.
- קבוצות נפרדות לתלמידי בתי־ספר.
- הכנה לבגרות ולאקסטרנים (דצמבר 1959 — מאי 1960).

פרטים והרשמה: 9 עד 12 לפני הצהריים; 3 עד 9 בערב (פרט ליום ו')

מאחורי הקלעים

ירח-דבש ב"טובה החולב"
"הסאטירה הפוליטית" — זהו נוש
או של ערב שעומד לקיים חוג הבימה
בירושלים, בחסותו של שר-התחבורה משה
כרמל. הכונה איננה, חס ושלום, לסאטירה
פוליטית ישראלית: הערב יוקדש להצגה
הקרובה של המחזה השתייצי בידרמן. מאת
מאכס פריש . . . ביום הנישואין אין
שחקנית צעירה מלקקת דבש, כפי שהוברר
מגורלה של זליה פרידלנד ביום ל"ג בעומר,
בו נישאה למישה אשורוב: בבוקר היה עליה
להשתתף, מפני החופה, בתזורת התיאטרון.
בצהריים נערכה החופה. בערב, בילתה את
ליל-כלולותיה כשהיא משחקת בהצגת טובי
יה החולב שנערכה באמפיטיאטרון בבית
ספר כדורי, ליד כפר-תבור . . . הברקת
השבוע, מפיו של אחד המבקרים התיאטר-
רוניים, לאחר ששמע על יומרתו של יגאל
מוסינזון, לפתוח את פעולת התיאטרון החדש
דש בהצגת מחזהו לכל אדם יש גיוק (לש
עבר — פתקאות בכובע), "מוסינזון חושב
שכלל אדם יש גיוק והוא שוכח שלכל אדם
יש גם קומון-סנס" . . . הצעה לחי
לופי אולמורת נדונה עתה בין הבימה
לתיאטרון הקאמרי, במסגרת הידוק שיתוף-
הפעולה. הקאמרי מציע להעמיד לרשות
הבימה את אולמו לתקופה מסוימת, על
מנת שהבימה תעמיד לרשותו בתמורה את
אולמה שלה בימי חופשת-הקיץ שלה . . .

על מבטא יקי, צחוק רם

בטקס חלוקת התוארים למוסמכי הטכניון
בחיפה, הוענקו גם שני תוארי כבוד של
דוקטור למדעי הטכנולוגיה למהנדס המים
שמחה בלאס ולהנדס החימוש של ה-
תעשייה הצבאית, חיים סלביץ. כאשר
קם המהנדס סלביץ להודות על התואר
שהוענק לו, הוא דיבר על חברו שמחה
בלאס, הזכיר את תרומתו לבנין הארץ,
אולם לפתע פרצו מאות הסטודנטים בצחוק
רם. היה זה כאשר אמר: "בלאס השתגע
בדגניה" התברר כי בגלל מבטאו הייקי,
וגמגע המשפט "בלאס השתקע בדגניה" כמו
בלאס השתגע. אולם סלביץ לא הבין את
פשר הצחוק. הוא הסתכל בכתוב לפניו
ואמר: "מה צוחקים, כתוב כאן בפירוש
דגניה". אולם מאוחר יותר לא יכול היה
גם מנהל הטכניון יעקב דורי להתאפק
מצחוק. היה זה כאשר סלביץ רצה לומר:
"בלאס גייס כספים עבור מפעל המים" אמר
במקום זאת: "בלאס כייס כספים" . . . שר
המשטרה בכפר שיתרית, הוכיח השבוע
את יכולתו כמנצח על תזמורת. בנוסף הגיגי
שערכה הנהלת האופרה הישראלית לרגל
מלאות שנה לחידוש האופרה, הוזמן שש
רית לנצח על תזמורת האופרה, ולמרות
שהיה קשר קלוש ביותר בין ניצוחו לבין
מה שניגנה התזמורת, זכה הוא בתשואות
ממושכות. אמר אחד הנוכחים: "עכשיו אפ'
שר להבין מדוע גם תזמורת המשטרה
מזייפת לפעמים" . . . כאשר סיימה ועדת
הבחירות המרכזית של ההסתדרות את
עבודתה, הוזמן יו
שבראש הוועדה,
ראש עיריית פתח
תקוה פנחס רי
שישי, את חברי ה-
ועדה לראותה חגי
גית. לנוכח תיאבונו
הגדול של רשיש,
צייץ אחד מחברי ה-
ועדה, "כנראה שר'
זית בשבועות האחר'
רונים" רשיש ה-
מפא"י לא התבל'
בל, השיב במקום:
"כן, אבל לא הרי'
בה. רק בשני אחר'
זים" . . . יותר ע'
לין היה השבוע
ישראל פלינמ,
מוכירו של שר הפ'
נים ישראל בר'
יהודה. הוא השת'
תף בטקס-חתונה ער'
בי, שנערך בבית'
צפה, מול הגבול
הירדני, שיעשע את
המסובים בקרוב-בטן
סוער . . . בהעלותו
זכרונות מתקופת
מלחמת העצמאות,
סיפר השבוע משה'
דיין על אחת הפ'
גישות שהיו לו עם
המלך עבדאללה. היה

עורכת-סרטים עומרי (ימין) ברומא
בצינה צייטה, הצלחה

עבר כנר תזמורת קול-ישראל, שנעלם משדה
התזמורת בישראל, התגלה לאחרונה כטיב
ליבו. הוא מופיע שם תחת השם סטיב
מישורי כומר . . . שחקנית התיאטרון
הקאמרי חנה מרוך-רכטר קראה באחד
העתונים את גילוי דעתה של מוזיקרת התי-
אטרון רחליה כהן, אודות היופי בו טע'
נה רחליה: "העיקר הוא להיות יפה, לא
חשוב איך" התרעמה עליה חנה: "כן, אבל
מה עם השכל? מה יהיה על בחורות כמו-
ני שאינן כל כך יפות? מה, שכלל לא
חשוב?" . . . בפעם הראשונה בחייו נאלץ
לאחרונה שחקן הבימה שמואל רודנר'
קי, ללמוד לרכב על אופניים, מפעל די
קשה לאדם בגילו ובעל-כרס כמוהו. אלא
שרודנסקי לא עשה זאת לשם ספורט. הוא
חיבב להופיע רכוב באופניים על הבמה ב-
הצגה החדשה של תיאטרון הבימה — בידר-
מן . . . שחקן ותיק אחר של הבימה, יהו'
שע ברק, נשאל היכן הוא עובד. השיב
ברוק: "אני עובד בבירה, זה הבית הגדול
עלידי טקסי הבימה" . . . בהצגת הבכורה
של תיאטרון סמבטיון שנערכה בשבוע ש'
עבר, ידעו רק מעטים מבין הצופים כי
הופעתה של הזמרת רחל אמאם התאפ'
שרה בדרך נס. רחל, שסבלה מפגיעה בגרו'
נה, הצליחה להופיע בעזרתו של רופא ש-
עמד מאחורי הבמה, הוריק לה זריקות. רחל
תצטרך כנראה לפרוש מההצגות למנוחה
ארוכה ואת מקומה תמלא אילנה רי'
תפקיד . . . בת קיבוץ עין-החורש ועובדת
אולפני גבע לשעבר, נירה עומרי, הגיעה
למעמד נכבד באולפני ציינה צייטה ברומא.
נירה, המוכרת בעיר הסרטים האיטלקית
בכינוי "הישראלית", עובדת בעריכת סרטים
איטלקיים, זוכה לשבחים רבים מפי מעבירי
דיה . . . איש סרטים ישראלי אחר, שיוכר
בקרב באיטליה, הוא הבמאי נתן גרוס.
סרטו של גרוס, העיקר הבריאות, סרט פיר-
סומת שיוצר על ידי המועצה לשיחוק חלב,
בהשתתפותו של השחקן יעקב בר-סירא,
הוא הסרט הישראלי שייצג את ישראל בפס'
טיבל הסרטים בוונציה, במסגרת הצגת סר-
טונים קצרים.

הקצין בעתונאי שבא לרחצה, החליט לטמון
לו מלכודת. הוא הציג את עצמו כרבי-סרן
ברוך רון, הקצין שנפתס במעילה בסכום
של 30 אלף ל"י. "העתונות השמיצה אותי",
גילה בן-גון—רון לעתונאי, שהתלהב מה-
סקופ שנפל לידי, "אבל אני רואה שבך
אני יכול למצוא אדם שיביניני, לכן אני
מוכן לתת לך את סיפורי האישי". הכתב
הזריז שלף עט והחל לרשום את סיפורו
של הקצין-המתחן שהחל במלים: "מילדותי
נמשכתי לכסף". אחרי שסיים את רשימת
הסיפור התכונן הכתב לשלוח את היודיו
לעתונאי, אלא שאשתו של מקסים הצילה
אותו ברגע האחרון, גילתה לו כי נפל
קרבו למתיחה . . . בהצגה החדשה של
תיאטרון סמבטיון, השד יודע, יש קטע
בפזמון תיבת-הסודי המספר: "כשתוכננו
בחירות להסתדרות / אמר אלמוגי: קה
סרה — סרה / כשנסתיימו בחירות להס'
תדרות / אמר אלמוגי: אוי זה רע! זה
רע". כילל שבת האחרון הופיע תיאטרון
סמבטיון באולם אורה בחיפה, השייך למר'
עצת הפועלים המקומית. אולם רגעים מספר
לפני ההצגה ניגש לשחקנים ישראל לוינ',
מרכז ועדת-התרבות של מועצת פועלי-חיפה,
ביקש לשמוע את השיר על יוסף אלמונ'
גי. כאשר שמע את הבית הודיע המוזכר:
"אם תשירו את הקטע, לא תופיעו עוד
לעולם באולם אורה בחיפה" אנשי סמבטיון
נכנעו, לא העיזו להשמיע את הבית על
אלמוגי . . . אחרי שפירסם מאמר ארוך,
מיגע ומשעמם במעריב, על שלטונות
המכס הטילו מיסים כבדים על פטיפון היי
פידליטי, שהביא מחוץ-לארץ, זכה השבוע
הסופר משה שמיר בנצחון כבייר: ה'
פטיפון שלו שוחרר ללא מכס.

★ ★ ★

במקום פיהות ביופי, שכל

הסופר אוריאל אופק עומד לזכות
בקרב בתואר דוקטור יחיד במינו. הוא
יהיה הנוקטור הראשון במדינת ישראל
לדיים . . . הכנר שמעון מישורי, לש-

שחקנים אינשטיין ואמאם ב"הערך יודע"
בטאטירה, העוז

לאחר שדוש שנים של חרם יהודי,
תבוצע בקרב הסולחה בין ההתיישבות העיר'
בדת לתיאטרון הקאמרי, שייצג למענה 50
הצגות בשלושת החודשים הבאים . . . כן
יבוטל החרם שקיים הקאמרי כלפי המחזה
המקורי: בהנהלת התיאטרון נתקבלה החלטה
עקרונית להציג בעונה הבאה לפחות מחזה
מקורי אחר. איזה? לא ידוע עדיין.

תדרין

הצגות

● העיצים מתים זקופים (הבימה)
— הנה רובינא ושמעון פינקל מעצבים דמר'
יות מלבבות במלודרמה חביבה בפשטנותה
ובכימיו לא-חביב באי-רפאם חביבה.

תערוכות

● מארסל יאנקו (ביתן הלנה רובינ-
סטיין) — שיתווז דרכו האמנותית של הא'
מן הישראלי שהיה בעזרתו מיוצרי תנועת
הזאדא.

בידור

● בנגל קצר (מועדון התיאטרון) —
סאטירה פוליטית ראשונה בהעזתה בישראל.
קצין חיל-הים לעתונאי טברניני. כשביכר עם
* שם תכשיר מפורסם להשמדת מקסים,
שמשמנותו המילולית — שכל ישר.

★ ★ ★

על כלב מוכה, התנצלות

המטען שהצטבר אצל חברי הכנסת בת'
קופת המגרה, השתחרר בבת-אחת עם חידוש
ישיבות הכנסת. בעת היוכחה שנערך בשבוע
החולף על מלחה הקליטה, הטריד ח"כ
מפא"י אריה בהיר את נאומי הח"כים,
שלא מאנשי מפלגתו, בקריאות-ביניים חס'
רות ענין שלא נגעו בנושאי הדברים. כאשר
הירבה בהיר לשסע את נאומו של ח"כ
מפ"ם חנן רובין, קרא אליו רובין: "האם
דיברתי עליך? יש אימרה שהכלב נובח
כאשר הוא מוכה." אולם הביטוי הגודר
עליידי יושבראש הישיבה ככלתי-פרלמנטרי,
ורובין נאלץ להתנצל בפני בהיר, שישב
מאז בשקט . . . מתיחה מיוחדת במינה הכין
קצין חיל-הים לעתונאי טברניני. כשביכר עם
קבוצת קצינים בכירים מחיל-הים במועדונו
של מקסים פלומון מינוס 209, הבחין

פסוקי השבוע

- אפרים קישון: "יש שתי דרכים בטוחות להגיע לחופי אילת: לשלשל מטבעות טובים ושקולים לקופת חברת התיירות — או לפרוץ את הקופה."
- ח"כ מפ"ם חנן רובין: "מפא"י היא מפלגת המיעוט הגדולה ביותר בישראל."
- ראש הממשלה דויד בן-גוריון, בישיבת הוועדה-הפועל הציוני: "תנו לנו עוד שני מיליון יהודים ונשלים את כל המלאכה."
- הפרופסור ישעיהו ליבוביץ, על משטר המפלגות בישראל: "מדינת ישראל, בדיוק כמו ערב הסעודית, מקיימת סחרי-עבדים."
- המבקר ברוך קורצווייל, בהרצאה פומבית במועדון המזורה, על המשורר נתן זך: "על מה שאין לאדם אי-אפשר להתחכם, ואפילו לא לצחוק."
- ברוך קורצווייל על פ. יזר: "אין אדם יכול ורשאי להופיע כמוכח בשעה, ובו בזמן לדרוש ולקבל לעצמו את כל הנוחיות בצירוף פרס ישראל ונסיעות לשחיץ."
- השבועון הירדני "חול אל-עאלם": "הנוער הרעב שלנו נחפו השבוע לחזות בהצגת הסרט של בריגט בארדו בקולנוע ברבת-עמון. קירות הבנין רעדו מעצמת השריקות והצריחות של קהל הצופים שנאחו באקסטזה, כל פעם שהופיעה הצרפתיה הפרוצה, בתנועות מגרות עם מחשופים רחבי-מימד ללא בושה. תומת המוסר שהוקמה במשך דורות, התמוטטה על ידי בריגט בארדו בשעה אחת."
- העיתון העיראקי "אל זמאן", כותרת לתמונתה של בריגט בארדו: "קץ לריאקציה! הגנו רוצים חוסר ודמוקרטיה. הסרט שנאסר על ידי כנופיית המשטר החולף — הותר להצגה ברפובליקה החדשה!"

אכתקוסיקה אלותי

נדוש במכתב. איננו רוצים להתכתב ככה סתם, היות ואנחנו צעירים וחבל על הזמן. לסיכום: הפגנו הכי גדול — שנינו ירד שלמים. רק אל תגידו עכשיו שהרגשתי, היות והמדור שלך לא מכיר שקרים. בטח מיך פעור עכשיו בהפתעה. היינו מכניסים לך איזה כדור צינאיד קטן. רק בצחוק. זה מספיק ציני?

עובדת היותנו ירושלמים אינה צריכה להפחיד את התלביבינות: אנו קליתנועה וניידים.

כמו רוחמה

ומה דעתכם על (1131/28)?
 „את יכולה למחוק את אותו חיוך מעל פניך. תאמיני או לא — ידעתי שתגידי לא — אולם כרגע, כל מה שאני רוצה הוא להתכתב (טוב, אז מה את צחצחתי?). בעייתך היא ברובה בעייתך של „רוחמה“ זו מהשיר של ריקה וראי, או שמא נשתמש בביטוי יותר נדוש — בעייתך של הפלמחניק המחפש את המחר. הריני תערוכת של רומנטיות נוסח ישן, עם ציניות ולשון חדה. מעודי לא היתה לי חברה „הכי טובה“, כי אני שונאת מוסד זה. איני יודעת, מה אומרים עלי וגם לא מעניין אותי במיוחד. ידוע לי רק שרמת האינטליגנציות שלי עולה בהרבה על הממוצע המוקצע לנשים יפות. ומעודי לא התיישרתי במראה החיצוני שלי. (אם את כל כך אינטליגנטית והכל — אז עליך לדעת „שמעוני“ כותבים בע', בא' זה כבר משהו אחר.)

„כל שאר הפרטים יחדו לזה שיתכתב אתי. באם ימצא כזה (היא כתבה בעט). כל מה להתכתב? איך אפשר לדעת זאת, על עוד אין יודעים עם מי מתכתבים. ול שאלה עם (היא כתבה אם) מי ברצונך להתכתב? ובכן, עם כל גבר שהוא גם אדם, בעל השכלה רבה ומקפיה. רצוי אקדמאית ורצוי עורך דין, שיאהב את החיים ואת היופי ובעיקר שלא יירתע מפני האמת.“

יש לה זמן, סבלנות וחשק רק לכוה שיחפוף לשוחח, להתבדח ולהתבדר, עליו להיות פיקח ופיקח... עליו יהיה לאהוב מוסיקה קלאסית ומוזיקה, עד כדי ביקור בקונצרטים והאזנה לערבית-קלאסיים. כל הגפש הזאת צריכה להתרכז בגוף אתלטי, בן 21, ויפה-תואר, כמובן — ובתל-אביב, כמובן.

היא, כמובן, איננה אוהבת לתאר את עצמה ככה בקול רם. אבל היא אומרת לא פחות בקול רם, שהיא איננה מכויבה. מי שלא מאמין, שישראל.

הוא רוצה פעם להיות סטודנט באוניברסיטה. אני חושבת שזה נוהג לך כבר איזשהו מושג.

הפגנו הכי גדול

מחכמת ילדי ירושלים (1131/27):
 „שמענו שיש בארץ הזאת כמה בחורות הסותרות את הכלל שמכפלת יופי בשכל קבועה: אם האחד גדול, השני קטן.“

„את הפגינה הזאת כתב אחד מאתנו ש הוא קצת לומד באוניברסיטה, ובשביל זה הוא יודע המון דברים. השני כבר גמר ללמוד בתיכון לפני שנים מועטות — ומשרת את המולדת במשך הגנה וחצי האחרונות. „בכלל, שמענו שאת גבר. „שוב לעניין — אנחנו מחפשים שתי בנות חווה, שנוסף לתנאים הנ"ל, הן ברדיוס של שנה מסביב ל"ח אביבים, שלא תתביישנה להצטלם ולשלוח תמונות 6x9.“

נערת השבוע

עכשיו, אחרי שראיתי אותה, לא יהיה בי האומץ להתחיל בראי לפחות שבוע. וואו! או ליתר דיוק — ארלה-לה!

היא נמצאת בארץ כחמישה שבועות, וכבר הספיקה להסב את שמה מקולט בליכר לדורית גל. אני מקווה שהבינות ממדת ראשון שהיא צרפתייה. פארזיאית, אפילו. ובכן, ההייתם האמינים שמטען זה של אשה הוא בן 19 בסך הכל? היא טיפית כבר חמש שנים. עשו חשבון פשוט. היא באמת טיפית. ראיתי את רשיון הטייס שלה, מס' 286 ומשנת 1957.

קולט זמנה (אגב, חתיכה משגעת לא פחות ממנה, ותופרת מעולה) עבדו קשה משך שנים כדי למסן את הטייס הטייס

שלה. לאמה, שהיא גם ידידתה הטובה ביותר, אין התנגדות למקצוע סטוכן זה. מה יש, אפשר ליהרג גם כשחוצים את הרחוב, לפעמים, מתפזרת הנערה.

תארו לכם, שראיתי אותה בשיער כחום (היא ניסתה לשכנע אותי שזה טבעי. לא חשוב. היא אומרת את זה כל כך נחמד), שמלה כחומה, שפתון כחום, טבעת כתר, מה, לכה כחומה על הצפרניים, ועיניים כחולות-כחולות. יש בה אותה אינלי-יודעת מה האופייני כל כך לנערות הפארזיאיות, מבלי שאפשר יהיה להגידו בדיוק. אותו משהו בלתי-נתפס המבדיל אותה מכל נעימה אחרת, היא זה בשיק שלה, באופן בו היא כורכת מחרוזת כחולה על פרק ידה, בהיכונה או בחיוכה הדיסקרטי.

קולט-דורית, שבאה ארצה כדי להשתקע בה, מתה להתגייס, בבוא היום, כטייטת ב"ח-האוויר. „אני אגיע לכך, בסופו של דבר, היא אומרת בבסחון רב, „פשוט מ' שום שאני רוצה. מה שאני רוצה, אני משיגה!“

ובכן, יצור חמוד זה איננו אוכל כמעט דבר. קפה בחלב בבוקר וביצה בערב. „בי אמת שזה לא בשביל הגידור, אני פשוט לא רעבה, את מבינה?“ אני לא.

בינתיים היא עסוקה בבדיקת לוח-השעות שלה. מרגע שהגיעה הנה, לא חזלים הצי למים המקצועיים להציף אותה בבקשות ל-הדגמה. אה, כן: דורית היא גם דוגמנית, אם לא איכפת לכם. רוצים לשמוע אותה גם מדברת?

...לטוט לבד — זה formidable!
 אם אני לא סטה, אני חולה, פשוט... אה! אני מעריצה פשוט את החום. בפאריס יורד גם כל הומן, כל הזמן... הבחורים כאן חן בעיני... אני עוברת כעת בהתכתבות קורס למתמטיקה, מטאורולוגיה, נוטות ו-מכניקה... זה קשה עם עבודה אינטלקטואלית. קשה לראות את התוצאות. לא כמו לתפור שמלה או לצייר משהו...

...אני אוהבת דברים עזים ואלי-מיים... זו הסיבה מדוע אני אוהבת מ'זות מודרניים מסובכים... כל אהר חושב שטייטת צריכה להיות משהו עם שפם אני אשה, לאן (כן!) או אני מתאפרת ואוהבת ללבוש שמלות יפות ולבלות בחברת בחורי רים גבריים...“

יודעים מה חסר לה כאן? לעולם לא תני חסו: קורדיה (מלחמת-שוורים). היא ראתה את זה פעמים מספר בדרום צרפת, ומאז הפכה ל-aficionado.
 לא יודעים מה זה? קראו את המינוח.

קשה לי, משום מה, להשתקף בצערו של (1131/22) או לרחם עליו. לדעתי הוא בהחלט ראוי למה שקרה לו:

מכתב זה צריך היה, למעשה, להישלח למדור לחיפוש קרובים של הסוכנות היהודית, ובעיקר אף אחת לא מאזין למדור זה — אני בא אליך.

...השארתי מקום ריק להערתי-ביניים שלך — למדור תמיד פונים אלי כשנאבד משהו (אין הערתי-ביניים, חביבי, אתה יודע בדיוק מה דעתי עליך).

ביום ראשון 24.5.59, בשעה אחת ושלוש שים (בדיוק אחרי שנגמר מימכיר-מיוודע ברדיו), יצא מבאר שבע אוטובוס אנדו שירי, לכיוון תל-אביב. בהסתעפות משמר-הגנה, טיפסו לאוטובוס שתי בנות עם חבילות. אחת התיישבה מאחורי ואחד ליני רות, וזוהי זו כמובן: אני גיטלמן פעם בחודש, אני מציע לה את המקום המוצל ויושב במשך. אחר כך היא קוראת את המעריב שלי וגם מקבלת ממני הסבר ממצה היכן נמצאת באר-שבע.

מדבריה מסתבר שהיא נתיייתת — אני תל-אביבי — וסמינרסטית החוזרת מעבודה מעשית אי-שם בנגב. תיאורה החיצוני: לב שח, סנדלים עם רצועות לבנות, מכנסים כהים, חולצה לבנה מעל למכנסים וכפייה ומשפטי-שמש.

„אמנם אינני יכול עוד לומר שאינני ישן בלילות, אבל אינני רוצה להסתכן. רות, אם החוש הששי שלי לא קיבל סתימת דלק, אז היא מחכה למכתב הזה. פשוט, מיץ העגבניות המפוסטר שלי לא נוהג לי להתחיל עם נערות באוטובוס. אם היא מוכנה אז שתכתוב לי למספר שאת תביקי לי. „אם את מוצאת לי אותה, אני גורד נדר לא לדרוס אף חתול ולא לורוק אבנים בשבת במשך חודש וחצי. דחילק. נוז“

היו שני חברים

זומן, באמת, כבר לא נתקלתי בחרונים (1131/23):

„היה היו, היו שנים חברים“ אמר פעם נודע כפיטינים / כאלה הם גם מטה החתור מים / שני אלה, חיילים נחמדים בני 19 אביבים, / מרים ומתחזים שבבנות מעניתי גים / ולא לחינם טורחים בכתיבת מכתבים. / המטרה — יצירת מכרים משותפים; / הגיל — 17 עד פחות מעשרים. / תכונות — שתי בנות מוצלחות עם פנים נחמדים; / בסביבות תל-אביב רצויים המגורים / אך תחילה יש לכתוב כמה מכתבים. / ולכן מחפשים אותן שני חיילים / שתיים בנות עם פנים נובעים. / בקיצור ולענין — לתשובה מחכים.“

גברים, לא גבראיםים

(1131/24) אומרת שכנראה דרישתה גדולה מדי: היא מחפשת מישהו בגיל „25-30, עם סימפטיה, בנרות נפשית, הבנת הכולת וכוסר נשני לשמוח בחיים.“ היא כמעט בטוחה מראש, שלא תמצא משהו כזה כאן, אך היא מנסה, בכל זאת. היא נשמעת כל כך בוטחת בעצמה, לאה מה החיים, אתם יודעים, והחכה! שמעו מה היא אומרת: „אשר לי — צברית, בגורת-תיכון וצבא ומחפשת גברים ולא גבראיםים.“

הביקוש וההיצע

ההיצע, אומר (1131/25) — סטודנט בן 22, תל-אביבי, גבוה למעלה מבינוני, בעל חוש הומור, כמובן, אוהב לבלות וללכת לקולנוע וכשאין ברירה, גם ללמוד. מאד בלתי-רגיל, האין זאת?

הביקוש, הוא מסביר, הוא אחר נערה כבת 18-20, תל-אביבית, אינטליגנטית ונאה. יש לך מזל, הוא מתרה שאין בנעונו לכתוב יותר מאשר 2-3 מכתבים. אולי הוא נואה או נשמע פחות גרוע ממה שהוא נקרא?

היא שונאת טפשים

היא שונאת טפשים (1131/26). היא אי-גנה מתכוונת להתכתב, אתם מבינים, היא רוצה לראות אותם. ככה בארבע עיניים. לשפוט אותם.

הגידון

(המשך מעמוד 3)
 הפעולה השמית מחימרת בגלוי ליצור גרעין לתנועה מהפכנית, שתחרה עם הדתיים, ה' ציונים והקומוניסטים בעיצוב השקפת-עולם שלמה חדשה. תמורת זה ויתרה מראש על נצחונות קלים בשלב הראשון. ואילו הגוף החדש פורש רשת רחבה, תוך ויתור על אידיאולוגיה מרחיקת-לכת מדי. כפי שהגדיר זאת אחד העתונאים: „כולם נגד המשטר הקיים — וכולם מוכנים להשלים עם האידיאליזם של חבריהם.“

הגוף החדש צועד בכיוון הנכון — אך נדמה שהוא נעצר אי-שם באמצע הדרך.

שיום בין ישראל ועמי ערב יתכן רק על ברכי שותפות בין התנועה הלאומית העברית והתנועה הלאומית הערבית. שותפות זו מהיבט אחד משותף — האידיאל המרחבי השמיי. אידיאל זה לא יקום כל עוד אין ישראל רואה את עצמה כמדינה השייכת לאזרחיה, אלא כמיפקדה של אומה עולמית, תקשורה עם המערב. זוהי האידיאולוגיה הצינונית, ההופכת את ישראל למדינה במצור — ומצור זה הוא הבסיס הרע שני למערכת השנוי, שהיא מצדה גורמת למשק טפילי. מערכת השנוי היא בסיס המשטר הצינוני, אשר כל עוד הוא קיים, לא תיחכן זיקה הדדית בריאה, בין האומה העברית החדשה ויהודי העולם. זיקה זו מצדה מחייבת הבחנה בין האומה העברית והדת היהודית — אשר בלעדית לא תיחכן בישראל הפרדה בין הדת והמדינה. אי הפרדה זו גורמת לאידיאל הכוזב של מדינה יהודית-הומוגנית, שאין בה מקום ויגו למערכת השנוי, ובצורה זו היא מובילה לדיכוי המעוט הערבי בישראל. ודיכוי זה יחד עם אי-הרצון לתור את בעית הפליטים הערביים (הנובע מאותו מקור) מונע שוב את גשירת הגשר בין ישראל ומדינות ערב.

זהו מעגל-סמנים — מעגל שלם של משבר.

בקיצור: אי-אפשר ללחום באמת במשטר, מבלי להביא את הקשר העמוק בין הצמרת הפוליטית לבין הצמרת הרוחנית. כי המשטר הוא יחידה אחת — מפלגות פוליטיות ושיטה כלכלית, מערכת אידיאלים ובסיס תיאורטי כזה הוא המשטר הקיים, וכזה חייב להיות כל משטר חדש המיוצע לבוא במקומו.

המשטר דומה לקרחון, שרק חלי-קו הקטן, הפוליטי והכלכלי, מזי-דקר בעל לפני המים. חלקו העיקרי-רי הוביל מתחת לפני המים. ודווי-קא הוא המסוכן ביותר.

מי שד יוזני עתיק מספר על קבוצת יעוזים שנתקלה בפיל. נגע העיוור הראשון בגולה של החיה וקבע: הפיל דומה לצינור עבה. השני מישש את האוזן והכריז: הפיל דומה לסמרטוט גדול. הש-לישי נאחו בחדק וטען: הפיל הוא דק, ארוך וגמיש! הרביעי הגיע לשן ואמר: הפיל הוא כמו אבן חלקה וחדה!“

חלק גדול מן הציבור הישראלי נמצא כיום במצב זה. הוא מרגיש כי משהו ימירי אינו בסדר במי-דינה. הוא נתקל בחייו בגלוי זה או אחר של תופעה זו, והוא שואל את עצמו: מה הפיל?

פרשת קדר? הרבית הקצוצה? ביודו ה' מדינה בעולם? ירדת האינטליגנציה הצעירה? הממשל הצבאי השנוי? סכנת-המלחמה ה' מתמדת? הפסקת העליה? האפסות של ה' צירה התרבותית? חוסר המתח החלוצי? בני הסובים? ירדת ערך החינוך? הקריטריונים של עסקני המפלגות? חוקי החירום? הפיכת הדת לבינוני? השחיתות? ברתו-מיים? חוסר האידיאליזם? תפיסת האוניות בתעלה-סואץ? כתיבת רומאן אנגלי בידי צעירה מגהלל?

האיש בחיוב מרגיש שכל אלה אינן אלא תופעות. הוא מחפש את המכנה המשותף, את שורש הרעה. הוא מחפש את התפיסה הכללית, המסבירה את הקשר הנסתר בין כל התופעות.

הגוף החדש משתדל לספק תמר-סה בזאת. זוהי עדיין תפיסה חלקית, הלוקויה בחסר. על עצם הנסיון מגיעה לו תורה והערכה — בתוספת הבעת התקווה כי יגיע, בהרכב זה או אחר, להעמי-קת התפיסה ולהשלמתה.

אפשר לכתוב בישראל: מדוע לא עושים סרט "ישראלי".

סרטים

בת השטן

חנה בת-הרשע (מקסים, תל-אביב: צרפת) הוא עוד סרט המנסה להוכיח שאין פשע מושלם ואין פשע משתלם. אלא שהגרי וידאל, כפקיד-בנק צעיר ויפה-תואר, אינו יודע זאת בתחילת הסרט. כאשר הוא נוכח בכך בסיום טראגיקומי של הסרט, כבר אי-אפשר להוציא קליע עופרת מגולגלתו. הרעיון לבצע פשע מושלם עולה במוחו של וידאל, כאשר הוא נושא אשה זקנה ועשירה (איזה מירנדה) בעבור כספה, נוכח כי אם יוכל היה לשלב את כספה של הזקנה עם גופה של מוכירתה הצעירה (מילין די-מונג'ו) היו החיים יפים יותר. הוא מכין לעצמו אליבי משכנע, כמו משחק-קלפים בחברת מפקח המשטרה, ורחף באותה שעה את מכוניתה של אשתו יחד עמה לתהום. גיבורת הסרט היא מילין דימונג'ו כי אשה-שטן, החושפת לראותה את גופה וגם את מה שמאחוריו, מהחל את החלק המרתק ביותר בסרט קרימינלי, שנועד אולי רק לחובבי-סרטים מקצועיים מסוג זה.

העולם נועד לצעירים

אהבת בוסר (הוד, תל-אביב: ארצות הברית) הוא סרט המסביר מדוע עובד אדי פישר את דבי ריינולדס אשתו, בחר באלי זבט טיילור. המעניין הוא, שבסרט, אשר הוטרט מיד אחרי פרזיט הווג, כדי לקצור את פרי האהדה שרחש הקהל האמריקאי לדבי, עושה היא את כל המאמצים להצדיק את צעדו של בעלה. לא רק שהיא מופיעה בני-מקוערת וריקה יותר, אלא שגם מעט החן, התמימות הילדותית והכשרון למציאת חן, חסרים לה הפעם.

בסרט — דבי היא פקידה אפורה, המגינה בצרפניה על גופה מפני גברים-זאבים. נרמה לה שכל מי שמושט לה יד לשלום, רוצה לפחות לאנסה באותה תודמנות. כאשר היא מתחמקת ממכוניתו של צעיר נלהב (ג'ון קסטון), היא נופלת ישר למלכודתו של זקן נלהב לא פחות (קורט יורגנס). הרומן הסכריני מגיע לשיאו, כאשר הצעיר והזקן מנסים להוכיח את יכולתם הגברית ברכיבה על גבי סוסים. מכיוון שיורגנס, שחקן תיאטרון בדימוס, רוכב טוב יותר — הוא זוכה בנצחה. אלא שגם הוא נוכח בסוף, במה שדיין מנסה לשכנע כל הזמן את לבו — שהעולם נועד לצעירים.

בסיכום: אהבת בוסר היא סרט בוסר.

צעד לגן-עדן

היער המבודד (מרכו, תל-אביב: ארצות-הברית) הוא סרט אודות אגודה לשמירת עופות, שלחמה בפלורידה של ראשית המאה בצידים בזוויו עופות נדירים, שהעניין היחיד די שיכול להיות בו לצופה הישראלי הוא הופעתה של השחקנית הישראלית חנה עדן מסינר.

את אשר לא יוכל הצופה הישראלי למצוא בסרט על חנה, הוא יוכל למצוא בפירוט המלאה את הסרט והמציג את חנה: "צעירה הלוהטת, כוכבת אקוטית שותתה מקשרת במחמרת הישראלית, רובאית מדרגה ראשונה על אניה, ואחר כך מקלענית בחיל-הרגלים במלחמת ארצה נגד הערבים. מלבד זאת היא מדריכה לתרבות-הגוף, רקדנית מבריקה, ציירת מבטיחה וסטודנטית מעמיקה בפילור-סופיה ובדת".

לפי דברי הפרסום שנתנה חנה את שמה ממסינר לעדן משום "שהזדמנות זו לשחק באמריקה היתה צעדי הראשון לגן-עדן". אלא שעבור הצופה היה זה צעד ראשון לגיהנום של שעמום.

תדרין

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ אשר העולם הזה ממליץ לראותם: ● זה קרה לאור היום (מגדולר, תל-אביב) — בעקבות רוצח-ילדות-קטנות, בסרט שייצא מרתק ועשוי ללא דופי. ● כפיה (תל-אביב, תל-אביב) — סרט שת ליאופולד-ליב, שני הצעירים היהודים שרצחו נער בגלל סטיות פסיכולוגיות, בסרט מעניין לפי ספרו של מאיר לויץ. ● זה הרודן (ציון, ירושלים) — ז'אק טאטי בסאטירה על החיים המודרניים. ● הייתה כפילו של מונטי (ארצות-הברית) — ספרו של קצין-תשלומים שדמיניו לנגרל מונטגומרי, עוזר במלחמת העולם השנייה להטעית הגרמנים.

מיג'ור דטו היה קצין או"ם צרפתי מוזר בהחלט. בתפקידו כמשקיף בגבול הישראלי-טורי, היה אוהב להתבודד באיזורים השו"ממים של החולה, לצייר בשקט תמונות-גוף. מלבד הציור היה למיג'ור דטו תחביב נוסף — נשים. היו לו שתי נשים, אשה מכל צד של הגבול, והוא היה מחלק את זמנו בין בת-הכפר הסורי ובת-הקיבוץ הישראלי. פרשת אהבותיו של המיג'ור הצרפתי, וכיצד הסתיימה, בכך ששתי הנערות ויתרו עליו, מצאו שפה משותפת ביניהן בלעדית, תשמש נושא לקומדיה סאטירית קולנועית, פרי עטו של משה (הדרך לשחקים) הדר. בטקס צנוע נתנם השבוע חזונו על הפקה משותפת של הסרט — שיקרא אהל על הגבול — בין שאול גוסקיין, נציגם של בעלי

מיליין דימונג'ו חישוף הגוף והנפש

הון ישראליים, לבין ז'אן לרוק, במאי צרפתי ששהה בארץ לבחירת התסריט, והמייצג את חברת הסרטים הצרפתית ספרטוס.

לפי תנאי החוזה יופק הסרט על ידי צוות צרפתי, כשהמפיק הוא רוני אלבר, מפיק אורפיאוס והכושר, שוכה לפרס בפסי-טיבל קאן השנה ואחראי ליצור סרטו של ז'אק טאטי — זה הודו שלי. הצרפתים יספקו גם את שלושת כוכבי הסרט הראשיים, יסריטוהו כולו בישראל, שעל ייצורם בשיתוף פעולה עם ישראל, שפע הצרפתים נודע השנה, יהיה אהל על הגבול, הסרט השני הממוסע על תסריטו של משה הדר, מי שהיה רבי-סרן בחיל האוויר, ועורך בטאון החיל. סרט גוסף שלו, נערת הסלע, יופק תוך חודשים ספורים בישראל.

נערת הסלע, בויים בידי הבמאי הצרפתי אלכס גיפה, ובתפקידים הראשיים יופיעו בו מרינה ולרי ורוברט חוסיין, גם סרט זה, שתסריטו התקבל בהתלהבות על ידי הצרפתים, הוא קומדיה. הוא מספר על פולקלוריסט אמריקאי, הבא לישראל כדי לאסוף אגדות-עם וממצאים ארכיאולוגיים, ניפגש בסדום עם בת-סדום הקדומה. סידרת הרפתקאותיו עם בת סדום, על פני כל הארץ, נותנת הזדמנות מצוינת להציג בפני הצופה הור את מראות ישראל. מלבד שני תפקידי הכוכב בהם יופיעו השחקנים הראשיים, ימסרו עוד שלושה תפקידים לשחקנים ישראליים, כנראה מאנשי להקת בצל-ירוק.

יש עניין מיוחד בעובדה שהתסריטים הראשונים של תסריטאי ישראלי אודות ישראל, ראל, שהתקבלו על ידי חברות הסרטה זרות, הם דווקא תסריטים קומיים, חסרי כל תעמולה ציונית. כשנשאל השבוע משה הדר, מדוע הוא מחבר רק תסריטים מבדחים, השיב הוא: "יש רק נושא טראגי אחד, עליו

זהה הוא זה:

עם פילטר דיקו

תשבץ העולם הזה 1131

Crossword puzzle grid with numbers 1-59 indicating starting positions for clues.

- מאונך: 1. איש צעיר; 4. סיגאר קטן; 10. אריג; 11. האל; 13. אחד מיסודות ה"עולם היווני; 14. "... ורוכבו ר" מה בים"; 15. בהמת-מים; 17. משחת גילוח; 19. המלכה אליזבת לג'ורג' הששי; 20. נעלם; 22. שבט; 25. זקן; 26. עוון; 27. איש חייל; 30. בית-קפה תל-אביב; 32. אויב; 33. חמש עשרה; 34. קרס; 36. ראש חודש; 37. הסבר במקום ריכוז קרני העדשה; 41. ירק; 42. דלק; 44. חלק חשוב במ"כונה; 46. הצעירה מטרויה; 48. קיים; 50. עיר הכהנים; 51. מלכות קדמונית; 53. נסיון; 55. מצבה; 57. אתר ארכיאולוגי; 58. אות עברית; 59. האהל, למשל; 60. סויר.

- מאונך: 1. חגורה; 2. ענף; 3. כלי רחצה; 5. יש אומרים; 6. ערבי ב"תנ"ך; 7. כן, בלועזית; 8. ממלכה מרחבת; 9. הבחירות אליה נערכו לאחרונה; 12. כן; 15. גן חיות; 16. מס; 18. בית האפרוחים; 21. מה ש-אהוב על אשכול; 23. אות הידיעה; 24. תן; 26. קוף; 28. יחידת חשמל; 29. תוצאה של עצמאות; 31. אחת המערכות החשובות של מלחמת הער-לם הראשונה; 32. יליד הארץ; 35. קרס; 37. התרה; 38. איש חי"ר; 40. מידת נפה; 41. פארק; 43. סוג צמח; 45. גדול; 46. נסיך דני; 47. יישוב בדרך לירושלים; 49. בן זוגו של ערב; 52. סימן הרבות; 54. פרק תהילים המתחיל במלים "לדוד מו-מור, חסד ומשפט אשריה..."; 56. של שניים; 58. מלת קריאה.

איבי הנוער מחלות המין מאת ד"ר מרדכי זידמן

AFTER SHAVING Cremolive PLUS VITAMIN F

לאחר הצלחה עצומה בעולם: לראשונה בישראל "SEX APPEAL 60" האמצעי האידיאלי לגבר ולאשה להשיג בבתי מרקחת ובבימס לתמרוקים המפיץ הכללי: תל-אביב, טל. 64340, ת"ד 1533

שבסיכומו של דבר, אין הוא מפריע להרי מוניה הגדולה של אריג, צבע וצורה. וזה הדבר החשוב.

האיטלקים מצטיינים בעיקר באופנת-הקיץ. אריגיהם צבעוניים, נועזים יותר, כאילו צובי עו בקרני השמש היס-תיכונית, אך לעומת זאת אין דגמיהם מהפכניים וקיצוניים. אש-תקד ידעו לרכך את השק, לגסות לשות צורה לטרפז ולהסכים לאמפיר. השנה, כש-הצו הוא "הכל הולך", סיגנון הניאורומני טיום, המותניים המודגשות, הקפלים, התח-רים, הצחארונים הגדולים שתפקידם לבוא כקונטראסט למותן צרה והדוקה — הולכת האופנה האיטלקית בתלם, בדרך כלל. אין כל חידושים מסעירים. הסיסמה היא: הידור מבוסס על פשטות וטעם טוב. סיסמה לא רעה, בעצם.

השנה קיים, בכל זאת, הבדל עקרוני קטן באופנת שפת-הים, בין האיטלקים והי-צרפתים.

בעוד הצרפתים מטפחים באהבה ובמסירות את כל האפשרויות הגלומות (או נכון יותר, הגלויות), בביקיני, מאמיגים האיטלקים, הש-נה, בסקט-אפיל מרוסן. בגדי-הים שלמים, עם כתפיות רחבות. הם רחמניים יותר לגיוד רה לאיכליך מושלמת, אך יחד עם זאת מאפשרים ניהוש מדויק של מה שמסתתר בתוכו.

יש כאלה הטוענים שזה מושך יותר. שהגברים אוהבים לנחש את חמודותיה של אשה, לא לראותן מתנפפות לעיניו בעירטול מכסימלי.

זוהי, כמובן, שאלה של השקפה. מכל

כובע הקש האיטלקי

בתמונה זו הוא דוקא בוכארי. במקום הכי-בע רחב-התירות, לפנייך הפעם תפיתם של האיטלקים על האכזויות המזרחית. אלמלא היה קיים, היתה משכית כבר ממציאה אותו.

עשי כמו הדרומאית

מקום, אם מסיבה זו או אחרת את מתהלכת בבגדים שלם — את יכולה תמיך לטעון שאת אוהבת איטלקית יותר מאשר צרפתית (או דוקא את האיטלקים יותר מאשר את הצרפתים).

אינך בוכרחה, את יודעת, זה רק בישי-כל שנה רוצים יצרני-האופנה האיטלקים לכפור בריבונותה של פאריס בשטח האוסי-נה. הם יוצרים ואריאציות משלהם על הגו-שא. ואם נשמע פה ושם דיסונאס, הרי

שרמות המלה ביקיני היא השנה טאבו בחופי איטליה. בגדי-הים השלם, בעל הכתפיות הרחבות, הוא השולט. יאה זה בלאסטקס או בבד, עם המון וולאנים, המשווים לכל העסק מראה ילדותי. מישהו החליט שיהא זה הרבה יותר פיקאנטי, ללבוש על בגדי-הים חציית מכווצת עם וולאנים, שתהיה פתוחה לגמרי מלפנים.

מכנסיים עם אחוך מכנסיים ארוכים מי-אריג מודפס, חולצה מאתו אריג, מופרדת בחגורה רחבה והדוקה כמחוך, וניע-ליהם מקסורן קל. אידיאלי לבנות שאינן מתביישות בשזקיותן.

שמלות חוף אם הנערה משמאל נוסעת לרחובות, הרי זה חלק מהתוכנית. תחתונתה הרודה, הארוכה יותר משמלתה המשובצת בורודילבן, צריכה להשלים את חולצן. השניה לובשת שמלה עם תחרה אנגלית.

מכנס מוס רגליים ומינימום זרוע, יש בתלבושת שפתיים זו, הסורכת ממכנסיים קצצרים וחולצה עליו-נה מארג מודפס. בא בחשבון לבעלת שוקיים ארוכים.